គោលការណ៍ណែនាំអាស៊ាន

ស្តីពីការធានាគុណភាព និង ការទទួលស្គាល់ ប្រព័ន្ធផ្តល់គុណវុឌ្ឍិសមត្ថភាព

ចក្ខុវិស័យតែមួយ
អត្តសញ្ញាណតែមួយ
សហគមន៍តែមួយ

គោលការណ៍ណែនាំអាស៊ាន

ស្តីពី

ការធានាគុណភាព និងការទទួលស្គាល់

ប្រព័ន្ធផ្តល់គុណវុឌ្ឍសមត្ថភាព

សមាគមនៃប្រជាជាតិអាស៊ីអាគ្នេយ៍ (អាស៊ាន) ត្រូវបានបង្កើតឡើងនៅថ្ងៃទី០៨ ខែសីហា ឆ្នាំ១៩៦៧។ ប្រទេសជាសមាជិករួមមាន ប្រ៊ុយណេ កម្ពុជា ឥណ្ឌូនេ-ស៊ី ឡាវ ម៉ាឡេស៊ី ភូមា ហ្វីលីពីន សិង្ហបុរី ថៃ និងវៀតណាម។ លេខាធិការដ្ឋានអាស៊ានមានទីតាំង នៅទីក្រុងហ្សាការតា ប្រទេសឥណ្ឌូនេស៊ី។

សម្រាប់ព័ត៌មានបន្ថែម សូមទំនាក់ទំនង៖
ផ្នែកទំនាក់ទំនងសហគមន៍-Community Relations Division (CRD) នៃលេខាធិការដ្ឋានអាស៊ាន
70A Jalan Sisingamangaraja, Jakarta 12110
សាធារណប្រទេសឥណ្ឌូនេស៊ី
ទូរស័ព្ទ៖ (៦២ ២១) ៧២៤-៣៣៧២, ៧២៦-២៩៩១
ទូរសារ៖ (៦២ ២១) ៧៣៩-៨២៣៤, ៧២៤-៣៥០៤
អ៊ីម៉ែល៖ public@asean.org

ព័ត៌មាននៃការបោះពុម្ពផ្សាយ
គោលការណ៍ណែនាំអាស៊ានសម្រាប់ការធានាគុណភាព និងការទទួលស្គាល់ប្រព័ន្ធផ្ដល់គុណវុឌ្ឍសមត្ថភាព
ទីក្រុងហ្សាការតា លេខាធិការដ្ឋានអាស៊ាន ខែសីហា ឆ្នាំ២០១៦

៣៣១, ១១៤
អាស៊ាន-ស្តង់ដា-ធនធានមនុស្ស
គុណវុឌ្ឍ-ជំនាញ-គោលការណ៍ណែនាំ

ISBN 978-602-5798-58-0

9 786025 798580

អាស៊ាន៖ សហគមន៍ដែលពោរពេញដោយឱកាស

អត្ថបទបោះពុម្ពនេះ អាចដកស្រង់ ឬបោះពុម្ពឡើងវិញបានដោយសេរី ដែលត្រូវបញ្ជាក់ហេតុផលសមរម្យ និងជូនភ្ជាប់នូវឯកសារគាំទ្រដល់ការបោះពុម្ពឡើងវិញនោះផ្ញើទៅកាន់ផ្នែកទំនាក់ទំនងសហគមន៍ (CRD) របស់លេខាធិការដ្ឋានអាស៊ាន ទីក្រុងហ្សាការតា។

ព័ត៌មានទូទៅស្ដីអំពីអាស៊ាន មាននៅលើគេហទំព័រ៖ www.asean.org

រក្សាសិទ្ធិដោយសមាគមនៃប្រជាជាតិអាស៊ីអាគ្នេយ៍ (ASEAN) ឆ្នាំ២០១៦។
សូមរក្សាសិទ្ធិគ្រប់យ៉ាង។

សេចក្តីថ្លែងអំណរគុណ

គោលការណ៍ណែនាំអាស៊ានស្តីពីការធានាគុណភាព និងការទទួលស្គាល់ប្រព័ន្ធផ្តល់គុណវុឌ្ឍិសមត្ថភាព គឺជាគម្រោងផែនការដែលដាក់នៅក្នុងកម្មវិធីការងាររបស់រដ្ឋមន្ត្រីការងារអាស៊ាន ឆ្នាំ២០១០-២០១៥ និងបានរៀបចំដោយកិច្ចប្រជុំមន្ត្រីជាន់ខ្ពស់ការងារអាស៊ាន (SLOM) ក្រោមការសម្របសម្រួល នៃអាជ្ញាធរផ្តល់គុណវុឌ្ឍិវិជ្ជាជីវៈឥណ្ឌូនេស៊ី (BNSP) និងក្រសួងធនធានមនុស្ស នៃប្រទេសឥណ្ឌូនេស៊ី សហការជាមួយអង្គការអន្តរជាតិទេសន្តរប្រវេសន៍ (IOM) និងលេខាធិការដ្ឋានអាស៊ាន។ គោលការណ៍ណែនាំអាស៊ាននេះ ត្រូវបានអនុម័តដោយកិច្ចប្រជុំរដ្ឋមន្ត្រីការងារអាស៊ាន (ALMM) លើកទី២៤ នៅថ្ងៃទី១៥ ខែឧសភា ឆ្នាំ២០១៦ នៅទីក្រុងវៀងចន្ទន៍ ប្រទេសឡាវ។

គោលការណ៍ណែនាំអាស៊ាននេះ មានបំណងផ្តល់ជាមូលដ្ឋានសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍនូវទំនុកចិត្ត និងយល់ដឹងអំពីក្របខណ្ឌជាតិ និងប្រព័ន្ធផ្តល់គុណវុឌ្ឍិសមត្ថភាពនៃបណ្តាប្រទេសជាសមាជិកអាស៊ានទាំងអស់ និងផ្តល់គោលការណ៍ និងពិធីសារសម្រាប់អភិវឌ្ឍដំណើរការនៃការទទួលស្គាល់ប្រព័ន្ធទាំងនេះ។ ការរួមបញ្ចូលជាមួយនឹងក្របខណ្ឌគុណវុឌ្ឍិយោងអាស៊ាន ត្រូវបានយកមកពិចារណាក្នុងការអភិវឌ្ឍគោលការណ៍ណែនាំអាស៊ាននេះ ដូចដែលត្រូវបានរំពឹងទុកថាអាចបំពេញបន្ថែមដល់ក្របខណ្ឌគុណវុឌ្ឍិយោងអាស៊ាន។ ការប្រើប្រាស់គោលការណ៍ណែនាំអាស៊ាននាពេលអនាគត នឹងត្រូវស្ម័គ្រចិត្តដោយប្រទេសសមាជិកអាស៊ាន ដែលត្រៀមខ្លួនជាស្រេច ដើម្បីធ្វើការផ្តួចផ្តើមទៅវិញទៅមកលើស្តង់ដាជំនាញ និងមុខរបរពិតប្រាកដរបស់គេ។

សូមផ្តល់ការកោតសរសើរចំពោះកិច្ចប្រជុំមន្ត្រីជាន់ខ្ពស់ការងារអាស៊ានរបស់ប្រទេសជាសមាជិកអាស៊ានទាំង១០ ចំពោះការចែករំលែកចំណេះដឹង និងការជួយគាំទ្រតាមរយៈសេចក្តីព្រាង និងការពិនិត្យមើលឡើងវិញទៅលើគោលការណ៍ណែនាំអាស៊ាន។ ក្នុងនោះផងដែរ ក៏សូមថ្លែងអំណរគុណចំពោះរាជរដ្ឋាភិបាលជប៉ុន ដែលបានបន្តការគាំទ្ររបស់ខ្លួនតាមរយៈការផ្តល់មូលនិធិសមាហរណកម្មអាស៊ាន-ជប៉ុន (JAIF) ដល់ការអភិវឌ្ឍគោលការណ៍ណែនាំរបស់អាស៊ាននេះ។ ជាទីបញ្ចប់ សូមថ្លែងអំណរគុណយ៉ាងជ្រាលជ្រៅចំពោះ លោកស្រី Andrea Bateman អ្នកពិគ្រោះយោបល់ និងលោក Bonardo Aldo Tobing អ្នកសម្របសម្រួលគម្រោង ចំពោះការគាំទ្រផ្នែកបច្ចេកទេស។

មាតិកា

បញ្ជីតារាង ១

អក្សរកាត់ ២

សន្ទានុក្រមនៃពាក្យបច្ចេកទេសសំខាន់ៗ ៣

សេចក្តីផ្តើម ៧

ផ្នែកទី១៖ ទិដ្ឋភាពទូទៅនៃក្របខណ្ឌគុណវុឌ្ឍិជាតិ (ក.គ.ជ) របស់ប្រទេសជាសមាជិកអាស៊ាន ១០

ផ្នែកទី២៖ ទិដ្ឋភាពទូទៅនៃប្រព័ន្ធផ្តល់គុណវុឌ្ឍិសមត្ថភាពរបស់ប្រទេសជាសមាជិកអាស៊ាន ១៦

ផ្នែកទី៣៖ ទិដ្ឋភាពសំខាន់ៗនៃការធានាគុណភាព ២៦

ផ្នែកទី៤៖ គោលការណ៍ណែនាំ និងពិធីសារសម្រាប់ការធានាគុណភាព ៣៦

ផ្នែកទី៥៖ គោលការណ៍ណែនាំនិងពិធីសារសម្រាប់ទទួលស្គាល់ប្រព័ន្ធផ្តល់គុណវុឌ្ឍិសមត្ថភាពរបស់ប្រទេសជាសមាជិកអាស៊ាន ៤២

ផ្នែកទី៦៖ ការចូលរួមនៅក្នុងសកម្មភាពផ្គូផ្គងថ្នាក់ជាតិ ៤៦

ឧបសម្ព័ន្ធ៖ ក្របខណ្ឌធានាគុណភាពអន្តរជាតិ ៤៩

ឯកសារយោង ៥២

ស្ថាប័ន/អង្គភាពមានសមត្ថកិច្ចរបស់ប្រទេសជាសមាជិកអាស៊ាន ៥៣

បញ្ជីតារាង

តារាងទី១៖ សេចក្តីសង្ខេបក្របខណ្ឌគុណវុឌ្ឍិជាតិ (ក.គ.ជ) ១០

តារាងទី២៖ សេចក្តីសង្ខេបរចនាសម្ព័ន្ធនៃក្របខណ្ឌគុណវុឌ្ឍិជាតិ ១១

តារាងទី៣៖ ក្របខណ្ឌគុណវុឌ្ឍិជាតិថៃ ១៧

តារាងទី៤៖ កម្រិតជំនាញ ១៨

តារាងទី៥៖ កម្រិតគុណវុឌ្ឍិជំនាញជាតិវៀតណាម ១៨

តារាងទី៦៖ និយមន័យនៃវាក្យសព្ទសមត្ថភាព ២០

តារាងទី៧៖ សូចនាករគុណភាពនៃក្របខណ្ឌធានាគុណភាព អ.ប.វ នៃកិច្ចប្រជុំកំពូលអាស៊ីបូព៌ា ៥០

អក្សរកាត់

ក.ប.រ.ក.អ ALMM	កិច្ចប្រជុំថ្នាក់រដ្ឋមន្ត្រីការងារអាស៊ាន ASEAN Labour Ministers Meeting
ប.ស.អ AMS	ប្រទេសជាសមាជិកអាស៊ាន ASEAN Member States
ក.គ.យ.អ AQRF	ក្របខណ្ឌគុណវុឌ្ឍិយោងអាស៊ាន ASEAN Qualifications Reference Framework
ទ.ជ.ផ.វ.វ BNSP	ទីភ្នាក់ងារជាតិសម្រាប់ការផ្តល់វិញ្ញាបនបត្រវិជ្ជាជីវៈ Badan Nasional Sertifikasi Profesi
ក.ធ.គ.អ.ប.វ ក.ប.អ.ប EAS TVET QAF	ក្របខណ្ឌធានាគុណភាពការអប់រំបណ្តុះបណ្តាលបច្ចេកទេស និងវិជ្ជាជីវៈ នៃកិច្ចប្រជុំកំពូលអាស៊ីបូព៌ា East Asia Summit Technical and Vocational Education and Training Quality Assurance Framework
អ.ធ.ម HRD	ការអភិវឌ្ឍធនធានមនុស្ស Human Resource Development
ប.អ.ធ.គ.ឧ INQAAHE	បណ្តាញអន្តរជាតិសម្រាប់ទីភ្នាក់ងារធានាគុណភាពនៅឧត្តមសិក្សា The International Network for Quality Assurance Agencies in Higher Education
អ.យ.គ MOU	អនុស្សរណៈនៃការយោគយល់គ្នា Memorandum of Understanding
ក.គ.ជ NQF	ក្របខណ្ឌគុណវុឌ្ឍិជាតិ National Qualification Framework
ក.គ QF	ក្របខណ្ឌគុណវុឌ្ឍិ Qualification Framework
ក.ប.ម.ជ.ក.អ SLOM	កិច្ចប្រជុំមន្ត្រីជាន់ខ្ពស់ការងារអាស៊ាន ASEAN Senior Labour Officials Meeting
អ.ប.វ TVET	ការអប់រំបណ្តុះបណ្តាលបច្ចេកទេស និងវិជ្ជាជីវៈ Technical Vocational Education and Training

សទ្ទានុក្រមនៃពាក្យបច្ចេកទេសសំខាន់ៗ

ពាក្យបច្ចេកទេសខាងក្រោមនេះ ត្រូវបានឯកភាពដោយប្រទេសជាសមាជិកអាស៊ាន។ ជាពិសេសពាក្យដែលមានសញ្ញា [*] ត្រូវបានព្រមព្រៀងគ្នានៅក្នុងក្របខណ្ឌគុណវុឌ្ឍិយោងអាស៊ាន។

ពាក្យបច្ចេកទេស	និយមន័យ
ការទទួលស្គាល់គុណភាព*	ការអនុម័តជាផ្លូវការនៃស្តង់ដាសមិទ្ធផលរាប់បញ្ចូលទាំងគុណវុឌ្ឍិ ឬផ្នែកនៃគុណវុឌ្ឍិ ដែលឆ្លើយតបទៅនឹងលក្ខខណ្ឌតម្រូវជាក់ស្តែង ដែលកំណត់ដោយអង្គភាពទទួលស្គាល់គុណភាពអប់រំ។ ជាធម្មតាការទទួលស្គាល់គុណភាពមានរយៈពេលកំណត់ជាក់លាក់មួយ។
គុណវុឌ្ឍិដែលបានទទួលស្គាល់គុណភាព*	គុណវុឌ្ឍិដែលត្រូវបានផ្តល់ការអនុម័តដោយទីភ្នាក់ងារ ឬស្ថាប័ន/អង្គភាពទទួលស្គាល់គុណភាព នៅពេលឆ្លើយតបនឹងលក្ខខណ្ឌតម្រូវជាក់លាក់ ឬស្តង់ដាគុណភាព។
ទីភ្នាក់ងារទទួលស្គាល់គុណភាពអប់រំ*	ទីភ្នាក់ងារទទួលស្គាល់គុណភាពអប់រំ គឺជាស្ថាប័ន/អង្គភាពមានសមត្ថកិច្ច (ដូចជា ទីភ្នាក់ងារផ្តល់គុណវុឌ្ឍិជាតិ ទីភ្នាក់ងារទទួលស្គាល់គុណភាពអប់រំថ្នាក់ជាតិ ក្រុមប្រឹក្សាត្រួតពិនិត្យ ឬស្ថាប័ន ឬទីភ្នាក់ងារផ្សេងៗទៀត ដែលទទួលខុសត្រូវក្នុងការអនុម័តគុណវុឌ្ឍិ) ដែលគ្រប់គ្រងកម្មវិធី និងការទទួលស្គាល់គុណវុឌ្ឍិដែលស្ថិតក្រោមច្បាប់ជាតិ។ ទីភ្នាក់ងារទទួលស្គាល់គុណភាពអប់រំ ត្រូវអនុវត្តតួនាទីរបស់ខ្លួនក្នុងក្របខណ្ឌដែល បានកំណត់ក្នុងប្រព័ន្ធធានាគុណភាព។
ស្តង់ដាសមិទ្ធផល	សេចក្តីថ្លែងដែលបានអនុម័ត និងយល់ព្រមឱ្យប្រើជាផ្លូវការដោយស្ថាប័ន/អង្គភាពមានសមត្ថកិច្ច ដែលកំណត់នូវវិធាននានាក្នុងការអនុវត្តតាមបរិបទដែលបានផ្តល់ជូន ឬលទ្ធផលដែលត្រូវសម្រេចបាន។ ភាពខុសគ្នាអាចត្រូវបានធ្វើឡើងរវាងស្តង់ដាសមត្ថភាព ស្តង់ដាអប់រំ ស្តង់ដាមុខរបរ ឬស្តង់ដានៃការផ្តល់គុណវុឌ្ឍិ៖ • ស្តង់ដាសមត្ថភាព សំដៅចំពោះចំណេះដឹង ចំណេះធ្វើ/ជំនាញ និង/ឬសមត្ថភាព ដែលទាក់ទងនឹងការអនុវត្តមុខរបរណាមួយ • ស្តង់ដាអប់រំ សំដៅចំពោះសេចក្តីថ្លែងនៃលទ្ធផលសិក្សា មាតិកានៃកម្មវិធីសិក្សា តម្រូវការចូលសិក្សា និងធនធានតម្រូវឱ្យត្រូវនឹងគោលដៅសិក្សា • ស្តង់ដាវាយតម្លៃសមត្ថភាព សំដៅចំពោះសេចក្តីថ្លែងនៃលទ្ធផលសិក្សាដែលត្រូវវាយតម្លៃ និងវិធីសាស្ត្រដែលត្រូវប្រើប្រាស់ • ស្តង់ដាមុខរបរ សំដៅចំពោះសេចក្តីថ្លែងនៃសកម្មភាព និងកិច្ចការដែលពាក់ព័ន្ធ មុខរបរជាក់លាក់ណាមួយ និងការអនុវត្តចំពោះកិច្ចការនោះ • ស្តង់ដានៃការផ្តល់គុណវុឌ្ឍិ សំដៅចំពោះសេចក្តីថ្លែងនៃវិធានដែលអាចអនុវត្តដើម្បីទទួលបាននូវគុណវុឌ្ឍិ (ឧទាហរ-ណ៍៖ វិញ្ញាបនបត្រ ឬសញ្ញាបត្រ) ព្រមទាំងសិទ្ធដែលបានប្រគល់ឱ្យ។ [1]
ក្របខណ្ឌគុណវុឌ្ឍិយោងអាស៊ាន	ក្របខណ្ឌគុណវុឌ្ឍិយោងអាស៊ាន ជាក្របខណ្ឌយោងរួមមួយ ដែលមានមុខងារជាឧបករណ៍សម្រាប់ធ្វើការប្រៀបធៀបគុណវុឌ្ឍិជាតិរវាងប្រទេសជាសមាជិកអាស៊ាន។
ការផ្តល់គុណវុឌ្ឍិ	ដំណើរការនៃការចេញវិញ្ញាបនបត្រ សញ្ញាបត្រ ឬចំណងជើងលទ្ធផលសិក្សាដែលបញ្ជាក់ជាផ្លូវការថា សំណុំនៃលទ្ធផលសិក្សា (ចំណេះដឹង របៀបធ្វើ ជំនាញ និង ឬសមត្ថភាព) បុគ្គលម្នាក់ទទួលបានដោយវាយតម្លៃសមត្ថភាព និងផ្តល់សុពលភាពដោយស្ថាប័ន/អង្គភាពមានមានសមត្ថកិច្ចផ្អែកលើស្តង់ដាកំណត់។ [2]
កម្រងសមត្ថភាពសម្រាប់ការផ្តល់គុណវុឌ្ឍិ	កម្រងសមត្ថភាពសម្រាប់ការផ្តល់គុណវុឌ្ឍិ គឺជាសមត្ថភាព និងលក្ខខណ្ឌតម្រូវផ្សេងៗទៀតដែលទាក់ទងនឹងប្រភេទនៃមុខរបរជាក់លាក់។[3] វាអាចជាលទ្ធផលដែលជាវិញ្ញាបនបត្រសមត្ថភាព ដែលបង្ហាញថាបុគ្គលម្នាក់បានបំពេញនូវរាល់លក្ខ-ខណ្ឌតម្រូវដែលកំណត់ក្នុងគុណវុឌ្ឍិមួយ។

[1] Cedefop (2011), p. 109
[2] Cedefop (2011), p. 16
[3] Adapted from ISO/IEC 17024:2012

ស្ថាប័ន/អង្គភាពផ្តល់ការបញ្ជាក់ និង/ឬផ្តល់គុណវុឌ្ឍិ*	ស្ថាប័ន/អង្គភាពនៃការផ្តល់គុណវុឌ្ឍិ (ឧទាហរណ៍៖ វិញ្ញាបនបត្រ សញ្ញាបត្រ ឬលិខិតបញ្ជាក់) ដែលទទួលស្គាល់ជាផ្លូវការនូវលទ្ធផលសិក្សា (ចំណេះដឹង ជំនាញ និង/ឬសមត្ថភាព) របស់បុគ្គលម្នាក់ៗសម្រេចបានដោយអនុវត្តតាមនីតិវិធីវាយតម្លៃសមត្ថភាព និងការផ្តល់សុពលភាព។ [4]
សមត្ថភាព*	សមត្ថភាព គឺជាភាពប៉ិនប្រសប់លើសពីចំណេះដឹង និងជំនាញដែលបុគ្គលម្នាក់ៗមាន។ សមត្ថភាពរួមមាន៖ • សមត្ថភាពក្នុងការគិត គឺជាការប្រើប្រាស់ទ្រឹស្តី និងគោលគំនិត ព្រមទាំងចំណេះដឹងក្រៅផ្លូវការ ដែលទទួលបានតាមរយៈបទពិសោធន៍ • សមត្ថភាពផ្នែកមុខងារ (ជំនាញ ឬការយល់ដឹងពីរបៀបធ្វើ) គឺជាសមត្ថភាព ដែលបុគ្គលម្នាក់ៗធ្វើបានលើការងារដែលគេប្រគល់ឱ្យតាមជំនាញរបស់ខ្លួន • សមត្ថភាពផ្ទាល់ខ្លួន គឺការយល់ដឹងពីរបៀបដឹកនាំខ្លួនឯងនៅក្នុងស្ថានភាពជាក់លាក់មួយ • សមត្ថភាពផ្នែកក្រមសីលធម៌ គឺការប្រកាន់ខ្ជាប់នូវគុណតម្លៃផ្ទាល់ខ្លួន និងវិជ្ជាជីវៈជាក់លាក់។ [5]
ស្តង់ដាសមត្ថភាព*	សេចក្តីថ្លែងអំពីវិធាននានាសម្រាប់កំណត់កិច្ចការត្រូវអនុវត្ត ឬលទ្ធផលសម្រេចបាន ដែលបានអនុម័ត និងចុះហត្ថលេខាដាក់ឱ្យប្រើប្រាស់ជាផ្លូវការដោយស្ថាប័ន/អង្គភាពមានសមត្ថកិច្ច។ ស្តង់ដាសមត្ថភាព សំដៅលើចំណេះដឹង ជំនាញ និង/ឬសមត្ថភាពដែលផ្សារភ្ជាប់ទៅនឹងមុខរបរជាក់លាក់ណាមួយ។ [6]
ស្តង់ដាមុខរបរ*	សេចក្តីថ្លែងអំពីវិធាននានាសម្រាប់កំណត់កិច្ចការត្រូវអនុវត្ត ឬលទ្ធផលសម្រេចបាន ដែលបានអនុម័ត និងចុះហត្ថលេខាដាក់ឱ្យប្រើប្រាស់ជាផ្លូវការដោយស្ថាប័ន/អង្គភាពមានសមត្ថកិច្ច។ ស្តង់ដាមុខរបរ សំដៅលើសកម្មភាព និងកិច្ចការដែលផ្សារភ្ជាប់ទៅនឹងមុខរបរជាក់លាក់ណាមួយ និងការអនុវត្តនូវសកម្មភាព និងកិច្ចការទាំងនោះ។ [7]
អង្គភាពផ្តល់សេវា*	អង្គភាពដែលធ្វើផែនការ ផ្តល់សេវាអប់រំ/បណ្តុះបណ្តាល និងវាយតម្លៃសមត្ថភាពដើម្បីទទួលបានការផ្តល់គុណវុឌ្ឍិ ឬផ្នែកនៃគុណវុឌ្ឍិ។
គុណវុឌ្ឍិ*	គុណវុឌ្ឍិ គឺជាវិញ្ញាបនបត្រ ឬសញ្ញាបត្រផ្លូវការដែលផ្តល់ដោយស្ថាប័ន/អង្គភាពមានសមត្ថកិច្ច ក្នុងការទទួលស្គាល់បុគ្គលណាម្នាក់ថា មានសមត្ថភាពសម្រេចបានលទ្ធផលសិក្សា ឬសមត្ថភាពតាមស្តង់ដាដែលបានកំណត់តាមចំណងជើងគុណវុឌ្ឍិណាមួយ ដែលជាធម្មតាជាប្រភេទនៃវិញ្ញាបនបត្រ ឬកម្រិតសញ្ញាបត្រ។ ការសិក្សា និងការវាយតម្លៃសមត្ថភាពសម្រាប់ទទួលបានគុណវុឌ្ឍិអាចធ្វើទៅបានសម្រាប់អ្នកដែលមានបទពិសោធន៍នៅកន្លែងការងារ និង/ឬអ្នកដែលបានឆ្លងកាត់កម្មវិធីបណ្តុះបណ្តាលណាមួយ។ គុណវុឌ្ឍិផ្តល់ការទទួលស្គាល់ជាផ្លូវការនូវគុណតម្លៃនៅក្នុងទីផ្សារការងារ និងការអប់រំបណ្តុះបណ្តាលបន្ថែម។ [8]
ក្របខណ្ឌគុណវុឌ្ឍិ*	ជាឧបករណ៍សម្រាប់ធ្វើការអភិវឌ្ឍ និងចំណាត់ថ្នាក់គុណវុឌ្ឍិ (ឧទាហរណ៍៖ កម្រិតថ្នាក់ជាតិ ឬតាមវិស័យ) ដោយយោងតាមសំណុំនៃលក្ខណវិនិច្ឆ័យ (ឧទាហរណ៍៖ ការពិពណ៌នាកម្រិតគុណវុឌ្ឍិ (Qualification Level Descriptors) ដែលអាចអនុវត្តបានទៅតាមកម្រិតជាក់លាក់នៃលទ្ធផលសិក្សា។ [9]
ប្រព័ន្ធគុណវុឌ្ឍិ*	ប្រព័ន្ធគុណវុឌ្ឍិ រាប់បញ្ចូលរាល់ទិដ្ឋភាពនៃសកម្មភាពទាំងអស់របស់ប្រទេសណាមួយក្នុងការធ្វើឱ្យមានការទទួលស្គាល់ការសិក្សា។ ប្រព័ន្ធទាំងនេះ រួមមាន មធ្យោបាយនៃការអភិវឌ្ឍនិងអនុវត្តគោលនយោបាយថ្នាក់ជាតិ ឬថ្នាក់តំបន់ស្តីពីគុណវុឌ្ឍិ ការរៀបចំផ្តល់គុណវុឌ្ឍិកម្រិតស្ថាប័ន ដំណើរការធានាគុណភាព ដំណើរការវាយតម្លៃសមត្ថភាព និងការផ្តល់គុណវុឌ្ឍិ ការទទួលស្គាល់ជំនាញ និងយន្តការផ្សេងៗទៀត ដែលផ្សារភ្ជាប់រវាងការអប់រំ និងការបណ្តុះបណ្តាលទៅនឹងតម្រូវការទីផ្សារ

[4] Cedefop (2011), p. 10 & 11
[5] Coles & Werquin (2006), p. 23
[6] Cedefop (2011), p. 109
[7] Cedefop (2011), p. 109
[8] Coles & Werquin (2006), p 21 &22
[9] Cedefop (2011), p. 82

	ការងារ និងសង្គមជាតិ។ ប្រព័ន្ធគុណវុឌ្ឍិអាចរួមបញ្ចូលនូវសកម្មភាពតិច ឬច្រើន និងមានភាពស៊ីសង្វាក់គ្នា។ លក្ខណៈពិសេសមួយនៃប្រព័ន្ធគុណវុឌ្ឍិអាចជាក្របខណ្ឌជាក់លាក់មួយនៃគុណវុឌ្ឍិ។ [10]
ការធានាគុណភាព*	ការធានាគុណភាព គឺជាសមាសភាគមួយនៃការគ្រប់គ្រងគុណភាព និង "ផ្តោតទៅលើការផ្តល់ទំនុកចិត្តថា លក្ខខណ្ឌតម្រូវគុណភាពត្រូវបានបំពេញ"។ [11] ចំពោះសេវាអប់រំ និងបណ្តុះបណ្តាល ការធានាគុណភាពគឺសំដៅលើដំណើរការដែលបានគ្រោងទុក និងមានលក្ខណៈជាប្រព័ន្ធ ដើម្បីផ្តល់នូវទំនុកចិត្តក្នុងការរៀបចំដំណើរការបណ្តុះបណ្តាល និងការផ្តល់គុណវុឌ្ឍិក្នុងប្រព័ន្ធអប់រំ និងបណ្តុះបណ្តាល។ ការធានាគុណភាពត្រូវឱ្យប្រាកដថាបានការពារផលប្រយោជន៍ និងការវិនិយោគរបស់ភាគីពាក់ព័ន្ធនៅក្នុងកម្មវិធីអប់រំ និងបណ្តុះបណ្តាលដែលបានទទួលស្គាល់។
ក្របខណ្ឌធានាគុណភាព*	សំណុំនៃគោលការណ៍ គោលការណ៍ណែនាំ ឧបករណ៍ និងស្តង់ដា ដែលប្រើជាឯកសារយោងគោល សម្រាប់ណែនាំឱ្យមានសង្គតិភាពដល់ការអនុវត្តសកម្មភាពធានាគុណភាព។
សូចនាករគុណភាព*	តួលេខ ឬសមាមាត្រដែលបានទទួលស្គាល់ជាផ្លូវការ ត្រូវបានប្រើដើម្បីវិនិច្ឆ័យ និងវាយតម្លៃគុណភាពនៃការប្រតិបត្តិ។ [12]
គោលការណ៍គុណភាព*	បំណង និងទិសដៅរួមនៃក្របខណ្ឌធានាគុណភាព ឬការរៀបចំមួយដែលទាក់ទងទៅនឹងការធានាគុណភាព។
ស្តង់ដាគុណភាព*	លក្ខខណ្ឌលម្អិតផ្នែកបច្ចេកទេសដែលអាចវាស់វែងបាន ហើយត្រូវបានបង្កើតឡើងដោយការមូលមតិគ្នាជាឯកច្ឆន្ទ និងត្រូវបានអនុម័តដោយអង្គភាពដែលទទួលស្គាល់ក្នុងកម្រិតជាតិ កម្រិតតំបន់ ឬកម្រិតអន្តរជាតិ។ គោលបំណងរបស់ស្តង់ដាគុណភាព គឺការបង្កើនប្រសិទ្ធភាពនៃធាតុចូល និង/ឬលទ្ធផលសិក្សា។ [13]
ប្រព័ន្ធធានាគុណភាព*	ប្រព័ន្ធធានាគុណភាព រាប់បញ្ចូលរាល់ទិដ្ឋភាពនៃសកម្មភាពទាំងអស់របស់ប្រទេសណាមួយ ដែលទាក់ទងនឹងការធានាគុណភាពនៃការអប់រំ និងការបណ្តុះបណ្តាល។ ប្រព័ន្ធទាំងនេះ រួមបញ្ចូលនូវធាតុដូចខាងក្រោម៖ • គោលបំណង និងស្តង់ដាមានលក្ខណៈច្បាស់លាស់ និងអាចវាស់វែងបាន ដែលជាគោលការណ៍ណែនាំសម្រាប់ការអនុវត្ត រួមទាំងការចូលរួមរបស់ភាគីពាក់ព័ន្ធ • ធនធានសមស្រប • វិធីសាស្ត្រវាយតម្លៃមានសង្គតិភាព រួមបញ្ចូលនូវស្វ័យវាយតម្លៃ និងការពិនិត្យឡើងវិញពីខាងក្រៅដោយអង្គភាពមានសមត្ថកិច្ចឯករាជ្យ • យន្តការនៃការផ្តល់ព័ត៌មានត្រឡប់ និងនីតិវិធីសម្រាប់ការធ្វើការកែលម្អ • លទ្ធផលនៃការវាយតម្លៃត្រូវបានផ្សព្វផ្សាយយ៉ាងទូលំទូលាយ
ការទទួលស្គាល់	ការទទួលស្គាល់ផ្លូវការ គឺជាដំណើរការនៃការផ្តល់ការទទួលស្គាល់លទ្ធផលសិក្សា ដែលសម្រេចបានជាផ្លូវការចំពោះជំនាញ និងសមត្ថភាព តាមរយៈ៖ • ការផ្តល់ជូននូវគុណវុឌ្ឍិ (វិញ្ញាបនបត្រ សញ្ញាបត្រ ឬចំណងជើងគុណវុឌ្ឍិ) ដែលជាលទ្ធផលនៃការវាយតម្លៃសមត្ថភាព ឬ • ការផ្តល់សមមូលភាពផ្នែកសមត្ថភាព ឬក្រេឌីត ឬលិខិតបញ្ជាក់សមត្ថភាព ការផ្តល់សុពលភាពលើជំនាញ និង/ឬសមត្ថភាពដែលសន្សំបាន • ការទទួលស្គាល់ពីសង្គម គឺជាការទទួលស្គាល់ពីគុណតម្លៃនៃជំនាញ និង/ឬសមត្ថភាពដោយភាគីពាក់ព័ន្ធផ្នែកសេដ្ឋកិច្ច និងសង្គម។ [14]

---

[10] Coles $ Werquin (2006), p.22
[11] AS/NZS ISO 9000:2006, P.9
[12] Cedefop Glossary (2011), p. 98
[13] Cedefop Glossary (2011), p. 98
[14] ស្របតាម Cedefop (2011), p.97

ការផ្ទួផ្គង*	ការផ្ទួផ្គង គឺជាដំណើរការបង្កើតឱ្យមានទំនាក់ទំនងរវាងក្របខណ្ឌគុណវុឌ្ឍិជាតិ និងក្របខណ្ឌគុណវុឌ្ឍិតំបន់។
ក្របខណ្ឌគុណវុឌ្ឍិតំបន់*	រចនាសម្ព័ន្ធទូលំទូលាយមួយនៃកម្រិតលទ្ធផលសិក្សា ដែលមានការឯកភាពគ្នាដោយបណ្តាប្រទេសក្នុងតំបន់ភូមិសាស្ត្រមួយ សម្រាប់ជាមធ្យោបាយដែលជួយជំរុញឱ្យក្របខណ្ឌគុណវុឌ្ឍិជាតិមួយ មានទំនាក់ទំនងទៅនឹងក្របខណ្ឌគុណវុឌ្ឍិជាតិមួយផ្សេងទៀត ហើយជាបន្តបន្ទាប់សម្រាប់ធ្វើឱ្យគុណវុឌ្ឍិរបស់ប្រទេសមួយត្រូវបានប្រៀបធៀប ទៅនឹងគុណវុឌ្ឍិរបស់ប្រទេសមួយទៀត។
ភ្នាក់ងារ/អង្គភាពចុះបញ្ជិកាទទួលស្គាល់គុណភាព*	ភ្នាក់ងារចុះបញ្ជិកាទទួលស្គាល់គុណភាព គឺជាស្ថាប័ន/អង្គភាពមានសមត្ថកិច្ចដែលទទួលបន្ទុកលើការទទួលស្គាល់គុណភាពនៃស្ថាប័ន/អង្គភាពផ្តល់សេវាអប់រំ និងបណ្តុះ បណ្តាល ឧទាហរណ៍៖ ភ្នាក់ងារ/អង្គភាពផ្តល់គុណវុឌ្ឍិជាតិ ក្រុមប្រឹក្សាត្រួតពិនិត្យផ្លូវការ ឬភ្នាក់ងារ/អង្គភាពផ្តល់ការអនុម័តថ្នាក់ជាតិផ្សេងៗទៀត។ ភ្នាក់ងារ/អង្គភាពចុះបញ្ជិកាទទួលស្គាល់គុណភាពមានមុខងារ/ដែនមានសមត្ថកិច្ចនៅក្នុងប្រព័ន្ធធានាគុណភាព។
ការចុះបញ្ជិកាទទួលស្គាល់អង្គភាពផ្តល់សេវា*	ដំណើរការនៃការចុះបញ្ជិកាទទួលស្គាល់គុណភាព រួមបញ្ចូលការទទួលស្គាល់ជាផ្លូវការដោយភ្នាក់ងារចុះបញ្ជិកាទទួល-ស្គាល់គុណភាព ដែលស្ថាប័ន/អង្គភាពផ្តល់សេវាឆ្លើយតបទៅនឹងស្តង់ដាគុណភាពដែលពាក់ព័ន្ធ។ ក្របខណ្ឌគុណវុឌ្ឍិជាតិ ជាទូទៅចែងថាស្ថាប័ន/អង្គភាពផ្តល់សេវាអប់រំ និងបណ្តុះបណ្តាលមួយត្រូវចុះបញ្ជិកាទទួលស្គាល់គុណភាព ដើម្បីដំណើរការបណ្តុះបណ្តាល និងវាយតម្លៃសមត្ថភាពសម្រាប់កម្មវិធីបណ្តុះបណ្តាល/វគ្គសិក្សា និងការផ្តល់គុណវុឌ្ឍិ។ ភ្នាក់ងារមួយចំនួនបង្ហាញភាពខុសគ្នារវាងដំណើរការទាំងពីរ ឧទាហរណ៍៖ • ការទទួលស្គាល់ផ្លូវការបញ្ជាក់ថា អង្គភាពផ្តល់សេវាឆ្លើយតបនឹងស្តង់ដាទូទៅសំខាន់ៗ • ការទទួលស្គាល់ផ្លូវការបញ្ជាក់ថា ស្ថាប័ន/អង្គភាពផ្តល់សេវាឆ្លើយតបនឹងស្តង់ដាជាក់លាក់ទាក់ទងនឹងបញ្ញត្តិនៃការបង្រៀន ការសិក្សា និងការវាយតម្លៃសមត្ថភាពលើកម្មវិធីបណ្តុះបណ្តាលច្បាស់លាស់។ ចំពោះគោលបំណងនៃក្របខណ្ឌគុណវុឌ្ឍិយោងអាស៊ាន ការចុះបញ្ជិកាទទួលស្គាល់គុណភាពនៃស្ថាប័ន/អង្គភាពផ្តល់-សេវា គឺជាពាក្យបច្ចេកទេសដែលត្រូវបានប្រើសម្រាប់ដំណើរការទាំងពីរ។

សេចក្តីផ្តើម

ធម្មនុញ្ញអាស៊ាន ដែលបានចុះហត្ថលេខាដោយថ្នាក់ដឹកនាំ នៃប្រទេសអាស៊ានទាំង១០ នៅក្នុងប្រទេសសិង្ហបុរី កាលពីថ្ងៃទី២០ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០០៧ មាន បំណង "បង្កើតទីផ្សារ និងមូលដ្ឋានផលិតកម្មតែមួយដែលមានស្ថិរភាព ចម្រុងចម្រើន និងមានការប្រកួតប្រជែងខ្ពស់ និងធ្វើសមាហរណកម្មសេដ្ឋកិច្ចដោយមានការសម្របសម្រួលប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពសម្រាប់ពាណិជ្ជកម្ម និងការវិនិយោគដែលមានលំហូរដោយសេរីនៃទំនិញ សេវាកម្ម និងការធ្វើវិនិយោគ ដើម្បីជួយសម្រួលដល់ការចល័តនៃពាណិជ្ជករ អ្នកវិជ្ជាជីវៈអាជីព អ្នកមានទេពកោសល្យ កម្លាំងពលកម្ម និងលំហូរមូលធនដោយសេរី"។ បន្ថែមជាងនេះទៅទៀត វាក៏មានគោលបំណងដើម្បី "អភិវឌ្ឍធនធានមនុស្ស តាមរយៈកិច្ចសហប្រតិបត្តិការជិតស្និទ្ធក្នុងការអប់រំ និងការសិក្សាពេញមួយជីវិត ទាំងនៅក្នុងវិទ្យាសាស្ត្រ និងបច្ចេកវិទ្យាសម្រាប់ការផ្តល់សិទ្ធិអំណាចដល់ប្រជាជននៃប្រទេសអាស៊ាន និងសម្រាប់ពង្រឹងសហគមន៍សេដ្ឋកិច្ចអាស៊ាន"។[15]

ក្នុងឆ្នាំ ២០០៧ ប្រទេសជាសមាជិកអាស៊ាន (AMS)[16] បានអនុម័តផែនការសហគមន៍សេដ្ឋកិច្ចអាស៊ាន (ASEAN 2007) ដែលបានអំពាវនាវឱ្យមានកិច្ចសហប្រតិបត្តិការ ដែលក្នុងនោះ រួមមានការទទួលស្គាល់គុណវុឌ្ឍិវិជ្ជាជីវៈអាជីព។ បន្ថែមលើកិច្ចព្រមព្រៀងទទួលស្គាល់ជំនាញគ្នាទៅវិញទៅមក (MRA) លើវិស័យវិស្វកម្ម និងគិលានុបដ្ឋាក ដែលបានចុះហត្ថលេខាក្នុងឆ្នាំ២០០៥ និង២០០៦។ កិច្ចព្រមព្រៀងទទួលស្គាល់ជំនាញគ្នាទៅវិញទៅមកលើវិស័យចំនួន៥ ត្រូវបានចុះហត្ថលេខាជាបន្តបន្ទាប់ នៅឆ្នាំ២០០៧ និង២០០៩ មានវិស័យ ស្ថាបត្យកម្ម ការវាស់ស្ទង់ដី វេជ្ជសាស្ត្រនិងទន្តសាស្ត្រ និងគណនេយ្យ។ សមាសភាពសំខាន់មួយទៀត នៃផែនការសហគមន៍សេដ្ឋកិច្ចអាស៊ាន គឺបង្កើតលំហូរដោយសេរីនៃកម្លាំងពលកម្មជំនាញតាមរយៈ "សុខដុមនីយកម្ម និងស្តង់ដាភាវូបនីយកម្ម" (ASEAN 2007:18) ជាពិសេស ការត្រៀមខ្លួនសម្រាប់សហគមន៍សេដ្ឋកិច្ចអាស៊ានក្នុងឆ្នាំ២០១៥។

សម្រាប់សហគមន៍សេដ្ឋកិច្ចអាស៊ាន សកម្មភាពពាក់ព័ន្ធនឹងការអភិវឌ្ឍធនធានមនុស្សនឹងដើរតួនាទីយ៉ាងសំខាន់ក្នុងកំណើនសេដ្ឋកិច្ចនៅក្នុងសេដ្ឋកិច្ចប្រទេសអាស៊ាននីមួយៗ ដែលនាំមកនូវការរួមចំណែកដ៏សំខាន់ដល់ការអភិវឌ្ឍក្នុងតំបន់ទាំងមូល។ ដូចដែលបានដឹងស្រាប់ហើយថា ភាពជោគជ័យនៃរាល់សកម្មភាពអភិវឌ្ឍធនធានមនុស្សទាំងអស់ពឹងផ្អែកយ៉ាងខ្លាំងទៅលើដំណើរការនៃការសិក្សាពេញមួយជីវិត ការបណ្តុះបណ្តាល និងភាពមានការងារធ្វើប្រកបដោយចីរភាព។ ជាការពិតណាស់នឹងមានការចល័ត និងផ្លាស់ប្តូរកម្លាំងពលកម្មជំនាញនៅក្នុងរង្វង់ទីផ្សារការងារអាស៊ាន ហើយកត្តាសំខាន់មួយក្នុងចំណោមកត្តាសំខាន់ទាំងឡាយដែលធ្វើឱ្យការងារនេះបានជោគជ័យ គឺការទទួលស្គាល់សមត្ថភាព និងជំនាញរបស់ពលរដ្ឋ។ បញ្ហាពិតដែលប្រឈមមុខដោយសេដ្ឋកិច្ចនីមួយៗនៅក្នុងការទទួលស្គាល់សមត្ថភាព និងជំនាញរបស់បុគ្គល គឺការគ្មានគោលការណ៍ណែនាំដែលអាចត្រូវបានប្រើជាឯកសារយោងសម្រាប់តម្រូវការនៃការទទួលស្គាល់គ្នា។ ដោយសារគ្មានគោលការណ៍ណែនាំ និងប្រព័ន្ធនៃការផ្តល់គុណវុឌ្ឍនេះហើយ ទើបមានបញ្ហាជាច្រើន ដែលនឹងជួបប្រទះចំពោះមុខក្នុងវិស័យសេដ្ឋកិច្ចទាំងអស់ ដែលទាក់ទងនឹងសកម្មភាពអភិវឌ្ឍធនធានមនុស្ស ដូចជា៖ (i) ការជ្រើសរើសធនធានមនុស្ស (ii) លក្ខខណ្ឌតម្រូវរបស់គម្រោងនានា (iii) ការអនុវត្តការផ្តល់គុណវុឌ្ឍ (iv) ស្តង់ដាសមត្ថភាព/ជំនាញ។

បច្ចុប្បន្ននេះ ប្រទេសជាសមាជិកអាស៊ាននីមួយៗមានក្របខណ្ឌគុណវុឌ្ឍជាតិផ្ទាល់ខ្លួន ដែលទាក់ទងនឹងសកម្មភាពអភិវឌ្ឍធនធានមនុស្ស។ ចំណុចយោង គឺជាមុខងារមួយនៃក្របខណ្ឌទាំងនោះ សម្រាប់ធ្វើការទទួលស្គាល់ប្រភេទផ្សេងៗនៃគុណវុឌ្ឍ និងជំនាញធនធានមនុស្សនៅក្នុងរង្វង់នៃវិស័យឧស្សាហកម្មដែលបានកំណត់។ ក្របខណ្ឌទាំង១០ក្នុងសហគមន៍សេដ្ឋកិច្ចអាស៊ាន សុទ្ធតែមានចរិតលក្ខណៈពិសេសរបស់ពួកគេរៀងៗខ្លួន។ ការធ្វើសមាហរណកម្មអាស៊ានជាទីផ្សារតែមួយ ក្របខណ្ឌទាំងនោះ នឹងត្រូវបានប្រើប្រាស់រួមគ្នាជាមួយនឹងសេដ្ឋកិច្ចដូចជាហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធរូបវន្តនៅក្នុងសកម្មភាពអភិវឌ្ឍធនធានមនុស្ស។

គោលការណ៍ណែនាំនេះ ផ្តល់ជាមូលដ្ឋានក្នុងការបង្កើតភាពជឿជាក់ ទំនុកចិត្ត និងការយល់ដឹងលើប្រព័ន្ធផ្តល់គុណវុឌ្ឍសមត្ថភាព និងមានបំណងផ្តល់នូវគោលការណ៍ និងពិធីសារសម្រាប់អភិវឌ្ឍដំណើរការនៃការទទួលស្គាល់ប្រព័ន្ធនេះ។
គោលការណ៍នេះ រួមមាន៖

- ទិដ្ឋភាពទូទៅនៃក្របខណ្ឌគុណវុឌ្ឍជាតិរបស់ប្រទេសជាសមាជិកអាស៊ាន (ផ្នែកទី១)
- ទិដ្ឋភាពទូទៅនៃប្រព័ន្ធការផ្តល់គុណវុឌ្ឍសមត្ថភាពរបស់ប្រទេសជាសមាជិកអាស៊ាន(ផ្នែកទី២)

---

[15] Charter of the Association of Southeast Asian Nations (2007), Chapter 1, Article 1, paras 5 and 10

[16] Brunei Darussalam, Cambodia, Indonesia, Lao PDR, Malaysia, Myanmar, Philippines, Singapore, Thailand, and Viet Nam

- ការពិភាក្សាអំពីទិដ្ឋភាពសំខាន់ៗនៃការធានាគុណភាព (ផ្នែកទី៣)
- គោលការណ៍ណែនាំ និង ពិធីសារធានាគុណភាពដែលបានឯកភាពគ្នា ដែលទាក់ទងនឹងអង្គភាព មានសមត្ថកិច្ច និងអង្គភាពផ្ដល់សេវាវាយតម្លៃសមត្ថភាព (ផ្នែកទី៤)
- គោលការណ៍ណែនាំ និងពិធីសារសម្រាប់ប្រព័ន្ធទទួលស្គាល់ការផ្ដល់គុណវុឌ្ឍិសមត្ថភាពដែលបានឯកភាពគ្នា (ផ្នែកទី៥)
- ទិដ្ឋភាពទូទៅ នៃក្របខណ្ឌគុណវុឌ្ឍិយោងអាស៊ាន និងរបៀបដែលស្ថាប័ន/អង្គភាពមានសមត្ថកិច្ចត្រូវចូលរួមក្នុងសកម្មភាពលើការផ្ទៀងផ្ទាត់ជាតិ (ផ្នែកទី៦)។

គោលការណ៍ណែនាំ ក៏រួមបញ្ចូលផងដែរនូវពាក្យបច្ចេកទេសថ្នាក់តំបន់ ដែលបានឯកភាពគ្នាសម្រាប់សម្របសម្រួលការពិភាក្សាគ្នារវាងប្រទេសជាសមាជិកអាស៊ាន។

នៅពេលប្រទេសជាសមាជិកអាស៊ាន (AMS) អនុវត្តប្រព័ន្ធធានាគុណភាពរបស់ខ្លួនសម្រាប់ការអប់រំបណ្ដុះ បណ្ដាលដែលប្រើប្រាស់វិធីសាស្ត្រផ្សេងៗគ្នា និងដោយកម្រិតនៃការអនុវត្តខុសៗគ្នា វាមានការលំបាកក្នុងការសន្មត់អំពីប្រភេទនៃអង្គភាពដែលទទួលបន្ទុកលើគ្រោងការណ៍នៃការផ្ដល់គុណវុឌ្ឍិសមត្ថភាព។ និយមន័យនៃវាក្យសព្ទបច្ចេកទេសសំខាន់ៗចំនួនពីរ ដែលបានប្រើប្រាស់ទាំងនៅក្នុងគោលការណ៍ណែនាំ និងនិយមន័យដែលបានឯកភាពគ្នាប្រើក្នុងក្របខណ្ឌគុណវុឌ្ឍិយោងអាស៊ានសម្រាប់ស្ថាប័ន/អង្គភាពផ្ដល់ និងបញ្ជាក់គុណវុឌ្ឍិ មានដូចខាងក្រោម៖[17]

- **ស្ថាប័ន/អង្គភាពមានសមត្ថកិច្ច។** ទទួលខុសត្រូវចម្បងលើគ្រប់ ឬផ្នែកខ្លះៗនៃទិដ្ឋភាពប្រព័ន្ធផ្ដល់គុណវុឌ្ឍិសមត្ថភាព។ ស្ថាប័ន/អង្គភាពមានសមត្ថកិច្ចអាចជាអាជ្ញាធរផ្ដល់គុណវុឌ្ឍិ ដែលជាស្ថាប័ន/អង្គភាពទទួលបន្ទុកលើការអភិវឌ្ឍ/អនុម័តស្ដង់ដាសមត្ថភាព/ស្ដង់ដាមុខរបរ ជាស្ថាប័ន/អង្គភាពផ្ដល់គុណវុឌ្ឍិ ឬជាស្ថាប័ន/អង្គភាពដែលទទួលខុសត្រូវក្នុងការផ្ដល់គុណវុឌ្ឍិសមត្ថភាព។
- **ស្ថាប័ន/អង្គភាពផ្ដល់សេវាវាយតម្លៃសមត្ថភាព។** ជាអ្នកផ្ដល់នូវសេវាវាយតម្លៃសមត្ថភាព (និងអាចជាអ្នកផ្ដល់សេវាបណ្ដុះបណ្ដាល) និងក៏អាចជាស្ថាប័ន/អង្គភាពផ្ដល់គុណវុឌ្ឍិសមត្ថភាពផងដែរ។
- **ស្ថាប័ន/អង្គភាពផ្ដល់/បញ្ជាក់គុណវុឌ្ឍិ។** ជាស្ថាប័ន/អង្គភាពដែលចេញគុណវុឌ្ឍិ (ឧទាហរណ៍៖ វិញ្ញាបនបត្រ សញ្ញាបត្រ ឬចំណងជើងគុណវុឌ្ឍិផ្សេងៗទៀត) ដែលបានទទួលស្គាល់ជាផ្លូវការនូវលទ្ធផលសិក្សាដែលសម្រេចបានរបស់បុគ្គលណាម្នាក់ ដោយអនុវត្តតាមនីតិវិធីនៃការវាយតម្លៃសមត្ថភាព និងការផ្ដល់សុពលភាព។[18]

គោលការណ៍ណែនាំនេះ បានប្រើប្រាស់វាក្យសព្ទបច្ចេកទេស *ស្ថាប័ន/អង្គភាពមានសមត្ថកិច្ច* ជាជាង *ស្ថាប័ន/អង្គភាពផ្ដល់គុណវុឌ្ឍិសមត្ថភាព* ពីព្រោះប្រព័ន្ធនៃការផ្ដល់គុណវុឌ្ឍិខ្លះ ស្ថាប័ន/អង្គភាពដែលទទួលខុសត្រូវក្នុងការបញ្ជាក់គុណវុឌ្ឍិ ក៏អាចជាស្ថាប័ន/អង្គភាពផ្ដល់សេវាវាយតម្លៃសមត្ថភាពផងដែរ ហើយក៏មិនទទួលបន្ទុកនូវរាល់គ្រប់ទិដ្ឋភាពទាំងអស់សម្រាប់ការធានាគុណភាពនៃប្រព័ន្ធនៃការផ្ដល់គុណវុឌ្ឍិទូទៅ ឬការផ្ដល់គុណវុឌ្ឍិផ្អែកលើសមត្ថភាពនោះឡើយ។

[17] ពាក្យសំខាន់២ ដែលបានយកពីផ្នែកទី៤ ដើម្បីធានាថាមានការយល់ដឹងរួមចាប់ពីចំណុចចាប់ផ្ដើមដំបូងនៃគោលការណ៍នេះ។ និយមន័យទី៣ គឺជាពាក្យបច្ចេកទេស AQRF ដែលបានឯកភាពគ្នា ដែលបានយកពីសន្ទានុក្រមមានស្រាប់ក្នុងគោលការណ៍នេះ។

[18] Cedefop (2011), p. 10 & 11

ផ្នែកទី១៖

ទិដ្ឋភាពទូទៅនៃក្របខណ្ឌគុណវុឌ្ឍិជាតិ(ក.គ.ជ)

របស់ប្រទេសជាសមាជិកអាស៊ាន

ផ្នែកទី ១ ៖ និន្នាការទូទៅនៃក្របខណ្ឌគុណវុឌ្ឍិជាតិ (ក.គ.ជ) របស់ប្រទេសជាសមាជិកអាស៊ាន

សេដេហ្វប់ (Cedefop, ២០១១, ទំព័រ៨២) បានឱ្យនិយមន័យក្របខណ្ឌគុណវុឌ្ឍិថាជា៖

> *ឧបករណ៍សម្រាប់ការអភិវឌ្ឍ និងការធ្វើចំណាត់ថ្នាក់គុណវុឌ្ឍិ (ឧទាហរណ៍៖ កម្រិតជាតិ ឬតាមវិស័យ) ដោយអាស្រ័យលើលក្ខណវិនិច្ឆ័យមួយចំនួន (ឧទាហរណ៍៖ ការប្រើប្រាស់ការពិពណ៌នាកម្រិតគុណវុឌ្ឍិ) ដែលអាចអនុវត្តបានចំពោះកម្រិតជាក់លាក់នៃលទ្ធផលសិក្សា*

នៅក្នុងប្រទេសជាសមាជិកអាស៊ាន គ្មានគោលការណ៍រួមតែមួយសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍ ឬការអនុវត្តក្របខណ្ឌគុណវុឌ្ឍិជាតិទេ។ ប្រទេសនីមួយៗស្ថិតនៅក្នុងដំណាក់កាលខុសៗគ្នាក្នុងការធ្វើផែនការ ឬការអនុវត្ត រវាងក្របខណ្ឌគុណវុឌ្ឍិតាមវិស័យ ទាំងក្របខណ្ឌគុណវុឌ្ឍិជាតិ និងខ្លះទៀតអាចនឹងមិនទាន់មានប្រព័ន្ធជាតិច្បាស់លាស់នៅឡើយក្នុងការអភិវឌ្ឍក្របខណ្ឌគុណវុឌ្ឍិជាតិ។ ការអភិវឌ្ឍក្របខណ្ឌគុណវុឌ្ឍិជាតិអាចត្រូវបានដាក់ជាក្រុម ទៅតាមប្រភេទទូទៅ ដូចខាងក្រោម៖

១. គ្មានចេតនា
២. មានតម្រូវការ ប៉ុន្តែមិនមានវឌ្ឍនភាព
៣. ការរៀបចំផែនការបាននឹងកំពុងដំណើរការ
៤. ការផ្តួចផ្តើមអភិវឌ្ឍ និងការបញ្ចប់ប្លង់រចនា
៥. រចនាសម្ព័ន្ធ និងដំណើរការខ្លះៗ បានឯកភាព និងបានចងក្រងជាឯកសារ
៦. រចនាសម្ព័ន្ធ និងដំណើរការខ្លះៗ បានបង្កើត និងអាចប្រតិបត្តិបាន
៧. រចនាសម្ព័ន្ធ និងនីតិវិធីមួយចំនួនបានបង្កើតអស់រយៈពេល៥ឆ្នាំហើយ
៨. ការពិនិត្យឡើងវិញនូវរចនាសម្ព័ន្ធ និងនីតិវិធីត្រូវបានដាក់ស្នើ ឬកំពុងដំណើរការ។[19]

តារាងខាងក្រោមរៀបរាប់ត្រួសៗសំខាន់ៗនូវកម្រិតនៃការផ្តួចផ្តើមឲ្យមាននៃក្របខ័ណ្ឌគុណវុឌ្ឍិជាតិនៅក្នុងតំបន់។

តារាងទី ១៖ តារាងសង្ខេបក្របខណ្ឌគុណវុឌ្ឍិជាតិ

ប្រទេស	កម្រិតនៃការបង្កើត	ដំណាក់កាល
ប្រ៊ុយណេ	សម្ភោធដាក់ឱ្យប្រើប្រាស់នៅឆ្នាំ២០១៣	៦
កម្ពុជា	បង្កើតនៅឆ្នាំ២០១២ ស្ថិតនៅដំណាក់កាលផ្តួចផ្តើមអនុវត្ត	៥
ឥណ្ឌូនេស៊ី	បង្កើតនៅឆ្នាំ២០១២ ស្ថិតនៅដំណាក់កាលផ្តួចផ្តើមអនុវត្ត	៥
ឡាវ	រៀបចំផែនការបាននឹងកំពុងដំណើរការ	៣
ម៉ាឡេស៊ី	បង្កើតនៅឆ្នាំ២០០៧ បានអនុវត្តពេញលេញ និងស្ថិតក្នុងដំណាក់កាលត្រួតពិនិត្យឡើងវិញ	៨
ភូមា (មីយ៉ាន់ម៉ា)	រៀបចំផែនការបាននឹងកំពុងដំណើរការ	៣
ហ្វីលីពីន	បង្កើតនៅឆ្នាំ២០១២ ស្ថិតនៅដំណាក់កាលផ្តួចផ្តើមអនុវត្ត	៥
សិង្ហបុរី	ផ្នែកក្របខណ្ឌគុណវុឌ្ឍិ-ប្រព័ន្ធគុណវុឌ្ឍិកម្លាំងពលកម្មជំនាញ ត្រូវបានដាក់សម្ភោធនៅឆ្នាំ២០០៥	៧
ថៃ	បង្កើតនៅឆ្នាំ២០១៤ ស្ថិតនៅដំណាក់កាលផ្តួចផ្តើមអនុវត្ត បានបង្កើតអនុក្របខណ្ឌចំនួន៣	៤
វៀតណាម	រៀបចំផែនការបាននឹងកំពុងដំណើរការ	៣

ប្រភព៖ ***Bateman & Coles 2015***

នាពេលថ្មីៗនេះ ក្របខណ្ឌគុណវុឌ្ឍិត្រូវបានអភិវឌ្ឍ ហើយការអភិវឌ្ឍទាំងនោះស្ថិតក្នុងការធ្វើផែនការដែលមានភាពខុសៗគ្នាក្នុងស្ថានភាពដូចខាងក្រោម៖

- ការរៀបចំអភិបាលកិច្ច
- គោលបំណង
- រចនាសម្ព័ន្ធ (កម្រិត ផ្នែកនៃលទ្ធផលសិក្សា កម្មវិធីអនុវត្តប្រព័ន្ធក្រេឌីត)។

[19] ចំណាត់ថ្នាក់ទាំងនេះត្រូវបានប្រើប្រាស់ក្នុងការផ្តួចផ្តើមការស្រាវជ្រាវដំបូងសម្រាប់បង្កើតក្របខណ្ឌគុណវុឌ្ឍិយោងអាស៊ាន

នៅបណ្តាប្រទេសជាសមាជិកអាស៊ាន ក្របខណ្ឌគុណវុឌ្ឍិត្រូវបានបង្កើតឡើងតាមរយៈដំណើរការផ្សេងៗគ្នារួមមានច្បាប់ ឬលិខិតតូបករណ៍ ដែលមានទំនាក់ទំនងទៅនឹងក្របខណ្ឌ ឬភ្នាក់ងារទទួលបន្ទុក។ នៅក្នុងតំបន់អាស៊ាន ក្របខណ្ឌគុណវុឌ្ឍិបីត្រូវបានផ្សារភ្ជាប់គ្នាដោយផ្ទាល់ទៅនឹងទីភ្នាក់ងារដែលទទួលបន្ទុក (ប្រ៊ុយណេ ម៉ាឡេស៊ី សិង្ហបុរី [20]) ក្របខណ្ឌគុណវុឌ្ឍិពីរ ត្រូវបានបង្កើតតាមរយៈលិខិតតូបករណ៍ ដែលមានទំនាក់ទំនងផ្ទាល់ទៅនឹងក្របខណ្ឌនោះ (ឧទាហរណ៍៖ កម្ពុជា និងឥណ្ឌូនេស៊ី)។ ក្របខណ្ឌរបស់ប្រទេសថៃត្រូវបានអនុម័តដោយគណៈរដ្ឋមន្ត្រី រីឯហ្វីលីពីន ត្រូវបានបង្កើតឡើងស្ថាប័ននីតិប្រតិបត្តិ (Executive Order)។

ជារឿយៗ ការរៀបចំអភិបាលកិច្ចលើក្របខណ្ឌគុណវុឌ្ឍិត្រូវបានផ្សារភ្ជាប់នឹងក្របខណ្ឌនៃមូលដ្ឋានច្បាប់ និងអង្គភាពមានសមត្ថកិច្ច។ យ៉ាងណាក៏ដោយ នៅក្នុងប្រទេសខ្លះ ដូចជាកម្ពុជា និងឥណ្ឌូនេស៊ី មិនទាន់មានអង្គភាពទទួលខុសត្រូវច្បាស់លាស់សម្រាប់ការគ្រប់គ្រង និងត្រួតពិនិត្យលើក្របខណ្ឌគុណវុឌ្ឍិជាតិ នៅកម្រិតថ្នាក់ជាតិទេ។

ខូល អេ អាល់ (Coles et al, ២០១៤) បានបញ្ជាក់ពីមុខងារចម្បងនៃក្របខណ្ឌគុណវុឌ្ឍិជាតិគឺ "ដើម្បីដើរតួជាឯកសារគោលមួយ (benchmark) សម្រាប់ទទួលស្គាល់កម្រិតនៃលទ្ធផលសិក្សាក្នុងប្រព័ន្ធគុណវុឌ្ឍិជាតិ" (ទំព័រ២២)។ តាមរយៈក្របខណ្ឌដែលបានចងក្រងជាឯកសារនៅក្នុងតំបន់អាស៊ានដែលមានគោលបំណងផ្សេងៗគ្នា ប៉ុន្តែទោះជាយ៉ាងណាក៏មានប្រធានបទរួមខ្លះៗ ដូចជាបទប្បញ្ញត្តិ និងលក្ខខណ្ឌបច្ចេកទេសលម្អិតនៃគុណវុឌ្ឍិ ការបង្កើនឱ្យមានច្រកសិក្សាច្រើនសម្រាប់អ្នកសិក្សា និងការទទួលស្គាល់ថ្នាក់អន្តរជាតិ។

តារាងខាងក្រោម បង្ហាញនូវលក្ខណៈសំខាន់ៗរបស់ក្របខណ្ឌគុណវុឌ្ឍិជាតិបច្ចុប្បន្ន និងបានដាក់ស្នើ។

តារាងទី ២៖ សង្ខេបរចនាសម្ព័ន្ធនៃក្របខណ្ឌគុណវុឌ្ឍិជាតិ

ប្រទេស	កម្រិត	ផ្នែកនៃលទ្ធផលសិក្សា	ចំនួនក្រេឌីត
ប្រ៊ុយណេ	៨	• ចំណេះដឹង និងជំនាញ (ប្រភេទនៃចំណេះដឹង និងជំនាញដែលពាក់ព័ន្ធ) • ការអនុវត្ត៖ ត្រូវអនុវត្តចំណេះដឹង និងការយល់ដឹង (បរិបទដែលចំណេះដឹង និងជំនាញត្រូវបានអនុវត្ត) • ជំនាញក្នុងការគិតទូទៅ • ជំនាញក្នុងការប្រាស្រ័យទាក់ទង ព័ត៌មានវិទ្យា និងជំនាញលេខនព្វន្ត • ស្វ័យភាព គណនេយ្យភាព និងការធ្វើការងារជាមួយអ្នកផ្សេងៗ (កម្រិតនៃឯករាជ្យភាព)	ឧត្តមសិក្សា៖ ៤០ម៉ោងនៃសញ្ញាណម៉ោងសិក្សា = ១ក្រេឌីត TVET៖ ១០ម៉ោងនៃសញ្ញាណម៉ោងសិក្សា = ១ក្រេឌីត
កម្ពុជា	៨	• ចំណេះដឹង • ជំនាញក្នុងការគិត (ចំណេះដឹងវិភាគ) • ជំនាញចិត្តចលនា • ជំនាញទំនាក់ទំនងអន្តរបុគ្គល និងការទទួលខុសត្រូវ • ជំនាញក្នុងការប្រាស្រ័យទាក់ទង ព័ត៌មានវិទ្យា និងជំនាញលេខនព្វន្ត	ប្រែប្រួលទៅតាមវិធីសាស្ត្រនៃការបង្រៀន
ឥណ្ឌូនេស៊ី	៩	មាន២ផ្នែក៖ • ទូទៅ៖ ចរិតលក្ខណៈ បុគ្គលិកលក្ខណៈឥរិយាបថការងារ ក្រមសីលធម៌ និងសីលធម៌ • ជាក់លាក់៖ ១.ជំនាញក្នុងការបំពេញការងារ និងសមត្ថភាព ២.វិទ្យាសាស្ត្រ/ចំណេះដឹង ៣.វិធីសាស្ត្រ និងកម្រិតសមត្ថភាពក្នុងការអនុវត្តវិទ្យាសាស្ត្រ/ចំណេះដឹង ៤.ជំនាញគ្រប់គ្រង	គិតជាក្រេឌីតចាប់ពីកម្រិតឧត្តមសិក្សាឡើងទៅ+

[20] ក្របខណ្ឌគុណវុឌ្ឍិវិស័យអប់រំ

ឡាវ*	៨	• ចំណេះដឹង • ជំនាញ • ការអនុវត្ត • ជំនាញសង្គម	
ម៉ាឡេស៊ី	៨	• ចំណេះដឹង • ជំនាញអនុវត្ត • ជំនាញសង្គម និងទំនួលខុសត្រូវ គុណតម្លៃ ឥរិយាបថ និងជំនាញវិជ្ជាជីវៈ • ជំនាញក្នុងការប្រាស្រ័យទាក់ទង ភាពជាអ្នកដឹងនាំ និងការងារជាក្រុម • ជំនាញក្នុងការដោះស្រាយបញ្ហា និងវិទ្យាសាស្ត្រ • ជំនាញក្នុងការគ្រប់គ្រងព័ត៌មាន និងការសិក្សាពេញមួយជីវិត • ជំនាញគ្រប់គ្រង និងសហគ្រិនភាព	៤០ម៉ោង = ១ក្រេឌីត
ភូមា (មីយ៉ាន់ម៉ា)*	៨	• ចំណេះដឹង និងជំនាញ • ការអនុវត្ត និងសមត្ថភាព • ការទទួលខុសត្រូវ	
ហ្វីលីពីន	៨	• ចំណេះដឹង ជំនាញ និងគុណតម្លៃ • ការអនុវត្ត • កម្រិតនៃឯករាជ្យភាព (ស្វ័យភាព និងទំនួលខុសត្រូវ)	
សិង្ហបុរី	៦	• កម្រិតនៃចំណេះដឹង និងជំនាញដែលពាក់ព័ន្ធ • កម្រិតនៃការអនុវត្តលើចំណេះដឹង និងជំនាញ • កម្រិតនៃគណនេយ្យភាព ឯករាជ្យភាព ការគ្រប់គ្រងខ្លួនឯង ឬការគ្រប់គ្រងអ្នកដទៃ ដែលត្រូវការក្នុងដំណោះស្រាយបញ្ហា ឬបំពេញកិច្ចការ • យល់ដឹងពីកម្រិត និងលំដាប់ការងារ និងជម្រៅនៃចំណេះដឹង និងជំនាញដែលជាតម្រូវការការងារដែលពាក់ព័ន្ធនឹងគុណវុឌ្ឍិ	1 WSQ credit value (cv) សមមូលនឹង Recommended Learning hours. (RLH), (១ ក្រេឌីត = ១០ម៉ោង).^
ថៃ	៩	• ចំណេះដឹង • ជំនាញ • អកប្បកិរិយា	គិតជាក្រេឌីត
វៀតណាម*	៨	• ចំណេះដឹង • ជំនាញ • ស្វ័យភាព និងទំនួលខុសត្រូវ	១ក្រេឌីត = ៣០ម៉ោងនៃសញ្ញាណម៉ោងសិក្សា

កំណត់សម្គាល់៖

* =បានស្នើឡើង #=អគ្គនាយកដ្ឋានឧត្តមសិក្សា ២០១២ +=មិនទាន់បានបញ្ចូលទៅក្នុងក្រឹត្យច្បាប់

^អនុសាសន៍នៃម៉ោងសិក្សា (RLH) ត្រូវបានកំណត់ជាចំនួនម៉ោងមធ្យម ដែលសិក្ខាកាមទូទៅបានរំពឹងថាអាចទទួលបាន ដើម្បីសម្រេចនូវលទ្ធផលសិក្សាជាក់លាក់ដែលបានកំណត់ក្នុងផ្នែកសមត្ថភាពនីមួយៗដោយមិនគិតពីវិធីសាស្ត្របណ្តុះបណ្តាល និងការវាយតម្លៃសមត្ថភាពដែលបានអនុម័ត។

*ប្រភព៖ **Bateman & Coles 2015***។

ភាគច្រើននៃសកម្មភាពអភិវឌ្ឍក្របខណ្ឌគុណវុឌ្ឍិជាតិក្នុងតំបន់ គឺជាលទ្ធផលផ្ទាល់នៃផលប្រយោជន៍ក្នុងការបង្កើតឱ្យមានលំហូរកម្លាំងពលកម្មជំនាញតាមរយៈ "ការធ្វើសុខដុមនីយកម្ម និងស្តង់ដាភាវូបនីយកម្ម" (ASEAN ២០០៧ ទំព័រទី ១៨) និងជាពិសេសនៅក្នុងការត្រៀមខ្លួនសម្រាប់សហគមន៍សេដ្ឋកិច្ចអាស៊ានឆ្នាំ២០១៥។ រួមជាមួយនឹងការអភិវឌ្ឍទាំងនេះ បានអនុម័តលើក្របខណ្ឌគុណវុឌ្ឍិយោងអាស៊ាន (AQRF) ដែលត្រូវអនុវត្តចាប់ពីឆ្នាំ២០១៦ ហើយក៏បានបង្កើតកម្លាំងរុញច្រានប្រទេសជាសមាជិកអាស៊ាន (AMS) ក្នុងការអភិវឌ្ឍក្របខណ្ឌគុណវុឌ្ឍិជាតិ ឬកែសម្រួលឡើងវិញនូវក្របខណ្ឌគុណវុឌ្ឍិជាតិរបស់គេ។

ក្របខណ្ឌគុណវុឌ្ឍិយោងអាស៊ាន គឺជាក្របខណ្ឌយោងទូទៅដែលមានតួនាទីជាឧបករណ៍មួយ ដើម្បីធ្វើឱ្យមានការប្រៀបធៀបគុណវុឌ្ឍិនៅក្នុងប្រទេសជាសមាជិកអាស៊ាន។ ក្របខណ្ឌនេះបានបញ្ជាក់នូវវិស័យអប់រំ និងបណ្តុះបណ្តាល[21] និងមានគោលដៅទូលាយក្នុងការលើកកម្ពស់ការសិក្សាពេញមួយជីវិត។

ក្របខណ្ឌ គុណវុឌ្ឍិយោងអាស៊ាន តម្រូវឱ្យប្រទេសជាសមាជិកធ្វើការផ្ទៀងផ្ទាត់នឹងក្របខណ្ឌគុណវុឌ្ឍិ/ប្រព័ន្ធគុណវុឌ្ឍិរបស់ពួកគេ។ ដំណើរការផ្ទៀងផ្ទាត់ គឺជាដំណើរស្វ័យតជាតិមួយដែលអាជ្ញាធរជាតិនិងផ្នែកពាក់ព័ន្ធឯកភាពទៅលើការភ្ជាប់ទំនាក់ទំនងរវាងកម្រិតគុណវុឌ្ឍិជាតិនីមួយៗ ទៅនឹងកម្រិតនៅក្នុងក្របខណ្ឌគុណវុឌ្ឍិយោងអាស៊ាន។ ការភ្ជាប់ទំនាក់ទំនងរវាងកម្រិតគុណវុឌ្ឍិជាតិ និងកម្រិតក្របខណ្ឌគុណវុឌ្ឍិយោងអាស៊ាននេះ គឺជាលទ្ធផលនៃដំណើរការផ្ទៀងផ្ទាត់ និងជំរុញឱ្យការផ្សារភ្ជាប់ទំនាក់ទំនងកាន់តែល្អប្រសើរឡើងថែមទៀតតាមរយៈក្របខណ្ឌគុណវុឌ្ឍិយោងអាស៊ាន ទៅនឹងកម្រិតគុណវុឌ្ឍិនៅក្នុងប្រទេសជាសមាជិកអាស៊ានផ្សេងៗទៀត។

ដើម្បីកសាងភាពជឿជាក់ក្នុងការផ្តល់គុណវុឌ្ឍិដែលបានចេញនៅទូទាំងតំបន់ ក្របខណ្ឌនេះត្រូវបានគាំទ្របន្ថែមទៀតដោយគោលការណ៍ធានាគុណភាព និងស្តង់ដាគុណភាពដែលបានឯកភាពគ្នាដូចខាងក្រោម៖

- មុខងាររបស់ភ្នាក់ងារទទួលបន្ទុកការអនុម័ត
- ប្រព័ន្ធសម្រាប់ការវាយតម្លៃសមត្ថភាពលើការសិក្សា និងការចេញគុណវុឌ្ឍិ
- បទប្បញ្ញត្តិនៃការចេញគុណវុឌ្ឍិ។

ក្របខណ្ឌគុណវុឌ្ឍិយោងអាស៊ាន តម្រូវឱ្យប្រទេសសមាជិកដែលបានបង្កើតក្របខណ្ឌធានាគុណភាពមួយ ឬ ច្រើន ដែលប្រើជាមូលដ្ឋានសម្រាប់គោលការណ៍ធានាគុណភាព និងស្តង់ដាគុណភាពឯកភាពមួយ។ ក្របខណ្ឌធានាគុណភាពទាំងនេះ ត្រូវបានប្រើប្រាស់ជាឯកសារគោលសម្រាប់ធ្វើការវាយតម្លៃប្រព័ន្ធធានាគុណភាពដែលពាក់ព័ន្ធវិស័យអប់រំ និងបណ្តុះបណ្តាល។ ដំណើរការផ្ទៀងផ្ទាត់នេះ ក៏តម្រូវឱ្យប្រទេសជាសមាជិកពិពណ៌នាអំពីប្រព័ន្ធធានាគុណភាពនៃការអប់រំ និងបណ្តុះបណ្តាលរបស់គេផងដែរដើមឆ្នាំ២០១៦ មិនមានប្រទេសជាសមាជិកអាស៊ានណាមួយអនុវត្តដំណើរការផ្ទៀងផ្ទាត់ក្របខណ្ឌគុណវុឌ្ឍិជាតិរបស់ខ្លួនទៅនឹងក្របខណ្ឌគុណវុឌ្ឍិយោងអាស៊ានជាផ្លូវការទេ ថ្វីបើមានអ្នកខ្លះអនុវត្តការផ្ទៀងផ្ទាត់ក្រៅផ្លូវការដោយរាប់បញ្ចូលទាំងការពឹងផ្អែកលើប្រព័ន្ធធានាគុណភាពរបស់ពួកគេ។

គិតចាប់ពីដើមឆ្នាំ 2016 គ្មានប្រទេសសមាជិកអាស៊ានបានទទួលធ្វើដំណើរការផ្ទៀងផ្ទាត់ផ្លូវការឡើយ ថ្វីបើប្រទេសខ្លះអាចនឹងទទួលធ្វើការផ្ទៀងផ្ទាត់ក្រៅផ្លូវការក្តី ដែលរួមមានការធ្វើបទដ្ឋាននីយកម្មប្រព័ន្ធធានាគុណភាពរបស់ពួកគេ។

[21] ការអប់រំ និងការបណ្តុះបណ្តាលរួមបញ្ចូលការសិក្សាក្នុងប្រព័ន្ធ ការសិក្សាក្រៅប្រព័ន្ធ និងការសិក្សាមិនផ្លូវការ។ ការសិក្សាក្នុងប្រព័ន្ធ រួមមាន តែមិនកំណត់៖ ការសិក្សាក្រោយមធ្យមសិក្សា ការអប់រំមនុស្សពេញវ័យ និងសហគមន៍ ការអប់រំបណ្តុះបណ្តាល បច្ចេកទេស និងវិជ្ជាជីវៈ និងការអប់រំឧត្តមសិក្សា។

ផ្នែកទី២៖
ទិដ្ឋភាពទូទៅនៃប្រព័ន្ធផ្តល់គុណវុឌ្ឍ្យសមត្ថភាពរបស់ប្រទេសជាសមាជិកអាស៊ាន

ផ្នែកទី ២៖ និន្នាការទូទៅនៃប្រព័ន្ធផ្តល់គុណវុឌ្ឍិសមត្ថភាពរបស់ប្រទេសជាសមាជិកអាស៊ាន

សេដេហ្វប់ (Cedefop, ២០១១, ទំព័រ១៦) កំណត់ថា ការផ្តល់គុណវុឌ្ឍិជា "ដំណើរការនៃការចេញវិញ្ញាបនបត្រ សញ្ញាបត្រ ឬចំណងជើងនៃលទ្ធផលសិក្សា បញ្ជាក់ជាផ្លូវការពីសំណុំនៃលទ្ធផលសិក្សា (ចំណេះដឹង ការដឹងរបៀបធ្វើ ជំនាញ និង/ឬសមត្ថភាព) ដែលទទួលបានដោយបុគ្គលម្នាក់ក្រោយពីបានវាយតម្លៃសមត្ថភាព និងផ្តល់សុពលភាពដោយស្ថាប័ន/អង្គភាពមានសមត្ថកិច្ចផ្អែកលើស្តង់ដាដែលបានកំណត់រួច"។

ការអភិវឌ្ឍធនធានមនុស្សជាប្រភេទដ៏សំខាន់បំផុតមួយនៃប្រព័ន្ធផ្តល់គុណវុឌ្ឍិ ដែលបញ្ជាក់ពីសមត្ថភាពរបស់បុគ្គលម្នាក់ក្នុងការអនុវត្តកិច្ចការជាក់លាក់លើមុខរបរណាមួយ។ ជាទូទៅ ការផ្តល់គុណវុឌ្ឍិត្រូវផ្អែកលើការវាយតម្លៃសមត្ថភាព រួមមាន ការធ្វើតេស្ត ការវាយតម្លៃសមត្ថភាពលើការប្រតិបត្តិ និង/ឬការវាយតម្លៃលើឯកសារភស្តុតាង។ ការផ្តល់គុណវុឌ្ឍិ អាចរាប់បញ្ចូលទាំងបទពិសោធន៍ការងារ មុននឹងធ្វើការវាយតម្លៃសមត្ថភាព។ ប្រព័ន្ធផ្តល់គុណវុឌ្ឍិខ្លះ បញ្ជាក់ពីរយៈពេលដែលមានសុពលភាពនៃការទទួលស្គាល់ហើយនៅពេលផុតសុពលភាព តម្រូវឲ្យមានការផ្តល់គុណវុឌ្ឍិឡើងវិញ ចំណែកប្រព័ន្ធផ្តល់គុណវុឌ្ឍិខ្លះទៀត មានសុពលភាពពេញមួយជីវិត ដោយអាស្រ័យលើការបំពេញរាល់លក្ខខណ្ឌតម្រូវទាំងអស់នៃការផ្តល់គុណវុឌ្ឍិ។ ការផ្តល់គុណវុឌ្ឍិ គឺមិនចាំបាច់សំដៅលើការអនុវត្តវិជ្ជាជីវៈតាមក្បួនច្បាប់ជាក់លាក់នោះទេ ដែលនេះជាទូទៅ គេហៅថាប័ណ្ណវិជ្ជាជីវៈ (អាជ្ញាប័ណ្ណ)។ ជាទូទៅការផ្តល់ប័ណ្ណវិជ្ជាជីវៈ ត្រូវបានផ្អែកលើលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្ត ជាតម្រូវការរបស់រដ្ឋាភិបាល ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងការការពារសុវត្ថិភាពសាធារណៈ និងត្រូវបានគ្រប់គ្រងដោយស្ថាប័នដែលជាបញ្ញត្តិករ។

ក្នុងករណីខ្លះ ប្រព័ន្ធផ្តល់គុណវុឌ្ឍិសមត្ថភាពស្ថិតនៅក្រៅក្របខណ្ឌគុណវុឌ្ឍិជាតិ ឬប្រព័ន្ធផ្តល់គុណវុឌ្ឍិផ្លូវការ ដោយមិនគិតថា តើត្រូវបានបង្កើតឡើងដោយរដ្ឋាភិបាល ស្ថាប័នវិជ្ជាជីវៈ ឬសហគ្រាសនោះទេ។ ប្រព័ន្ធផ្តល់គុណវុឌ្ឍិសមត្ថភាពនេះ អាចមានលើសពីមួយប្រភេទ (ឧទាហរណ៍៖ រដ្ឋាភិបាល ស្ថាប័នវិជ្ជាជីវៈ សហគ្រាសឯកជន) ដែលបានបង្កើតនៅក្នុងប្រទេសនោះ។ ក្នុងករណីខ្លះ ប្រព័ន្ធផ្តល់គុណវុឌ្ឍិសមត្ថភាព មិនអាចផ្តល់គុណវុឌ្ឍិ ឬលទ្ធផលការងារពេញលេញនោះទេ គឺអាចចេញត្រឹមជាសេចក្តីប្រកាសអំពីសមត្ថភាពដែលសម្រេចបាន។
គោលការណ៍ណែនាំនេះ ទាក់ទងយ៉ាងជាក់លាក់ទៅនឹងប្រព័ន្ធផ្តល់គុណវុឌ្ឍិសមត្ថភាព ដែលត្រូវបានអភិវឌ្ឍតាមរយៈលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តដូចជាច្បាប់ ក្រឹត្យ ឬបទបញ្ជា និងត្រូវបានគ្រប់គ្រងដោយភ្នាក់ងាររដ្ឋាភិបាល ឬអង្គភាពឯករាជ្យមិនមែនរដ្ឋាភិបាល។ ប្រព័ន្ធផ្តល់គុណវុឌ្ឍិសមត្ថភាពពាក់ព័ន្ធនឹងអង្គការវិជ្ជាជីវៈ ឬសហគ្រាសឯកជនអាចប្រើប្រាស់គោលការណ៍ណែនាំនេះ ដោយផ្តល់នូវព័ត៌មានអំពីការអនុវត្តរបស់ពួកគេ។

និន្នាការទូទៅនៃប្រព័ន្ធផ្តល់គុណវុឌ្ឍិសមត្ថភាព

ប្រព័ន្ធផ្តល់គុណវុឌ្ឍិសមត្ថភាពនៃប្រទេសជាសមាជិកអាស៊ាន ត្រូវបានផ្តោតទៅលើការអភិវឌ្ឍ និងការទទួលបាននូវសមត្ថភាព។ ប្រព័ន្ធផ្តល់គុណវុឌ្ឍិសមត្ថភាពក្នុងតំបន់ ជាទូទៅផ្តោតលើជំនាញកម្រិតទាប ទៅមធ្យម ប៉ុន្តែក៏អាចទាក់ទងនឹងជំនាញកម្រិតខ្ពស់ ឬមុខរបរផងដែរ ឧទាហរណ៍ក្របខណ្ឌគុណវុឌ្ឍិវិជ្ជាជីវៈអាជីពប្រទេសថៃ។
ប្រព័ន្ធផ្តល់គុណវុឌ្ឍិសមត្ថភាពរបស់ប្រទេសជាសមាជិកអាស៊ាន ជាទូទៅស្ថិតនៅក្រោមក្រសួងទទួលបន្ទុកការអភិវឌ្ឍកម្លាំងពលកម្មជំនាញ។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ ថ្មីៗនេះប្រព័ន្ធផ្តល់គុណវុឌ្ឍិសមត្ថភាពបានបង្កើត ដោយរដ្ឋាភិបាល និងត្រូវបានគ្រប់គ្រងដោយស្ថាប័ន/អង្គភាពមានសមត្ថកិច្ចឯករាជ្យមួយ ដូចជានៅ ប្រទេសថៃប្រព័ន្ធផ្តល់គុណវុឌ្ឍិសមត្ថភាពត្រូវទទួលបន្ទុកដោយវិទ្យាស្ថានគុណវុឌ្ឍិវិជ្ជាជីវៈអាជីពថៃ (TPQI) និងនៅប្រទេសឥណ្ឌូនេស៊ីគ្រប់គ្រងដោយទីភ្នាក់ងារជាតិវិជ្ជាជីវៈអាជីព (BNSP) ឥណ្ឌូនេស៊ី។

ភាពបន្ស៊ីគ្នានៃប្រព័ន្ធផ្តល់គុណវុឌ្ឍិសមត្ថភាពទៅនឹងប្រព័ន្ធគុណវុឌ្ឍិ

ក្នុងករណីជាច្រើន ប្រព័ន្ធផ្តល់គុណវុឌ្ឍិសមត្ថភាពបានបង្កើតមុនពេលធ្វើការអភិវឌ្ឍ និងការអនុម័តក្របខណ្ឌគុណវុឌ្ឍិជាតិ។ ក្នុងករណីខ្លះទៀត បញ្ហាខាងលើបណ្តាលឱ្យមានភាពមិនស៊ីគ្នារវាងប្រព័ន្ធមួយដែលមានឯកសារបញ្ជាក់ពីកម្រិតនៃសមត្ថភាព និងការពិពណ៌នាអំពីកម្រិតនីមួយៗដែលបានស្នើក្នុងក្របខណ្ឌគុណវុឌ្ឍិជាតិ។ ការរកឱ្យឃើញនូវចំណុចរួម ឬសុខដុមនីយកម្មនៃក្របខណ្ឌទាំងពីរជារឿយៗ នៅតែជាឧបសគ្គគន្លឹះក្នុងការព្រមព្រៀង និងការអនុវត្តក្របខណ្ឌគុណវុឌ្ឍិជាតិ។

ក្របខណ្ឌគុណវុឌ្ឍិជាតិដែលបានអភិវឌ្ឍថ្មីៗនេះ ផ្តោតលើការរួមបញ្ចូលប្រព័ន្ធផ្តល់គុណវុឌ្ឍិសមត្ថភាពដែលមានស្រាប់នៅក្នុងក្របខណ្ឌគុណវុឌ្ឍិជាតិនោះ។ ក្របខណ្ឌគុណវុឌ្ឍិជាតិដែលផ្តល់នូវក្របខណ្ឌមានរចនាសម្ព័ន្ធចម្រុះ គឺមិនមែនជាប្រភេទក្របខណ្ឌថ្មីឡើយ។ នៅប្រទេសអាហ្វ្រិកខាងត្បូងមានអាជ្ញាធរតែមួយដែលទទួលបន្ទុកក្របខណ្ឌគុណវុឌ្ឍិជាតិ។ ដោយឡែកមានប្រទេសផ្សេងទៀត វិស័យមួយក្នុងចំណោមវិស័យទាំងបីក្នុងការអប់រំ

និងបណ្តុះបណ្តាល មានអនុក្របខណ្ឌចំនួនបីដែលគ្រប់គ្រងដោយក្រុមប្រឹក្សាគុណភាពទទួលបន្ទុកការធានាគុណភាព។ វិធីសាស្ត្រស្រដៀងគ្នានេះ ត្រូវបានអនុវត្តនៅក្នុងប្រទេសថៃដែលបានបង្កើតនូវក្របខណ្ឌមានរចនាសម្ព័ន្ធចម្រុះ ដើម្បីភ្ជាប់ក្របខណ្ឌដែលមានស្រាប់ និងប្រព័ន្ធផ្សេងគ្នាទៅជាក្របខណ្ឌរួមមួយ។ តារាងខាងក្រោមបង្ហាញពីភាពបន្សុីគ្នានៃក្របខណ្ឌរួមនោះ។

តារាងទី ៣៖ ក្របខណ្ឌគុណវុឌ្ឍិជាតិថៃ

គុណវុឌ្ឍិនៃការអប់រំ			កម្រិតនៃ ក.គ.ជ	ស្តង់ដាសមត្ថភាព/ជំនាញ	
កម្រិតមូលដ្ឋាន	អ.ប.វ	ឧត្តមសិក្សា		TPQI	DSD
		បណ្ឌិត	៩		
		M. +Cert	៨		
		អនុបណ្ឌិត	៧	៧	
		B. +Cert	៦	៦	
	បរិញ្ញាបត្រ	បរិញ្ញាបត្រ	៥	៥	៣*
	សញ្ញាបត្រ	បរិញ្ញាបត្ររង	៤	៤	២
	វិញ្ញាបនបត្រ		៣	៣	១
មធ្យមសិក្សាទុតិយភូមិ			២	២	
មធ្យមសិក្សាបឋមភូមិ			១	១	

ប្រភព៖ ទិដ្ឋភាពទូទៅរបស់ប្រទេសថៃ សេចក្តីព្រាង ឆ្នាំ២០១៤។

***ចំណាំ៖**

កិច្ចប្រជុំក្រុមការងារពិសេស (ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០១៦) បានបញ្ជាក់ប្រាប់ពីទិន្នន័យខាងលើ។ អ្នកតំណាងរបស់ប្រទេសថៃបានបញ្ជាក់ថា មាន៤ កម្រិត ប៉ុន្តែអនុវត្តបានពេញលេញតែ ៣ កម្រិតទេ។

កម្រិតនៃការផ្តល់គុណវុឌ្ឍិ

នៅប្រទេសខ្លះ ប្រព័ន្ធផ្តល់គុណវុឌ្ឍិសមត្ថភាពបានបង្កើតពីកម្រិតសមត្ថភាព និងបានអភិវឌ្ឍការពិពណ៌នាអំពីសមត្ថភាពក្នុងកម្រិតទាំងនោះ។ ក្នុងករណីខ្លះ ដំណើរការនេះ គឺជាការរៀបចំមុនក្របខណ្ឌគុណវុឌ្ឍិជាតិ ឬបង្កើតដាច់ដោយឡែកពីក្របខណ្ឌគុណវុឌ្ឍិជាតិ។ តារាងខាងក្រោម ជាឧទាហរណ៍បង្ហាញពីកម្រិតសមត្ថភាពនៃប្រទេសជាសមាជិកអាស៊ានចំនួន ៥ ដែលបានដាក់បញ្ចូលក្នុងប្រព័ន្ធផ្តល់គុណវុឌ្ឍិសមត្ថភាព។

តារាងទី ៤៖ កម្រិតជំនាញ

ប្រទេស	កម្រិតជំនាញ
ឡាវ	៤ (+basic)
ម៉ាឡេស៊ី	៥
ភូមា (មីយ៉ាន់ម៉ា)	៤
ហ្វីលីពីន	៥
ថៃ	
• ជំនាញ (Skills)	៤*
• វិជ្ជាជីវៈអាជីព (Professionals)	៧
វៀតណាម	៥

ប្រភព៖ ការបញ្ជាក់របស់អ្នកតំណាងក្នុងកិច្ចប្រជុំក្រុមការងារពិសេសក្នុងខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០១៦។

ចំណាំ៖

*មាន ៤ កម្រិត ប៉ុន្តែអនុវត្តបានពេញលេញតែ ៣ កម្រិតទេ។

ប្រព័ន្ធផ្តល់គុណវុឌ្ឍិសមត្ថភាព គឺជាការពិពណ៌នាអំពីកម្រិតចំណេះដឹង និងជំនាញ ហើយការពិពណ៌នានេះមានភាពខុសគ្នាក្នុងប្រទេសជាសមាជិកអាស៊ាន។ នៅពេលដែលក្រខណ្ឌគុណវុឌ្ឍិជាតិត្រូវបានប្រើប្រាស់កាន់តែទូលំទូលាយក្នុងប្រទេសជាសមាជិកអាស៊ាន ការពិពណ៌នាអំពីកម្រិតចំណេះដឹង និងជំនាញនៃប្រព័ន្ធផ្តល់គុណវុឌ្ឍិសមត្ថភាពអាចត្រូវបានដាក់បញ្ចូល ឬរំលាយចូលគ្នាទៅក្នុងការពិពណ៌នាសមត្ថភាពក្នុងកម្រិតនីមួយៗនៃក្របខណ្ឌគុណវុឌ្ឍិជាតិ។

គំរូខាងក្រោមនេះ បានពីប្រទេសវៀតណាម បង្ហាញពីការពិពណ៌នានៃកម្រិតចំនួនប្រាំ និងភាពទាក់ទងគ្នានៃវិញ្ញាបនបត្រជាតិ។

តារាងទី ៥៖ កម្រិតគុណវុឌ្ឍិជំនាញជាតិរបស់ប្រទេសវៀតណាម

កម្រិតគុណវុឌ្ឍិជំនាញជាតិ		
កម្រិត	**លក្ខខណ្ឌតម្រូវ**	**គុណវុឌ្ឍិ**
កម្រិត ១	ក) មានសមត្ថភាពក្នុងការអនុវត្តកិច្ចការងាយៗ ហើយកិច្ចការដដែលៗក្នុងមុខរបរមួយ ខ) យល់ដឹង និងមានចំណេះដឹងមូលដ្ឋានក្នុងដែនប្រតិបត្តិការតូចៗនៃមុខរបរណាមួយនៃវិស័យមួយចំនួនអាចអនុវត្តចំណេះដឹងជាក់លាក់មួយចំនួនពេលអនុវត្តកិច្ចការ គ) មានសមត្ថភាពទទួលធ្វើកំណត់ត្រា និងបញ្ជូនព័ត៌មានតាមតម្រូវការ ការទទួលខុសត្រូវមានកម្រិតលើលទ្ធផលរបស់ខ្លួន	វិញ្ញាបនបត្រ ១
កម្រិត ២	ក) មានសមត្ថភាពក្នុងការអនុវត្តកិច្ចការងាយៗ ដដែលៗ និងមានកិច្ចការស្មុគស្មាញមួយចំនួននៅក្នុងដែននៃស្ថានភាពដែលបានកំណត់ទុក និងស្ថិតក្រោមការណែនាំ ខ) យល់ដឹង និងមានចំណេះដឹងមូលដ្ឋានមួយចំនួននៃប្រតិបត្តិការលើមុខជំនាញណាមួយ ដែលអាចអនុវត្តចំណេះដឹងវិជ្ជាជីវៈខ្លះៗ និងអាចមានដំណោះស្រាយមួយចំនួន ចំពោះបញ្ហាធម្មតានៅក្នុងការងាររបស់ពួកគេ គ) មានសមត្ថភាពពិចារណា ព្យាករណ៍ និងពន្យល់ព័ត៌មាន អាចធ្វើការជាក្រុម អាចធ្វើការដោយឯករាជ្យនៅក្នុងករណីខ្លះ និងមានទំនួលខុសត្រូវភាគច្រើនចំពោះលទ្ធផលដោយខ្លួនឯង	វិញ្ញាបនបត្រ ២
កម្រិត ៣	ក) មានសមត្ថភាពក្នុងការអនុវត្តកិច្ចការផ្សេងៗគ្នា ភាគច្រើនមានលក្ខណៈស្មុគស្មាញនៅក្នុងលំដាប់ជ្រើសរើស អាចធ្វើកិច្ចការដោយឯករាជ្យ ដោយគ្មានការណែនាំ	វិញ្ញាបនបត្រ ៣

	ខ) យល់ដឹង និងមានចំណេះដឹង គំនិតទ្រឹស្តីមូលដ្ឋាន ចំណេះដឹងវិជ្ជាជីវៈនៃមុខរបរអាចអនុវត្តចំណេះដឹងវិជ្ជាជីវៈ និងអាចកំណត់ ក្នុងការអនុវត្តចំណេះដឹង ដើម្បីដោះស្រាយបញ្ហាធម្មតានៅក្នុងបរិបទផ្សេងៗ គ) អាចកំណត់ ចាត់ចំណាត់ថ្នាក់ វិភាគ និងវាយតម្លៃព័ត៌មានពីប្រភពផ្សេងៗ អាចផ្តល់ការណែនាំដល់អ្នកផ្សេងៗនៅក្នុងក្រុមការងារនានា មានទំនួលខុសត្រូវចំពោះលទ្ធផលរបស់ខ្លួនឯង ជាមួយស្តង់ដាគុណភាពដែលបានកំណត់ និងមានការទទួលខុសត្រូវដែលបានកំណត់លើលទ្ធផលរបស់អ្នកផ្សេងនៅក្នុងក្រុមការងារនានា។	
កម្រិត ៤	ក) មានសមត្ថភាពក្នុងការអនុវត្តកិច្ចការផ្សេងៗក្នុងរូបភាពទូលំទូលាយ ដែលភាគច្រើនមានសភាពស្មុគ្រស្មាញ និងមានជម្រើសច្រើនផ្សេងៗគ្នា អាចធ្វើការដោយឯករាជ្យ ដោយគ្មានការត្រួតពិនិត្យ និងការដឹកនាំឡើយ ខ) យល់ដឹង និងមានចំណេះដឹងទូលំទូលាយលើទ្រឹស្តីជាមូលដ្ឋាន និងមានចំណេះដឹងស៊ីជម្រៅលើវិជ្ជាជីវៈក្នុងជំនាញផ្សេងៗគ្នានៃមុខរបរ អាចផ្ទេរ អនុវត្តចំណេះដឹង និងជំនាញប្រកបដោយភាពច្នៃប្រឌិតដើម្បីដោះស្រាយបញ្ហាបច្ចេកទេសដែលស្មុគ្រស្មាញក្នុងបរិបទផ្សេងៗ គ) អាចវិភាគ វាយតម្លៃព័ត៌មាន និងប្រើប្រាស់ការវិភាគ ដើម្បីលើកជាគំនិត អនុសាសន៍សម្រាប់ការស្រាវជ្រាវ និងការគ្រប់គ្រង។ អាចចាត់ចែង និងធ្វើការជាក្រុមនៅពេលប្រតិបត្តិការងារ មានទំនួលខុសត្រូវចំពោះលទ្ធផលផ្ទាល់ខ្លួនឱ្យត្រូវតាមស្តង់ដាគុណ ភាពជាក់លាក់ដែលបានកំណត់ និងមានការទទួលខុសត្រូវក្នុងដែនកំណត់សម្រាប់លទ្ធផល និងទិន្នផលនៃការងារជាក្រុម	វិញ្ញាបនបត្រ ៤
កម្រិត ៥	ក) មានសមត្ថភាពក្នុងការប្រតិបត្តិគ្រប់កិច្ចការផ្សេងៗគ្នាទាំងអស់នៃមុខរបរបានយ៉ាងស្ទាត់ និងប៉ិនប្រសប់ ធ្វើការដោយមានឯករាជ្យភាពខ្ពស់ មានស្វ័យត្រួតពិនិត្យខ្ពស់ ខ) មានចំណេះដឹងទូលំទូលាយលើទ្រឹស្តីជាមូលដ្ឋាន និងមានចំណេះដឹងស៊ីជម្រៅលើវិជ្ជាជីវៈក្នុងជំនាញផ្សេងៗគ្នានៃមុខរបរ មានបច្ចេកទេសចំពោះការវិភាគ ការព្យាករណ៍ ការរចនា ការពិចារណាក្នុងការដោះស្រាយទាំងបញ្ហាបច្ចេកទេស និងការគ្រប់គ្រង នៅក្នុងវិសាលភាពទូលំទូលាយ គ) អាចវិភាគ វាយតម្លៃ និងអាចបញ្ចេញមតិយោបល់ដោយឈរលើព័ត៌មានទូទៅដែលបានផ្តល់ និងគំនិតច្នៃប្រឌិត គ្រប់គ្រង និងធ្វើការជាក្រុមនៅពេលប្រតិបត្តិការងារ មានទំនួលខុសត្រូវចំពោះលទ្ធផលខ្លួនឯងឱ្យត្រូវតាមស្តង់ដាគុណភាពជាក់លាក់ដែលបានកំណត់ និងមានទំនួលខុសត្រូវចំពោះលទ្ធផលនៃការងារជាក្រុមឱ្យស្របនឹងស្តង់ដាជាក់លាក់ និងលក្ខខណ្ឌបច្ចេក-ទេស លម្អិតដែលបានកំណត់។	វិញ្ញាបនបត្រ ៥

ប្រភព៖ ស្តង់ដាជំនាញជាតិ អគ្គនាយកដ្ឋានបណ្តុះបណ្តាលជំនាញ ក្រសួងការងារ ជនពិការ និងសង្គមកិច្ច។

និយមន័យសមត្ថភាព

ការស្រាវជ្រាវថ្មីៗ (សេចក្តីព្រាងរបស់ក្រុមស្រាវជ្រាវធនាគារពិភពលោក ឆ្នាំ២០១៥) បង្ហាញថាក្នុងភាសានៃការអប់រំ និងបណ្តុះបណ្តាល សមត្ថភាពមាននិយមន័យខុសៗគ្នា ហើយជារឿយៗ វិធីសាស្ត្រនៃការកំណត់និយមន័យនៃពាក្យសមត្ថភាព អាចមានការប្រែប្រួលទៅតាមរបៀបដែលឯកសារត្រូវបានគេកត់ត្រា និងវាយតម្លៃ។ ការរកឃើញនេះ ឆ្លុះបញ្ចាំងពីនិយមន័យនានា ដែលមានស្រាប់នៅក្នុងប្រទេសជាសមាជិកអាស៊ាន។ តារាងខាងក្រោមសង្ខេបនូវនិយមន័យសមត្ថភាពរបស់ប្រទេសនីមួយៗ។

តារាងទី ៦៖ និយមន័យនៃវាក្យសព្ទសមត្ថភាព

ប្រទេស	និយមន័យ
កម្ពុជា	ស្តង់ដាជំនាញ "ការតម្រូវសម្រាប់ការប្រតិបត្តិកិច្ចការប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពនៅ កន្លែងការងារ ជាលក្ខខណ្ឌតម្រូវចំណេះដឹង ជំនាញ និងឥរិយាបថជាក់លាក់ ដែលជាការកំណត់កម្រិតប្រតិបត្តិរបស់ពលករជំនាញនៅក្នុងមុខរបរជាក់លាក់ មួយដែលត្រូវតែសម្រេចឱ្យបាន"។
ឥណ្ឌូនេស៊ី	សមត្ថភាពផ្នែកចំណេះដឹង ជំនាញ និងឥរិយាបថដែលត្រូវអនុវត្តនៅកន្លែងការងារ
ឡាវ	សមត្ថភាព គឺជាចំណេះដឹង ជំនាញ និងឥរិយាបថពាក់ព័ន្ធ ដែលត្រូវអនុវត្តចំពោះ ស្តង់ដាប្រតិបត្តិដែលរំពឹងទុកនៅក្នុងកន្លែងការងារ។ សមត្ថភាពត្រូវបានពណ៌នាពីកិច្ចការនៃមុខរបរនៅក្នុងតួនាទីការងារ នៃមុខរបរណាមួយជាក់លាក់
ម៉ាឡេស៊ី	សមត្ថភាព ត្រូវបានកត់សម្គាល់ថា ជាលទ្ធភាពដែលទទួលបាន និងបានអនុវត្តប្រកបដោយភាពប៉ិនប្រសប់លើកិច្ចការ ឬមុខរបរណាមួយ
ភូមា (មីយ៉ាន់ម៉ា)	ចំណេះដឹង ជំនាញ និងភាពប៉ិនប្រសប់
ហ្វីលីពីន	សមត្ថភាពត្រូវបានកត់សម្គាល់ថាជា «ភាពអាចធ្វើបាន ឬភាពប៉ិនប្រសប់ និងផ្តោតចំពោះការអនុវត្ត ចំណេះដឹង ជំនាញ និងឥរិយាបថដែលត្រូវការបំពេញសកម្មភាពការងារក្នុងលំដាប់នៃបរិបទ និង បរិស្ថាន ចំពោះស្តង់ដាដែលរំពឹងទុកនៅកន្លែងធ្វើការងារ" (TESDA)
សិង្ហបុរី	សមត្ថភាព គឺជាសំណុំនៃចំណេះដឹង ជំនាញ និងឥរិយាបថដែលអាចវាស់វែងបាន ដែលជំរុញឱ្យការបំពេញការងាររបស់បុគ្គលម្នាក់ៗ អនុវត្តការងារប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព
ថៃ	វិស័យវិជ្ជាជីវៈ និងជំនាញ៖ សមត្ថភាព គឺជាកម្រិតនៃការរំពឹងទុក និងការទទួលយកតាមការតម្រូវលើគុណភាពនៃដំណើរការ ឬផលិតផលនៃការសម្តែងរបស់បុគ្គល ឬ/ និងការដោះស្រាយបញ្ហា ការបង្ហាញការអនុវត្តដោយដៃនូវសមត្ថភាពរបស់ពួកគាត់បន្ទាប់ពីការសិក្សារបទពិសោធន៍ការងារ
	វិស័យវិជ្ជាជីវៈអាជីព៖ សមត្ថភាពគឺជាការអនុវត្តចំណេះដឹង និងបទពិសោធន៍ការងារ។
វៀតណាម	សមត្ថភាព គឺជាចំណេះដឹង ជំនាញ និងឥរិយាបថដ៏សំខាន់សម្រាប់ការបំពេញកិច្ចការនៃមុខរបរមួយ។

ប្រភព៖ សេចក្តីព្រាងអត្ថបទ ដោយក្រុមការងារធនាគារពិភពលោក ឆ្នាំ២០១៥។

នៅពេលថ្មីៗនេះ ប្រទេសជាសមាជិកអាស៊ានបានបញ្ជាក់ពីការឯកភាពគ្នាលើវាក្យសព្ទបច្ចេកទេស ដែលប្រើថ្នាក់តំបន់ តាមរយៈក្របខណ្ឌគុណវុឌ្ឍិយោងអាស៊ាន ដូចកំណត់ខាងក្រោម៖

សមត្ថភាព គឺជាលទ្ធភាពក្នុងការពង្រីកនូវចំណេះដឹង និងជំនាញដែលមាន រួមបញ្ចូលនូវ៖

i) សមត្ថភាពក្នុងការគិត គឺជាការប្រើប្រាស់ទ្រឹស្តី និងគោលគំនិត ព្រមទាំងចំណេះដឹងក្រៅផ្លូវការដែលទទួលបានតាមរយៈបទពិសោធន៍

ii) សមត្ថភាពផ្នែកមុខងារ (ជំនាញ ឬយល់ដឹងរបៀបធ្វើ) ដែលមុខងារទាំងនោះ បុគ្គលម្នាក់ៗមានសមត្ថភាពធ្វើបានលើការងារជាជំនាញរបស់ខ្លួនដែលគេប្រគល់ឱ្យ

iii) សមត្ថភាពផ្ទាល់ខ្លួន គឺជាការយល់ដឹងពីរបៀបដឹកនាំខ្លួនឯងនៅក្នុងស្ថានភាពជាក់លាក់

iv) សមត្ថភាពខាងក្រមសីលធម៌ គឺការប្រកាន់ខ្ជាប់គុណតម្លៃផ្ទាល់ខ្លួននិងវិជ្ជាជីវៈជាក់លាក់។[22]

កិច្ចព្រមព្រៀងលើនិយមន័យនេះ មិនមានន័យថា ប្រទេសជាសមាជិកអាស៊ានត្រូវការផ្លាស់ប្តូរនូវនិយមន័យរបស់ប្រទេសខ្លួននោះទេ ប៉ុន្តែនៅក្នុងកិច្ចពិភាក្សា និងគំនិតផ្តួចផ្តើមនានាថ្នាក់តំបន់ និយមន័យនេះត្រូវបានអនុវត្ត។

ការធានាគុណភាពក្នុងការផ្តល់គុណវុឌ្ឍិ[23]

ប្រទេសជាសមាជិកអាស៊ាននីមួយៗបានអនុវត្តដំណើរការធានាគុណភាពសំខាន់ៗតាមវិធីផ្សេងៗគ្នា ដូចខាងក្រោមនេះ៖

១. ការអភិវឌ្ឍស្តង់ដាសមត្ថភាព
២. សមត្ថភាពអ្នកវាយតម្លៃ
៣. សមត្ថភាពអ្នកផ្តល់សេវា
៤. ការវាយតម្លៃសមត្ថភាព
៥. ទំនុកចិត្តក្នុងការសម្រេចចិត្តលើការវាយតម្លៃសមត្ថភាព។

១. ការអភិវឌ្ឍ និងទម្រង់ស្តង់ដាសមត្ថភាព

ប្រទេសជាសមាជិកអាស៊ាន ភាគច្រើនកំពុងអភិវឌ្ឍស្តង់ដាសមត្ថភាព ឬស្តង់ដាមុខរបរនៅក្នុងវិស័យ អប់រំបណ្តុះបណ្តាលបច្ចេកទេស និងវិជ្ជាជីវៈ ប៉ុន្តែនៅក្នុងករណីភាគច្រើន ប្រទេសនានាប្រើប្រាស់វាក្យសព្ទ ស្តង់ដាសមត្ថភាព ឬស្តង់ដាមុខរបរ ជំនួសគ្នាទៅវិញទៅមកបាន។ ក្នុងការអភិវឌ្ឍស្តង់ដាសមត្ថភាពនៅក្នុងប្រទេសជាសមាជិកអាស៊ាន ភាគច្រើនអនុវត្តដំណើរការប្រហាក់ប្រហែលគ្នា។ ប្រទេសជាសមាជិកអាស៊ាន ភាគច្រើន កំពុងរៀបចំជាឯកសារណែនាំ ឬគោលការណ៍ណែនាំជាផ្លូវការអំពីដំណើរការអភិវឌ្ឍស្តង់ដាសមត្ថភាព ហើយរដ្ឋាភិបាលជាអ្នកទទួលបន្ទុកទាំងស្រុង។ ប្រទេសជាសមាជិកអាស៊ានទាំងអស់ប្រើប្រាស់តំណាងឧស្សាហកម្មផ្នែកឯកជនក្នុងដំណើរការអភិវឌ្ឍស្តង់ដាសមត្ថភាព ក្នុងទម្រង់មួយចំនួន (ឧទាហរណ៍៖ ក្រុមការងារបច្ចេកទេស កិច្ចប្រជុំអនុម័តដោយវិស័យឧស្សាហកម្ម ក្រុមនិយោជក ក្រុមអ្នកឯកទេស) និងជារឿយៗ បានប្រើប្រាស់គ្រូបច្ចេកទេសជំនាញ ឬស្ថាប័ន/អង្គភាពបណ្តុះបណ្តាល។ ដំណើរការអភិវឌ្ឍ រួមបញ្ចូលទាំងការអភិវឌ្ឍកម្មវិធីសិក្សា (DACUM) និងការវិភាគមុខងារ (Functional Analysis) និងការវិភាគកិច្ចការនៃមុខរបរ (Job Task Analysis) រួមទាំងការស្រាវជ្រាវពីស្តង់ដាអន្តរជាតិ និងកម្មវិធីបណ្តុះបណ្តាលពាក់ព័ន្ធដែលមានស្រាប់។ ការអនុម័តស្តង់ដាសមត្ថភាពចុងក្រោយ ជាទូទៅធ្វើឡើងដោយស្ថាប័ន/អង្គភាពមានសមត្ថកិច្ច ប៉ុន្តែក្នុងករណីខ្លះ ការអនុម័តចុងក្រោយ ត្រូវធ្វើឡើងដោយគណៈកម្មាធិការមួយដែលរួមមានតំណាងវិស័យឧស្សាហកម្ម (ឧទាហរណ៍៖ ប្រទេសឡាវ)។[24]

ជាធម្មតា ទម្រង់ស្តង់ដាសមត្ថភាពមានលក្ខណៈស្រដៀងៗគ្នានៅក្នុងវិស័យអប់រំបណ្តុះបណ្តាបច្ចេកទេសនិងវិជ្ជាជីវៈ។ ជាទូទៅ ប្រទេសអាស៊ានភាគច្រើនមាននិន្នាការតម្រូវតាមទម្រង់ស្តង់ដាសមត្ថភាព ឬមុខរបរទៅនឹងគំរូស្តង់ដាសមត្ថភាពថ្នាក់តំបន់របស់អង្គការអន្តរជាតិខាងការងារ (ILO)។[25] ទម្រង់របស់ស្តង់ដាសមត្ថភាព ជាទូទៅរួមមាន៖

- ព័ត៌មានអំពីសាវតារនៃមុខរបរ
- លេខកូដ និងចំណងជើងផ្នែកសមត្ថភាព
- ការពណ៌នា អំពីផ្នែកសមត្ថភាព
- ផ្នែកនៃសមត្ថភាព
    - ធាតុសមត្ថភាព និងលក្ខណវិនិច្ឆ័យនៃការប្រតិបត្តិ
    - លក្ខខណ្ឌនៃលំដាប់អថេរ និងសេចក្តីថ្លែងអំពីដែនកំណត់
    - ការណែនាំក្នុងការកំណត់ភស្តុតាង

[22] Coles & Werquin (2006). p.23.
[23] Coles & Werquin (2006). p.23.
[24] World Bank Group draft 2015
[25] Updated guidelines for development of Regional Model Competency Standards, 2016

តាមបណ្ដាប្រទេសអាស៊ានភាគច្រើន ស្តង់ដាសមត្ថភាពត្រូវបានចែកចេញជា សមត្ថភាពស្នូល និងសមត្ថភាពបន្ទាប់បន្សំដែលគ្របដណ្ដប់លើសមត្ថភាពបច្ចេកទេសជំនាញ និងសមត្ថភាពទូទៅ។

នៅក្នុងកម្រងសមត្ថភាពសម្រាប់ការផ្ដល់គុណវុឌ្ឍិ[26] អាចទទួលលទ្ធផលជាគុណវុឌ្ឍិពេញលេញ ឬជាផ្នែកនៃគុណវុឌ្ឍិ។ តែទោះបីយ៉ាងណា ក្នុងករណីទាំងពីរនេះ កម្រងនៃស្តង់ដាសមត្ថភាព ឬស្តង់ដាមុខរបរត្រូវបានចងក្រងជាចង្កោមមុខងារនៅក្នុងមុខរបរ ឬគុណវុឌ្ឍិ។ បណ្ដាប្រទេសមួយចំនួន បានប្រើវាក្យសព្ទផ្សេងៗរបស់កម្រងនៃស្តង់ដា និងបទប្បញ្ញត្តិពេញលេញ ដែលជារឿយៗគាំទ្រដោយព័ត៌មានបន្ថែម មានដូចជា៖

- ក្របខណ្ឌសមត្ថភាព (ប្រទេសប្រ៊ុយណេ)
- បទប្បញ្ញត្តិបណ្តុះបណ្តាល (ប្រទេសហ្វីលីពីន)
- ក្របខណ្ឌគុណវុឌ្ឍិជំនាញការងារ (Workforce Skills Qualifications (WSQ) Frameworks) (ប្រទេសសិង្ហបុរី)

២. អ្នកវាយតម្លៃសមត្ថភាព

ប្រព័ន្ធផ្តល់គុណវុឌ្ឍិសមត្ថភាពអាចរួមបញ្ចូលទាំងការបណ្តុះបណ្តាល និងការវាយតម្លៃសមត្ថភាព ក៏ប៉ុន្តែប្រព័ន្ធមួយចំនួនមានតែការវាយតម្លៃសមត្ថភាពសុទ្ធសាធ។ លក្ខខណ្ឌតម្រូវសម្រាប់អ្នកវាយតម្លៃសមត្ថភាព នៃប្រទេសជាសមាជិកអាស៊ាន ជាទូទៅ ត្រូវបានបញ្ចូលទៅក្នុងស្តង់ដាគុណភាព (ប្រទេសសិង្ហបុរី និងឥណ្ឌូនេស៊ី) ឬទៅក្នុងគោលនយោបាយ និងគោលការណ៍ណែនាំនានា (ប្រទេសហ្វីលីពីន និងម៉ាឡេស៊ី)។ ទោះបីលក្ខខណ្ឌតម្រូវជាក់លាក់អាចខុសក្នុងសេចក្តីលម្អិតក៏ដោយ ជាទូទៅលក្ខខណ្ឌតម្រូវអប្បបរមាសម្រាប់ទាំងគ្រូបណ្តុះបណ្តាល និង/ឬអ្នកវាយតម្លៃសមត្ថភាព យ៉ាងហោចណាស់ត្រូវមានសមត្ថភាពដូចមានចែងក្នុងមាតិកាវិជ្ជាជីវៈ និងជំនាញ ដូចជាគុណវុឌ្ឍិផ្នែកគរុកោសល្យ ហើយក្នុងករណីខ្លះត្រូវមានបទពិសោធន៍ពីកន្លែងការងារ។ ករណីខ្លះទៀត តម្រូវឱ្យអ្នកវាយតម្លៃសមត្ថភាព ត្រូវមានសំណុំសមត្ថភាពជាក់លាក់ពាក់ព័ន្ធនឹងការវាយតម្លៃផ្អែកលើសមត្ថភាព។ នៅប្រទេសខ្លះ លក្ខខណ្ឌតម្រូវសម្រាប់គ្រូបណ្តុះបណ្តាល/អ្នកវាយតម្លៃសមត្ថភាព គឺថ្មី ហើយមិនទាន់បានអនុវត្តពេញលេញ។

នៅប្រទេសអាស៊ានមួយចំនួន មានចុះបញ្ជិកាទទួលស្គាល់គ្រូបណ្តុះបណ្តាលថ្នាក់ជាតិ (ឧទាហរណ៍មាននៅប្រទេសហ្វីលីពីន និងប្រទេសថៃ [OVEC]) ហើយមានការចុះបញ្ជិកាទទួលស្គាល់អ្នកវាយតម្លៃមានលក្ខណសម្បត្តិគ្រប់គ្រាន់ (ឧទាហរណ៍៖ ការអប់រំបណ្តុះបណ្តាលបច្ចេកទេស និងវិជ្ជាជីវៈហ្វីលីពីន និងប្រព័ន្ធផ្តល់គុណវុឌ្ឍិសមត្ថភាពរបស់ប្រទេសឥណ្ឌូនេស៊ី) ដែលជាកន្លែងសម្រាប់ត្រួតពិនិត្យកណ្តាលលើការវាយតម្លៃ។ នៅប្រទេសហ្វីលីពីន និងឥណ្ឌូនេស៊ី នៅក្នុងប្រព័ន្ធផ្តល់គុណវុឌ្ឍិសមត្ថភាពមានដំណើរការត្រួតពិនិត្យតាមដានលើអ្នកវាយតម្លៃសមត្ថភាព។

៣. សមត្ថភាពអ្នកផ្តល់សេវា

ការធានាគុណភាពដល់អ្នកផ្តល់សេវា[27] នៅតាមប្រទេសជាសមាជិកអាស៊ាន ជាទូទៅអាចទទួលខុសត្រូវដោយក្រសួងមួយ ឬពីរ។ ឧទាហរណ៍៖ ក្រសួងអប់រំ ឬក្រសួងការងារ។ ការរៀបចំចាត់ចែងការធានាគុណភាពអាចមានលក្ខណៈខុសៗគ្នា និងមិនចាំបាច់ត្រូវមានសង្គតិភាពក្នុងការអនុវត្តគ្រប់ប្រភេទនៃអ្នកផ្តល់សេវា អ.ប.វ ឡើយ។ ដំណើរការអនុម័តអាច៖

- មិនមានអណត្តិច្បាស់លាស់សម្រាប់ក្រុមអ្នកផ្តល់សេវា ប៉ុន្តែអាចទាមទារដោយក្រុមពិសេសណាមួយ
- សន្មត់សម្រាប់អ្នកផ្តល់សេវាដោយឡែកណាមួយ ឧទាហរណ៍៖ អ្នកផ្តល់សេវារបស់រដ្ឋាភិបាល
- មានអណត្តិសម្រាប់គ្រប់អ្នកផ្តល់សេវាទាំងអស់ ដើម្បីផ្តល់ការទទួលស្គាល់ក្នុងក្របខណ្ឌគុណវុឌ្ឍិជាតិ

ប្រទេសជាសមាជិកអាស៊ានភាគច្រើន លក្ខខណ្ឌតម្រូវសម្រាប់អនុម័ត (ចុះបញ្ជិកាទទួលស្គាល់គុណភាព) អ្នកផ្តល់សេវាត្រូវបានរៀបចំជាឯកសារដែលចែងក្នុងច្បាប់ ឬបទប្បញ្ញត្តិរបស់រដ្ឋាភិបាល ឬនៅក្នុងស្តង់ដាគុណភាព។

ការអនុវត្តនៃការត្រួតពិនិត្យតាមដានអ្នកផ្តល់សេវា និងទិន្នផលអ្នកផ្តល់សេវានៅក្នុងប្រព័ន្ធផ្តល់គុណវុឌ្ឍិសមត្ថភាពរបស់ប្រទេសជាសមាជិកអាស៊ាន ដែលបានបង្កើតឡើងនៅមានកម្រិតនៅឡើយ។ ភ្នាក់ងារទទួលខុសត្រូវរបស់ប្រទេសជាសមាជិកអាស៊ានមិនទាំងអស់ ដែលបានចុះបញ្ជិកាជាសាធារណៈ អមដោយគុណវុឌ្ឍិដែលពួកគេត្រូវបានយល់ព្រមផ្តល់ឱ្យ ឬវាយតម្លៃ។

---

[26] គ្រោងការផ្តល់គុណវុឌ្ឍិ គឺសមត្ថភាព និងលក្ខខណ្ឌតម្រូវផ្សេងៗទាក់ទងនឹងប្រភេទមុខរបរជាក់លាក់។ គ្រោងការផ្តល់គុណវុឌ្ឍិ អាចជាលទ្ធផលវិញ្ញាបនបត្រ ដែលបង្ហាញថា បុគ្គលម្នាក់អាចបំពេញបានតាមលក្ខខណ្ឌតម្រូវ ឬអាចរួមបញ្ចូលនៅក្នុងគុណវុឌ្ឍិ។

[27] អង្គភាពផ្តល់សេវាបណ្តុះបណ្តាល ការបណ្តុះបណ្តាល និងវាយតម្លៃសមត្ថភាព អង្គភាពផ្តល់សេវាវាយតម្លៃសមត្ថភាព

៤. ការវាយតម្លៃសមត្ថភាព

សមត្ថភាព អាចត្រូវទទួលបានតាមរយៈ៖

- ការបណ្តុះបណ្តាល
- បទពិសោធន៍ការងារ
- បទពិសោធន៍ក្នុងជីវិតរស់នៅ

ការវាយតម្លៃសមត្ថភាព ត្រូវបានប្រើសម្រាប់បញ្ជាក់ពីសមត្ថភាព។ ការវាយតម្លៃសមត្ថភាពអាចធ្វើឡើងនៅក្នុងស្ថាប័ន/អង្គភាពផ្តល់ការបណ្តុះបណ្តាល និងការវាយតម្លៃសមត្ថភាព ឬក៏នៅតែក្នុងអង្គភាពផ្តល់ការវាយតម្លៃសមត្ថភាព។ នៅប្រទេសជាសមាជិកអាស៊ានមួយចំនួន គេចាត់ទុកការចែកដាច់ពីគ្នារវាងការផ្តល់ការបណ្តុះបណ្តាល និងការវាយតម្លៃសមត្ថភាព ជាធាតុដ៏សំខាន់មួយដែលធ្វើឱ្យប្រព័ន្ធផ្តល់គុណវុឌ្ឍិសមត្ថភាពកាន់តែរឹងមាំ។ វិធីសាស្ត្របែបនេះ ចែកដាច់ពីគ្នា ក៏ដោយសារតែស្ថាប័នផ្តល់គុណវុឌ្ឍិមួយចំនួនប្រកាន់យកស្តង់ដានៃអង្គការអន្តរជាតិសម្រាប់ស្តង់ដានីយកម្ម/គណៈកម្មការបច្ចេកវិទ្យាអេឡិចត្រូនិចអន្តរជាតិស្តីពីភាពអនុលោមនៃការវាយតម្លៃសមត្ថភាព (ISO/EC17024:2012 Conformity Assessment) មានជាអាទិ៍លក្ខខណ្ឌតម្រូវទូទៅសម្រាប់ស្ថាប័ន/អង្គភាពអនុវត្តការផ្តល់គុណវុឌ្ឍិ។ ស្តង់ដានេះ សង្កត់ធ្ងន់លើតម្រូវការចាំបាច់សម្រាប់ភាពមិនលម្អៀងនៃសកម្មភាពផ្តល់គុណវុឌ្ឍិ ដែលការចែកដាច់រវាងការបណ្តុះបណ្តាល និងការវាយតម្លៃសមត្ថភាព គេចាត់ទុកថាជាការបញ្ជាក់ពីលក្ខខណ្ឌតម្រូវ។

នៅតាមប្រទេសជាសមាជិកអាស៊ាន សេវាវាយតម្លៃសមត្ថភាព ជាទូទៅមិនត្រូវបានគេមើលឃើញថា ជាការវាយតម្លៃទទួលស្គាល់សមត្ថភាពនៃការសិក្សាដែលមានពីមុននោះទេ ទោះបីតាមន័យបច្ចេកទេស សេវាវាយតម្លៃសមត្ថភាព និងការវាយតម្លៃទទួលស្គាល់សមត្ថភាពនៃការសិក្សាដែលមានពីមុន គឺតែមួយ និងមានភាពដូចគ្នាក៏ដោយ។ ដំណើរការទាំងពីរនេះពាក់ព័ន្ធនឹងការវាយតម្លៃសមត្ថភាពរបស់បុគ្គលម្នាក់ដោយអ្នកវាយតម្លៃសមត្ថភាព នោះមិនចាំបាច់ជាអ្នកនៅក្នុងការសិក្សារបស់គេឡើយ (ដោយមិនគិតថាការសិក្សាសម្រេចផលបានតាមមធ្យោបាយសិក្សាក្នុងប្រព័ន្ធ ក្រៅប្រព័ន្ធ ឬមិនផ្លូវការនោះទេ)។

៥. ការលើកកម្ពស់ទំនុកចិត្តនៅក្នុងការសម្រេចចិត្តលើការវាយតម្លៃសមត្ថភាព

ជាទូទៅ គេទទួលស្គាល់ថាការសម្រេចចិត្តលើការវាយតម្លៃសមត្ថភាព គឺត្រូវមានសុពលភាព និងជឿជាក់បាន។

សុពលភាព ជាទូទៅពាក់ព័ន្ធជាមួយនឹងការសន្និដ្ឋាន ដែលទទួលបានពីលទ្ធផលនិងការប្រើប្រាស់សមស្របនៃការវាយតម្លៃសមត្ថភាព។ ក្នុងន័យសាមញ្ញថា វាជាការពាក់ព័ន្ធទៅនឹងវិសាលភាពនៃការសម្រេចចិត្តមួយលើការវាយតម្លៃសមត្ថភាពចំពោះបេក្ខជន (ឧទាហរណ៍៖ មានសមត្ថភាព ឬមិនទាន់មានសមត្ថភាព ចំណាត់ថ្នាក់ និង/ឬពិន្ទុ) ផ្អែកលើភស្តុតាងនៃការប្រតិបត្តិដែលផ្តល់ឱ្យដោយបេក្ខជនប្រកបដោយភាពត្រឹមត្រូវ។ ភាពជឿជាក់ ជាទូទៅ គឺជាការប៉ាន់ប្រមាណនូវភាពត្រឹមត្រូវ ឬភាពសុក្រឹតនៃកិច្ចការប្រតិបត្តិតាមរយៈឧបករណ៍វាស់/ប្រមូលភស្តុតាង។ ភាពជឿជាក់ ពាក់ព័ន្ធនឹងថាតើមានកំហុសប៉ុន្មានដែលត្រូវរាប់បញ្ចូលនៅក្នុងភស្តុតាង។
ប្រភព៖ Gillis & Bateman 2015, p. 26

នៅតាមប្រទេសជាសមាជិកអាស៊ាន របៀបនៃការលើកកម្ពស់ទំនុកចិត្តក្នុងការសម្រេចចិត្តលើការវាយតម្លៃសមត្ថភាពអាចប្រែប្រួលទៅតាមវិធីសាស្ត្រ និងកម្រិតនៃការអនុវត្តតាមរយៈយុទ្ធសាស្ត្រដូចខាងក្រោម៖

- ការអនុម័តលើបរិធាន ឬឧបករណ៍វាយតម្លៃសមត្ថភាព (ឧទាហរណ៍៖ នាយកដ្ឋានអភិវឌ្ឍន៍ជំនាញនៃប្រទេសម៉ាឡេស៊ី)
- ការធ្វើសវនកម្ម និងការប្រើប្រាស់ការផ្ទៀងផ្ទាត់ពីផ្នែកខាងក្រៅ (ទីភ្នាក់ងារជាតិផ្តល់គុណវុឌ្ឍិវិជ្ជាជីវៈអាជីពនៃប្រទេសឥណ្ឌូនេស៊ី)
- ការអនុម័តនិងការតាមដានអ្នកវាយតម្លៃសមត្ថភាព (ឧទាហរណ៍៖ អាជ្ញាធរអភិវឌ្ឍន៍ការអប់រំ និងជំនាញបច្ចេកទេស [TESDA] នៃប្រទេសហ្វីលីពីន)
- ការប្រើអ្នកតំណាងឧស្សាហកម្ម ឬសហគ្រាសនៅក្នុងដំណើរការវាយតម្លៃសមត្ថភាព ឬការត្រួតពិនិត្យកែលម្អក្រោយពេលវាយតម្លៃសមត្ថភាព

ក្នុងករណីជាច្រើន ការធានាគុណភាពលើការសម្រេចចិត្តការវាយតម្លៃសមត្ថភាព គឺជាការប្រឈមមួយដ៏ធំបំផុតសម្រាប់ការផ្តល់គុណវុឌ្ឍិផ្អែកលើសមត្ថភាពរបស់ប្រទេសជាសមាជិកអាស៊ាន។

គំនិតផ្តួចផ្តើមថ្នាក់តំបន់ ឬអន្តរជាតិ

ចំពោះប្រទេសជាសមាជិកអាស៊ានជាច្រើន សម្ពាធនៃការចល័តកម្លាំងពលកម្មជំនាញ និងនិស្សិត បានបញ្ជាក់ពីតម្រូវការសម្រាប់ការទទួលស្គាល់គុណវុឌ្ឍិជាលក្ខណៈអន្តរជាតិ រួមទាំងការសម្របសម្រួល ដើម្បីឱ្យមានការទទួលស្គាល់ប្រជាពលរដ្ឋរបស់ខ្លួន នៅក្នុងប្រទេសផ្សេងទៀត។

យុទ្ធសាស្ត្រដែលអាចសម្របសម្រួលការទទួលស្គាល់ រួមមាន ៖

- ការអភិវឌ្ឍក្របខណ្ឌគុណវុឌ្ឍិយោងអាស៊ាន (AQRF) ថ្មីៗនេះ បានផ្តោតសំខាន់ទៅលើក្របខណ្ឌគុណវុឌ្ឍិជាតិនៃប្រទេសសមាជិកអាស៊ាន និងអត្ថប្រយោជន៍ដ៏មានសក្តានុពលដែលទទួលបានមកពីការផ្ទៀងផ្ទាត់។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ ប្រទេសជាសមាជិកអាស៊ានជាច្រើន ទើបតែចាប់ផ្តើមធ្វើការផ្ទៀងផ្ទាត់រវាងក្របខណ្ឌគុណវុឌ្ឍិជាតិរបស់ខ្លួន ជាមួយបណ្តាក្របខណ្ឌគុណវុឌ្ឍិជាតិនៃប្រទេសដទៃ ឬជាមួយក្របខណ្ឌគុណវុឌ្ឍិយោងអាស៊ាន។ [28]
- ប្រទេសជាសមាជិកអាស៊ានបានផ្តោតលើកិច្ចព្រមព្រៀងការទទួលស្គាល់ជំនាញគ្នាទៅវិញទៅមក(MRA) (ឧទាហរណ៍៖ វិជ្ជាជីវៈវិស្វកម្ម គិលានុបដ្ឋាក ស្ថាបត្យកម្ម ការវាស់ស្ទង់ដី វេជ្ជសាស្ត្រ ទន្តសាស្ត្រ គណនេយ្យ និងទេសចរណ៍)
- ប្រទេសនីមួយៗបានឈានដល់កិច្ចព្រមព្រៀងជាមួយប្រទេសផ្សេងៗស្តីពីការផ្ទៀងផ្ទាត់ ឬការចរចារចុះអនុស្សរណៈយោគយល់គ្នា
- នៅក្នុងលក្ខខណ្ឌនៃការវាយតម្លៃគុណវុឌ្ឍិតាមការចង់បានរបស់ប្រទេសជាសមាជិកអាស៊ាន នីមួយៗប្រទេសជាសមាជិកអាស៊ានភាគច្រើន បានផលិតឯកសារនៃដំណើរការវាយតម្លៃគុណវុឌ្ឍិ ក្នុងករណីជាច្រើនទៀតត្រូវបានអនុវត្តបណ្តើរកសាងឯកសារបណ្តើរ។

លើសពីនេះ គំនិតផ្តួចផ្តើមថ្នាក់តំបន់មួយចំនួនមានបំណងសម្របសម្រួលការទទួលស្គាល់ជាបុគ្គល និង ឬជាប្រព័ន្ធ៖

- អនុសញ្ញាតំបន់អាស៊ីប៉ាស៊ីហ្វិក ស្តីពីការទទួលស្គាល់គុណវុឌ្ឍិនៅឧត្តមសិក្សា ២០១១ (UNESCO 2012) មានគោលបំណងដើម្បី "ធានាថា ការសិក្សា សញ្ញាបត្រ កម្រិតសិក្សានៅឧត្តមសិក្សាត្រូវបានទទួលស្គាល់យ៉ាងទូលំទូលាយតាមដែលអាចធ្វើបាន ដោយសារភាពសម្បូរ បែបនៃប្រព័ន្ធអប់រំនៅតំបន់អាស៊ីប៉ាស៊ីហ្វិក និងភាពសម្បូរបែបនៃវប្បធម៌ សង្គម នយោបាយ សាសនា និងសេដ្ឋកិច្ចរបស់ប្រទេសរៀងៗខ្លួន"។[29] អនុសញ្ញាទាក់ទងនឹងឧត្តមសិក្សាត្រូវបានកំណត់ថា "ការអប់រំបណ្តុះបណ្តាលក្រោយមធ្យមសិក្សា ឬការស្រាវជ្រាវណាដែលបានទទួលស្គាល់ដោយអាជ្ញាធរពាក់ព័ន្ធនៃភាគីជាកម្មសិទ្ធរបស់ប្រព័ន្ធអប់រំឧត្តមសិក្សា'។[30] អនុសញ្ញានោះ អាចក្តោបលើការអប់រំបណ្តុះបណ្តាលបច្ចេកទេស និងវិជ្ជាជីវៈ និងការអប់រំឧត្តមសិក្សា (ឬកម្មវិធីកម្រិតសាកលវិទ្យាល័យ) ទៅតាមវិធីសាស្ត្រនៃការអនុវត្តអនុសញ្ញារបស់ប្រទេសនីមួយៗ។ អនុសញ្ញានោះ ផ្តោតលើការបង្កើតគោលការណ៍មូលដ្ឋានសម្រាប់ការផ្តល់ព័ត៌មាន និងការអនុវត្តអនុសញ្ញា។ មាត្រាទី៣ បានចែងអំពីដំណើរការសម្រាប់ការវាយតម្លៃសមត្ថភាព និងការទទួលស្គាល់គុណវុឌ្ឍិ។ [31]

- កិច្ចសហការដៃគូក្នុងតំបន់ប៉ាស៊ីហ្វិក មានបំណងដើម្បី៖ បង្កើតកិច្ចព្រមព្រៀងថ្នាក់តំបន់មួយ ដែលលើកកម្ពស់ដល់ការធ្វើសមាហរណកម្មសេដ្ឋកិច្ច ដែលនាំមកនូវកំណើនសេដ្ឋកិច្ច និងអត្ថប្រយោជន៍សង្គម បង្កើតឱកាសការងារថ្មីសម្រាប់ពលករជំនាញ និងអាជីវកម្ម រួមចំណែកដល់ការលើកកម្ពស់ស្តង់ដារស់នៅ ផ្តល់អត្ថប្រយោជន៍ដល់អ្នកប្រើប្រាស់ កាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ និងលើកកម្ពស់កំណើនសេដ្ឋកិច្ចប្រកបដោយនិរន្តរភាព។ [32]

---

[28] ពោលចំពោះផ្នែកទី៦ នៃគោលការណ៍ទាំងនេះសម្រាប់ការបង្ហាញលម្អិតបន្ថែម

[29] Http://www.unescobkk.org/education/higher-education/promotion-of-academic-mobility/asia-pacific-regional-convention-on-the-recongnition-of-qualifications-in-higher-education-an-overview/

[30] UNESCO 2012, p. 3

[31] UNESCO 2012

[32] ASEAN countries that are part of this agreement include: Brunei Darussalam, Malaysia, Singapore, and Viet Nam; http://dfat.gov.au/tradel agreements tpp/official documents/Documents/preamble.pdf

ផ្នែកទី៣៖
ទិដ្ឋភាពសំខាន់ៗ នៃការធានាគុណភាព

ផ្នែកទី ៣៖ ទិដ្ឋភាពសំខាន់ៗនៃការធានាគុណភាព

ដំណើរការផ្ដល់គុណវុឌ្ឍិ រួមមានការចេញវិញ្ញាបនបត្រ សញ្ញាបត្រ ឬបញ្ជីលទ្ធផលសិក្សាដែលជាសក្ខីកម្មបញ្ជាក់ថា បេក្ខជនត្រូវបានទទួលការវាយតម្លៃសមត្ថភាព និងផ្ដល់សុពលភាពដោយស្ថាប័ន/អង្គភាពមានសមត្ថកិច្ច ដោយផ្អែកលើស្តង់ដាដែលបានកំណត់ទុកជាមុន។ ការសន្មត់នៅក្នុងដំណើរការនេះ គឺថាបេក្ខជនម្នាក់ដែលបានទទួលការសិក្សាផ្លូវការ ឬការសិក្សាមិនផ្លូវការ ដូចជាតាមរយៈសកម្មភាពធ្វើការងារ ឬ សកម្មភាពផ្ទាល់ខ្លួន។ ចំណុចសំខាន់ចំពោះនិយមន័យនេះ គឺ៖

- ចំណេះដឹង ជំនាញ និងសមត្ថភាពទូលំទូលាយរបស់បុគ្គលម្នាក់ ត្រូវបានវិនិច្ឆ័យដោយផ្អែកលើលក្ខណវិនិច្ឆ័យ ដូចជាលទ្ធផលសិក្សា ឬស្តង់ដាសមត្ថភាព
- គុណវុឌ្ឍិ ដែលចេញដោយស្ថាប័ន/អង្គភាពមានសមត្ថភាព ដែលបានទទួលការទុកចិត្តជាសាធារណៈ និងមានសមត្ថភាព
- គុណវុឌ្ឍិដែលបានចេញត្រូវបានទទួលស្គាល់ និងជឿទុកចិត្តដោយភាគីផ្សេងៗក្នុងទីផ្សារការងារ និង/ឬយកទៅប្រើប្រាស់ដើម្បីបន្តការសិក្សា ឬការបណ្ដុះបណ្ដាលទៅកម្រិតខ្ពស់បន្ថែមទៀតនៅក្នុងវិស័យអប់រំ និងបណ្ដុះបណ្ដាល

មូលដ្ឋាននៃទំនុកចិត្តចំពោះគុណវុឌ្ឍិដែលបានចេញ ត្រូវមានការរៀបចំការធានាគុណភាពដែលត្រូវដាក់ឱ្យអនុវត្តដោយស្ថាប័ន/អង្គភាពមានសមត្ថកិច្ច។

គោលការណ៍នៃការធានាគុណភាព

ប្រព័ន្ធធានាគុណភាពអាចមានគោលការណ៍ជាក់លាក់ ឬទូទៅដែលផ្ដល់ព័ត៌មានអំពីដំណើរការធានាគុណភាពដោយអ្នកបង្កើតគោលនយោបាយ និង/ឬស្ថាប័ន/អង្គភាពមានសមត្ថកិច្ច។

ក្របខណ្ឌធានាគុណភាពនៃការអប់រំបណ្ដុះបណ្ដាលបច្ចេកទេស និងវិជ្ជាជីវៈនៃកិច្ចប្រជុំកំពូលអាស៊ីបូព៌ា (EAS TVET QAF, 2012) បង្ហាញថាការពិចារណាអំពីគោលការណ៍សម្រាប់ការធានាគុណភាពនៃប្រព័ន្ធអប់រំបណ្ដុះបណ្ដាលបច្ចេកទេស និងវិជ្ជាជីវៈ គួរឆ្លើយតបនឹងគោលការណ៍៖

- *តម្លាភាព និងគណនេយ្យភាព៖*

តម្លាភាព និងគណនេយ្យភាព គឺជាគោលការណ៍សំខាន់ពីរនៃអភិបាលកិច្ចល្អ។ គណនេយ្យភាព សំដៅទៅលើលក្ខខណ្ឌតម្រូវផ្អែកច្បាប់ និងរបាយការណ៍ ចំណែកឯតម្លាភាពពាក់ព័ន្ធនឹងរបាយការណ៍ ដំណើរការ និងការប្រតិបត្តិទាន់ពេលវេលា អាចជឿជាក់បាន ច្បាស់លាស់ និងឆ្លើយតបជាសាធារណៈ។

- *ភាពអាចប្រៀបធៀបបាន៖*

ភាពអាចប្រៀបធៀបបាន សំដៅដល់ការទទួលស្គាល់ថា វិធានការ និងប្រព័ន្ធធានាគុណភាពផ្ទៃក្នុងនៅតាមប្រទេសនីមួយៗអាចមានភាពខុសៗគ្នា។ តែទោះបីជាយ៉ាងណា វិធានការនេះចាំបាច់ត្រូវផ្អែកលើស្តង់ដា និងការរំពឹងទុកដែលអាចធ្វើការប្រៀបធៀបបាន។

- *ភាពបត់បែន និងភាពឆ្លើយតប៖*

ភាពបត់បែន និងការឆ្លើយតប សំដៅចំពោះវិធានការធានាគុណភាពដែលអាចបត់បែនបានគ្រប់ជ្រុងជ្រោយ ដើម្បីលើកកម្ពស់ការច្នៃប្រឌិត និងភាពបត់បែននៃការផ្ដល់ជូននូវការធានាគុណភាព និងមិនត្រូវបង្កើតកំហុសដោយផ្អែកលើគំរូអនុលោមតាមច្បាប់ ឬការពិន័យឡើយ។

- *តុល្យភាព និងសមាហរណកម្ម៖*

តុល្យភាព និងសមាហរណកម្ម សំដៅចំពោះស្តង់ដាដែលបានកំណត់សម្រាប់ប្រព័ន្ធធានាគុណភាពតុល្យភាព និងការការពារផលប្រយោជន៍របស់ភាគីពាក់ព័ន្ធ ដោយលើកទឹកចិត្តឱ្យមានការធ្វើឱ្យប្រសើរឡើង និងការច្នៃប្រឌិតជាបន្តបន្ទាប់។

- *ភាពជាប់លាប់ និងសង្គតិភាព៖*

ភាពជាប់លាប់ និងសង្គតិភាព សំដៅចំពោះការផ្ដល់ភាពជាប់លាប់ក្នុងការថែរក្សាទំនុកចិត្តរបស់ភាគីពាក់ព័ន្ធ និងការធ្វើឱ្យមានសង្គតិភាពក្នុងការអនុវត្ត។

- *ស្តង់ដាអប្បបរមា៖*

សំដៅចំពោះប្រព័ន្ធអប់រំបណ្ដុះបណ្ដាលបច្ចេកទេស និងវិជ្ជាជីវៈ ដោយប្រើប្រាស់កម្រងស្តង់ដាសម្រាប់ទាំងធាតុចូល និងលទ្ធផល។

- *ការធានា និងការធ្វើឱ្យគុណភាពប្រសើរឡើង៖*

ការធានា និងការធ្វើឱ្យគុណភាពប្រសើរឡើង សំដៅចំពោះប្រព័ន្ធគុណភាពដែលផ្តល់នូវស្តង់ដាធានាគុណភាព និងលើកកម្ពស់ការធ្វើឱ្យប្រសើរឡើង នៅក្នុងដំណើរការ និងលទ្ធផលបណ្តុះបណ្តាល។

- *ឯករាជ្យភាព៖*

អភិបាលកិច្ចល្អ ក៏រួមបញ្ចូលនូវឯករាជ្យភាពនៃការសម្រេចចិត្ត និងសកម្មភាពផងដែរ ហើយជៀសវាងទំនាស់ផលប្រយោជន៍។

- *ការគាំទ្រនៃការធានាគុណភាព៖*

ការគាំទ្រនៃការធានាគុណភាព សំដៅដល់សកម្មភាពធានាគុណភាព និងការវិនិច្ឆ័យយ៉ាងជិតស្និទ្ធចំពោះដំណើរការអប់រំបណ្តុះបណ្តាលបច្ចេកទេស និងវិជ្ជាជីវៈ។

ទោះជាយ៉ាងណា ប្រការនេះជាការទទួលខុសត្រូវរបស់ប្រទេសជាសមាជិកអាស៊ាននីមួយៗ ដើម្បីកំណត់គោលការណ៍ធានាគុណភាពសំខាន់ៗបន្ថែមទៀត ដែលគោលការណ៍នោះនឹងធានាគុណភាព ប្រព័ន្ធផ្តល់គុណវុឌ្ឍិសមត្ថភាពរបស់ប្រទេសខ្លួន។ ការបញ្ជាក់លម្អិតពីគោលការណ៍ធានាគុណភាព នៅក្នុងសេចក្តីថ្លែងចក្ខុវិស័យ និងបេសកកម្មស្ថាប័ន/អង្គភាពមានសមត្ថកិច្ច ការធ្វើសេចក្តីថ្លែងស្តីពីគោលនយោបាយ និងការសម្រេចជាសាធារណៈ ហើយនិងការធ្វើឱ្យប្រាកដពីការចូលរួមរបស់ភាគីពាក់ព័ន្ធសំខាន់ៗក្នុងការតម្រង់ទិសគោលនយោបាយនឹងជួយដល់ការអនុម័ត និងការប្រាស្រ័យទាក់ទងសម្រាប់គោលការណ៍ធានាគុណភាព (Ws) ទាំងនេះ។

ធាតុផ្សំនៃការធានាគុណភាព

ប្រទេសនានាមានបទពិសោធន៍ និងវិធីសាស្ត្រផ្សេងៗគ្នាលើការធានាគុណភាព។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ ក្របខណ្ឌធានាគុណភាពការអប់រំបណ្តុះបណ្តាលបច្ចេកទេស និងវិជ្ជាជីវៈ នៃកិច្ចប្រជុំកំពូលអាស៊ីបូព៌ា ឆ្នាំ២០១២ កត់សម្គាល់ថា ជាទូទៅធាតុផ្សំនៃការធានាគុណភាពអប់រំបណ្តុះបណ្តាលបច្ចេកទេស និងវិជ្ជាជីវៈរួមមាន៖

១. ផលិតផលនៃការអប់រំបណ្តុះបណ្តាល បច្ចេកទេសនិងវិជ្ជាជីវៈ (អ.ប.វ) តាមរយៈការអនុម័តស្តង់ដា (ដូចជាស្តង់ដាអប់រំ និង/ឬស្តង់ដាសមត្ថភាព ព្រមទាំងស្តង់ដាសម្រាប់ការផ្តល់គុណវុឌ្ឍ)
២. អង្គភាពផ្តល់ការបណ្តុះបណ្តាល និង/ឬ ការវាយតម្លៃសមត្ថភាពតាមរយៈដំណើរការអនុម័តទទួលស្គាល់គុណភាព[33] គឺផ្អែកលើហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ អង្គភាពផ្តល់ការបណ្តុះបណ្តាល និង/ឬការវាយតម្លៃសមត្ថភាពសុចរិតភាពផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុ គុណវុឌ្ឍ និងបទពិសោធន៍បុគ្គលិក ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រង ប្រព័ន្ធដំណើរការបណ្តុះបណ្តាល និងការវាយតម្លៃសមត្ថភាព និងប្រព័ន្ធគាំទ្រសិស្ស
៣. ដំណើរការអប់រំបណ្តុះបណ្តាលបច្ចេកទេស និងវិជ្ជាជីវៈ តាមរយៈការធ្វើសវនកម្មលើដំណើរការទិន្នផលរបស់អ្នកផ្តល់សេវា រួមទាំងលទ្ធផលសិក្សា និងការទទួលបានការងារធ្វើរបស់និស្សិត ព្រមទាំងកម្រិតពេញចិត្តរបស់និស្សិត និងអ្នកប្រើប្រាស់
៤. ទិន្នផលអប់រំបណ្តុះបណ្តាលបច្ចេកទេស និងវិជ្ជាជីវៈ តាមរយៈការគ្រប់គ្រង ការត្រួតពិនិត្យ ឬការតាមដានលើនីតិវិធី និងលទ្ធផល នៃការវាយតម្លៃសមត្ថភាព និងបញ្ចប់ការសិក្សារបស់និស្សិត
៥. អ្នកផ្តល់ការបណ្តុះបណ្តាល ឬភាពទូលាយនៃប្រព័ន្ធវាយតម្លៃគុណភាពអប់រំបណ្តុះបណ្តាលបច្ចេកទេស និងវិជ្ជាជីវៈ រួមទាំងការវាយតម្លៃដោយភ្នាក់ងារពីខាងក្រៅ
៦. ការផ្តល់ព័ត៌មានជាសាធារណៈពីការប្រតិបត្តិរបស់អ្នកផ្តល់សេវាមានដូចជា កម្មវិធីបណ្តុះបណ្តាល និងការបញ្ចប់ផ្នែកសមត្ថភាព ការពេញចិត្តរបស់និស្សិត និងនិយោជក។

គ្រប់ទិដ្ឋភាពទាំងអស់នេះជានិច្ចកាលមិនសុទ្ធតែស្ថិតក្រោមការទទួលខុសត្រូវដោយស្ថាប័ន/អង្គភាពមានសមត្ថកិច្ចតែមួយទេ ប៉ុន្តែទោះជាយ៉ាងណា មុខងារភាគច្រើនដែលបានរៀបរាប់ខាងលើនឹងត្រូវទទួលខុសត្រូវដោយស្ថាប័ន/អង្គភាពមានសមត្ថកិច្ចតាមមុខងារនីមួយៗរៀងខ្លួន។ ស្ថាប័ន/អង្គភាពមានសមត្ថកិច្ចសម្រាប់ធាតុផ្សំផ្សេងៗ គួរបង្ហាញពីអ្វីដែលមានដូចខាងក្រោម៖

- ការរៀបចំអភិបាលកិច្ចរឹងមាំ អាចត្រូវបានកំណត់ជា "សំណុំនៃការទទួលខុសត្រូវ និងការអនុវត្តនយោបាយ និងនីតិវិធីអនុវត្តដោយនាយកប្រតិបត្តិរបស់ទីភ្នាក់ងារមួយ ការផ្តល់ទិសដៅយុទ្ធសាស្ត្រធានាសម្រេចបានគោលដៅដែលបានកំណត់ គ្រប់គ្រងហានិភ័យ និងប្រើប្រាស់ធនធាន ដោយមានទំនួលខុសត្រូវ និងមានគណនេយ្យភាព"។[34]

---

[33] តាមរយៈតំបន់មួយចំនួន ដំណើរការនៃការយល់ព្រមលើភាពត្រឹមត្រូវ សមត្ថភាព និងដំណើរការរបស់អង្គភាពផ្តល់ការបណ្តុះបណ្តាល គឺសំដៅលើ “ការចុះបញ្ជិកា” ឬ “ការទទួលស្គាល់គុណភាព”។ ដំណើរការអនុម័តនេះ ក៏សន្មត់ផងដែរនូវទស្សនៈនៃការពិនិត្យឡើងវិញ និងការអនុម័តជាបន្តបន្ទាប់។

[34] រដ្ឋាភិបាលនៃប្រទេសអូស្ត្រាលី ឆ្នាំ២០០៧, p. 1.

- ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងគុណភាព ដែលអនុវត្តចំពោះគ្រប់មុខងាររបស់ធាតុផ្សំនៃការធានាគុណភាព ឧទាហរណ៍ការអនុម័តគុណវុឌ្ឍិ ឬកម្រងសមត្ថភាព សម្រាប់ផ្ដល់គុណវុឌ្ឍិសមត្ថភាព ការអនុម័ត អង្គភាពផ្ដល់សេវាវាយតម្លៃសមត្ថភាព។
- មធ្យោបាយសម្រាប់ដោះស្រាយពាក្យបណ្ដឹងរបស់ភាគីពាក់ព័ន្ធ។

ស្ថាប័ន/អង្គភាពមានសមត្ថកិច្ចនៅក្នុងប្រទេសជាសមាជិកអាស៊ាន ចាំបាច់ត្រូវធ្វើការពិចារណាពីរបៀបដែលប្រព័ន្ធធានាគុណភាពរបស់ខ្លួនបង្ហាញពីធាតុផ្សំទាំង៦ដូចបានរៀបរាប់ខាងលើ ឬក៏របៀបដាក់បញ្ចូលធាតុផ្សំទាំង៦នេះទៅក្នុងប្រព័ន្ធធានាគុណភាពដែលត្រូវបានបង្កើតថ្មី ឬត្រូវបានរៀបចំឡើងវិញសម្រាប់ការអប់រំបណ្ដុះបណ្ដាលបច្ចេកទេស និងវិជ្ជាជីវៈ ឬប្រព័ន្ធផ្ដល់គុណវុឌ្ឍិសមត្ថភាព។

១. ការអភិវឌ្ឍផលិតផល អ.ប.វ

នៅក្នុងប្រព័ន្ធ អ.ប.វ មានជម្រើសជាច្រើនសម្រាប់ការបង្កើតស្តង់ដាសមិទ្ធផល អ.ប.វ ដែលរួមមាន៖

- ស្តង់ដាសមត្ថភាព គឺជាសេចក្ដីថ្លែងពីចំណេះដឹង ជំនាញ និង/ឬសមត្ថភាពដែលផ្សារភ្ជាប់នឹងមុខរបរណាមួយ
- ស្តង់ដាមុខរបរ គឺជាសេចក្ដីថ្លែងពីសកម្មភាពការងារ និងកិច្ចការទាក់ទងនឹងមុខរបរជាក់លាក់ និងការអនុវត្តសកម្មភាពការងារ និងកិច្ចការទាំងនោះ
- ស្តង់ដាវាយតម្លៃសមត្ថភាព គឺជាសេចក្ដីថ្លែងពីលទ្ធផលសិក្សាដែលត្រូវវាយតម្លៃ និងវិធីសាស្ត្រវាយតម្លៃសមត្ថភាពដែលត្រូវប្រើ
- ស្តង់ដាផ្ដល់គុណវុឌ្ឍិ គឺជាវិធានច្បាប់សម្រាប់ការទទួលបានគុណវុឌ្ឍិនិងសិទ្ធិក្នុងការប្រគល់។
- ស្តង់ដាអប់រំ គឺជាសេចក្ដីថ្លែងពីគោលដៅសិក្សា មាតិកាសិក្សាដែលបានកំណត់ លក្ខខណ្ឌតម្រូវក្នុងការសិក្សា និងធនធានសិក្សាដែលត្រូវមាន

ប្រព័ន្ធអប់រំបណ្ដុះបណ្ដាលបច្ចេកទេស និងវិជ្ជាជីវៈ របស់ប្រទេសមួយអាចប្រើស្តង់ដាទាំងនេះបញ្ចូលគ្នា ឬផ្ដោតទៅលើតែស្តង់ដាមួយ ឬពីរ ឧទាហរណ៍ ៖ ស្តង់ដាសមត្ថភាព ឬស្តង់ដាមុខរបរ។ អ្នកអភិវឌ្ឍស្តង់ដាទាំងនេះ នឹងត្រូវទទួលខុសត្រូវលើការបង្កើតស្តង់ដាទោល ឬស្តង់ដាចម្រុះ និងរួមបញ្ចូលនូវ៖

- អង្គភាពផ្ដល់សេវាបណ្ដុះបណ្ដាលសាធារណៈ
- ភ្នាក់ងារទោល ឬភ្នាក់ងារចម្រុះ
- សហគ្រាស គ្រឹះស្ថាន ឬភ្នាក់ងារចម្រុះ

ចំពោះស្ថាប័ន/អង្គភាពមានសមត្ថកិច្ច ដែលគោរពតាមស្តង់ដាអន្តរជាតិស្ដីពីភាពអនុលោមនៃការវាយតម្លៃសមត្ថភាព *(ISO/IEC 17024:2012 Conformity Assessment)* ជាលក្ខខណ្ឌតម្រូវទូទៅសម្រាប់ស្ថាប័ន/អង្គភាព ឬបុគ្គលអនុវត្តការផ្ដល់គុណវុឌ្ឍិ ហើយស្តង់ដាការផ្ដល់គុណវុឌ្ឍិត្រូវបានកំណត់ថាជា "កម្រងសមត្ថភាពនៃការផ្ដល់គុណវុឌ្ឍិ"។ នៅក្នុងស្តង់ដា ISO នេះ កម្រងសមត្ថភាពសម្រាប់ការផ្ដល់គុណវុឌ្ឍិ រួមបញ្ចូលនូវវិសាលភាពនៃការផ្ដល់គុណវុឌ្ឍិ ការពិពណ៌នាមុខរបរ ឬកិច្ចការសមត្ថភាពដែលត្រូវមាន និងលក្ខខណ្ឌតម្រូវក្នុងការទទួលបានគុណវុឌ្ឍិ។ លើសពីនេះ ស្តង់ដា ISO តម្រូវឱ្យមានការអភិវឌ្ឍកម្រងសមត្ថភាពសម្រាប់ការផ្ដល់គុណវុឌ្ឍិ ដើម្បីបញ្ចូលនូវជំនាញសមស្រប លក្ខខណ្ឌតម្រូវក្នុងការទទួលបានគុណវុឌ្ឍិ ការវិភាគមុខរបរ គោលការណ៍ណែនាំក្នុងការវាយតម្លៃ និងមាតិកាប្រឡង ព្រមទាំងលក្ខខណ្ឌតម្រូវក្នុងការផ្ដល់គុណវុឌ្ឍិឡើងវិញ។ លក្ខខណ្ឌតម្រូវចុងក្រោយ គឺជាភាពខុសគ្នារវាងប្រព័ន្ធគុណវុឌ្ឍិ និងប្រព័ន្ធផ្ដល់គុណវុឌ្ឍិសមត្ថភាពដែលអនុវត្តតាមស្តង់ដានៃអង្គការស្តង់ដាអន្តរជាតិ/គណៈកម្មការបច្ចេកវិទ្យាអេឡិចត្រូនិចអន្តរជាតិ ស្ដីពីភាពអនុលោមនៃការវាយតម្លៃសមត្ថភាព (ISO/IEC 17024:2012 Conformity Assessment) មានជាអាទិ៍ *លក្ខខណ្ឌតម្រូវទូទៅសម្រាប់ស្ថាប័ន/អង្គភាព ឬបុគ្គលអនុវត្តការផ្ដល់គុណវុឌ្ឍិ*។ លក្ខខណ្ឌតម្រូវសម្រាប់ការផ្ដល់គុណវុឌ្ឍិឡើងវិញត្រូវប្រកាន់ខ្ជាប់តាមស្តង់ដាអន្តរជាតិ ISO ដែលលក្ខខណ្ឌតម្រូវនេះ ជារឿយៗ គឺជាទំនួលខុសត្រូវរបស់ស្ថាប័ន/អង្គភាពផ្ដល់អាជ្ញាប័ណ្ណ និង/ឬសមាគម ឬស្ថាប័ន/អង្គភាពវិជ្ជាជីវៈអាជីពជាជាងប្រព័ន្ធផ្ដល់គុណវុឌ្ឍិ។ ចំពោះស្ថាប័ន/អង្គភាពមានសមត្ថកិច្ចទាំងនោះដែលគោរពតាមស្តង់ដាអន្តរជាតិស្ដីពីភាពអនុលោមនៃការវាយតម្លៃសមត្ថភាព *(ISO/IEC 17024:2012 Conformity assessment) លក្ខខណ្ឌតម្រូវទូទៅសម្រាប់អង្គភាព ឬបុគ្គលអនុវត្តការផ្ដល់គុណវុឌ្ឍិ* ការពិចារណាលើភាពចាំបាច់ធ្វើអោយមានតុល្យភាពរវាងការវាយតម្លៃសមត្ថភាព និងអ្នកទទួលបន្ទុកក្នុងការវាយតម្លៃសមត្ថភាព និងលទ្ធផលដែលទទួលបានសម្រាប់ក្រុមការងារជាតិ។

ចំណុចសំខាន់ៗដែលត្រូវផ្ដោតលើការអភិវឌ្ឍស្តង់ដា គឺធានាថាស្តង់ដាដែលបានអភិវឌ្ឍនោះ មានការឆ្លើយតបទៅនឹងឧស្សាហកម្ម និងបានធ្វើបច្ចុប្បន្នភាព។ ទោះបីស្តង់ដាដែលបានប្រើនៅក្នុងប្រព័ន្ធអប់រំបណ្ដុះបណ្ដាលបច្ចេកទេស និងវិជ្ជាជីវៈ យ៉ាងណាក៏ដោយ អ្នកអភិវឌ្ឍន៍ត្រូវមានការចូលរួមពីអ្នកតំណាងឧស្សាហកម្មវិស័យឯកជនក្នុងការអភិវឌ្ឍស្តង់ដា ហើយចងក្រងឯកសារស្តង់ដាទាំងនេះនៅក្នុងទម្រង់មួយដែលមានសង្គតិភាព និងត្រូវរួមបញ្ចូលជំហានការអនុម័តស្តង់ដានៅក្នុងដំណើរការអភិវឌ្ឍ។

២. ការអនុម័តស្ថាប័ន/អង្គភាពបណ្ដុះបណ្ដាល និង/ឬស្ថាប័ន/អង្គភាពវាយតម្លៃសមត្ថភាព

ការអនុម័តទទួលស្គាល់ស្ថាប័ន/អង្គភាពបណ្ដុះបណ្ដាល និង/ឬស្ថាប័ន/អង្គភាពវាយតម្លៃសមត្ថភាព គឺជាតួនាទីមួយរបស់ស្ថាប័ន/អង្គភាពមានសមត្ថកិច្ច។ តែទោះជាយ៉ាងណា ដំណើរការអនុម័តអាចជាការស្ម័គ្រចិត្ត ឬជាកាតព្វកិច្ច លើកលែងចំពោះ៖

- អ្នកផ្ដល់សេវាផ្នែកឯកជន ជាពិសេសប្រសិនបើការអនុម័តលើអ្នកផ្ដល់សេវាសាធារណៈត្រូវបានតម្រូវ
- អ្នកផ្ដល់សេវាវាយតម្លៃសមត្ថភាព ត្រូវបានផ្ដល់សិទ្ធិជាអ្នកផ្ដល់សេវាបណ្ដុះបណ្ដាលផងដែរ។

លក្ខខណ្ឌតម្រូវក្នុងការអនុម័តអាចត្រូវចងក្រងជាគោលការណ៍ណែនាំ បទប្បញ្ញត្តិ បទបញ្ជា ឬស្ដង់ដាគុណភាព។ ដំណើរការអនុម័តត្រូវភ្ជាប់មកជាមួយនូវភស្តុតាងសំខាន់ៗ និង/ឬរបាយការណ៍សវនកម្ម ឬរបាយការណ៍របស់ក្រុមត្រួតពិនិត្យ។

លើសពីនេះទៀត មានករណីមួយចំនួននៅក្នុងប្រព័ន្ធគុណវុឌ្ឍ ឬប្រព័ន្ធផ្ដល់គុណវុឌ្ឍសមត្ថភាពដែលសេវាវាយតម្លៃសមត្ថភាព ត្រូវបានអនុម័តបន្ថែមទៀតដោយភាគីទី៣ ឧទាហរណ៍ នីតិបុគ្គល ឬរូបវន្តបុគ្គល។ ការអនុវត្តបែបនេះ ត្រូវបានគេហៅឈ្មោះផ្សេងៗគ្នាថា សេវាឧបត្ថម្ភគាំទ្រខាងក្រៅ (Auspice) សេវាទិញសិទ្ធិក្នុងអនុវត្ត (Franchising) និងសេវាពីស្ថាប័ន/អង្គភាពខាងក្រៅ (Outsourcing)។[35]

ចំពោះប្រទេសខ្លះដែលអនុវត្តនូវការរៀបចំទាំងនេះ លក្ខខណ្ឌតម្រូវអាចត្រូវបានកំណត់នៅក្នុងបទប្បញ្ញត្តិ គោលការណែនាំ ឬស្ដង់ដាគុណភាព។ ឧទាហរណ៍ នៅប្រទេសអូស្ត្រាលី ចាប់តាំងពីការចាប់ផ្ដើមមកលក្ខខណ្ឌតម្រូវនេះ ត្រូវបានសរសេរនៅក្នុងស្ដង់ដាគុណភាពអប់រំបណ្ដុះបណ្ដាលបច្ចេកទេស និងវិជ្ជាជីវៈ ហើយបច្ចុប្បន្នបានចងក្រងជាឯកសារបទប្បញ្ញត្តិច្បាប់។

ចំពោះស្ថាប័ន/អង្គភាពមានសមត្ថកិច្ចទាំងនោះដែលប្រកាន់យកស្ដង់ដាអន្តរជាតិស្ដីពីភាពអនុលោមនៃការវាយតម្លៃសមត្ថភាព *(ISO/IEC 17024: 2012)* - លក្ខខណ្ឌតម្រូវទូទៅសម្រាប់ស្ថាប័ន/អង្គភាព ឬបុគ្គលអនុវត្តការផ្ដល់គុណវុឌ្ឍ ដំណើរការនៃការប្រើសេវាខាងក្រៅ (Outsourcing) រួមបញ្ចូលនូវកិច្ចព្រមព្រៀងតាមផ្លូវច្បាប់ដែលអាចអនុវត្តបាន និងទីភ្នាក់ងារផ្ដល់គុណវុឌ្ឍ គឺដើម្បី៖

- ទទួលខុសត្រូវលើការប្រើគ្រប់សេវាខាងក្រៅ
- ធានាថា ស្ថាប័ន/អង្គភាពដែលប្រើសេវាខាងក្រៅត្រូវមានសមត្ថភាព និងអនុលោមតាមលក្ខខណ្ឌតម្រូវដែលបានកំណត់
- ត្រួតពិនិត្យ និងវាយតម្លៃការប្រតិបត្តិរបស់ស្ថាប័ន/អង្គភាពដែលបានប្រើសេវាខាងក្រៅទាំងនោះ
- រក្សាកំណត់ត្រាដើម្បីបង្ហាញថាស្ថាប័ន/អង្គភាពដែលបានប្រើប្រាស់សេវាខាងក្រៅឆ្លើយតបទៅនឹងគ្រប់លក្ខខណ្ឌតម្រូវ
- រក្សាបញ្ជីស្ថាប័ន/អង្គភាពប្រើសេវាខាងក្រៅ

៣. ការត្រួតពិនិត្យដំណើរការ និងការផ្ដល់ការអប់រំបណ្ដុះបណ្ដាលបច្ចេកទេស និងវិជ្ជាជីវៈ

ការត្រួតពិនិត្យដំណើរការ និងការផ្ដល់ការអប់រំបណ្ដុះបណ្ដាលបច្ចេកទេស និងវិជ្ជាជីវៈ អាចរួមបញ្ចូលនូវការវាយតម្លៃលើទិន្នន័យសូចនាករគុណភាព (ដូចជា អត្រាយេនឌ័រ អត្រាគ្រូ និងសិស្ស លទ្ធផលផ្សេងៗតាមរយៈការត្រួតពិនិត្យ និងវាយតម្លៃ សមត្ថភាពនិស្សិត ព្រមទាំងវឌ្ឍនភាពនៃការផ្ដល់គុណវុឌ្ឍ និងអត្រានៃការបញ្ចប់ការសិក្សា លទ្ធផលការរកការងារបានធ្វើ ការពេញចិត្តរបស់អ្នកប្រើប្រាស់ និងការបន្តការសិក្សាបន្ថែម) និងវិធីសាស្ត្រសវនកម្ម ឬការត្រួតពិនិត្យឡើងវិញទៅលើប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងអ្នកផ្ដល់សេវា និងការអនុវត្ត។ ការត្រួតពិនិត្យសវនកម្មអាចត្រូវបានរៀបចំឡើងដោយឈរលើមូលដ្ឋានជាវដ្តទៀងទាត់ អាស្រ័យទៅតាមប្រភេទនៃអ្នកផ្ដល់សេវាផ្សេងៗគ្នា។ សវនកម្មអាចត្រូវបានធ្វើឡើងតាមតារាងកាលវិភាគផ្សេងៗ ឧទាហរណ៍ ការត្រួតពិនិត្យឡើងវិញតែមួយដង ឬត្រូវបានអនុវត្តក្នុងរយៈពេលខ្លីៗណាមួយ។

ស្ថាប័ន/អង្គភាពមានសមត្ថកិច្ច ត្រូវមានគោលការណ៍ណែនាំច្បាស់លាស់ទៅលើ៖

- ទិន្នន័យត្រូវបានប្រមូល ដែលរួមមានស្ដង់ដាទិន្នន័យ
- លក្ខណៈវិនិច្ឆ័យ ឬស្ដង់ដាគុណភាពសម្រាប់ស្ថាប័ន/អង្គភាពផ្ដល់សេវាវាយតម្លៃសមត្ថភាព (អាចរួមទាំងការផ្ដល់សេវាបណ្ដុះបណ្ដាល) ដែលអាចធ្វើសវនកម្មបាន
- ការរៀបចំត្រួតពិនិត្យតាមដាន និងបញ្ជីសកម្មភាពដែលត្រូវវាយតម្លៃស្ថាប័ន/អង្គភាពផ្ដល់សេវាមិនត្រូវតាមលក្ខខណ្ឌតម្រូវ ឧទាហរណ៍៖ ការដាក់ទណ្ឌកម្ម និងការបិទដំណើរការផ្ដល់សេវា

---

[35] ISO/IEC 17024:2012

៤. លទ្ធផលនៃការអប់រំបណ្តុះបណ្តាលបច្ចេកទេស និងវិជ្ជាជីវៈ តាមរយៈនីតិវិធីនៃការត្រួតពិនិត្យ ការគ្រប់គ្រង ឬការតាមដាននៅលើការវាយតម្លៃសមត្ថភាព និងការបញ្ចប់ការសិក្សា និងលទ្ធផល

ការធានាគុណភាពក្នុងការវាយតម្លៃសមត្ថភាព អាចអនុវត្តតាមវិធីសាស្រ្តផ្សេងៗគ្នា ហើយប្រទេសជាសមាជិកអាស៊ាននីមួយៗ អាចប្រើវិធីសាស្រ្តទាំងនេះ តាមមធ្យោបាយដូចខាងក្រោម៖

- ការត្រួតពិនិត្យមើលការវាយតម្លៃសមត្ថភាព៖
  - បង្កើតឧបករណ៍វាយតម្លៃសមត្ថភាពនៅថ្នាក់កណ្តាល និងចាត់ចែងគ្រប់គ្រងក្នុងការវាយតម្លៃសមត្ថភាពនៅថ្នាក់កណ្តាល
  - បង្កើតឧបករណ៍វាយតម្លៃសមត្ថភាពនៅថ្នាក់កណ្តាល និងចាត់ចែងគ្រប់គ្រងដោយអង្គភាពបណ្តុះបណ្តាល/វាយតម្លៃសមត្ថភាព ដែលបានចុះបញ្ជិកាទទួលស្គាល់គុណភាព ប៉ុន្តែមានការវិនិច្ឆ័យលើលទ្ធផលវាយតម្លៃពីផ្នែកខាងក្រៅ
  - ការរួមបញ្ចូលគ្នានៃការអភិវឌ្ឍនិងគ្រប់គ្រងក្នុងការវាយតម្លៃសមត្ថភាពរបស់អង្គភាពបណ្តុះបណ្តាល/វាយតម្លៃសមត្ថភាពដែលបានចុះបញ្ជិកាទទួលស្គាល់គុណភាព និងស្ថាប័ន/អង្គភាពវាយតម្លៃខាងក្រៅ

- ការត្រួតពិនិត្យលើការសម្រេចចិត្តក្នុងការវាយតម្លៃសមត្ថភាព៖
  - ការប្រមូលភស្តុតាងការវាយតម្លៃសមត្ថភាព និងការសម្រេចចិត្តលើការវាយតម្លៃសមត្ថភាពដោយថ្នាក់កណ្តាល
  - ស្វ័យត្រួតពិនិត្យ និងរបាយការណ៍ដោយស្ថាប័ន/អង្គភាពផ្តល់សេវាវាយតម្លៃសមត្ថភាព

- ការគ្រប់គ្រងអ្នកវាយតម្លៃសមត្ថភាព៖
  - លក្ខណវិនិច្ឆ័យសមស្រប និងការអភិវឌ្ឍវិជ្ជាជីវៈអាជីពសម្រាប់អ្នកវាយតម្លៃសមត្ថភាព
  - ការចុះបញ្ជិកាទទួលស្គាល់អ្នកវាយតម្លៃសមត្ថភាព
  - ការផ្តល់គុណវុឌ្ឍអ្នកវាយតម្លៃសមត្ថភាពឡើងវិញ

ចុងបញ្ចប់ ពិធីសារសម្រាប់ការផ្តល់វិញ្ញាបនបត្រ ឬគុណវុឌ្ឍអាចប្រែប្រួលទៅតាម៖

- ស្ថាប័ន/អង្គភាពមានសមត្ថកិច្ចផ្តល់/បញ្ជាក់គុណវុឌ្ឍ ជាអ្នកចេញវិញ្ញាបនបត្រ ឬគុណវុឌ្ឍ
- ស្ថាប័ន/អង្គភាពមានសមត្ថកិច្ចផ្តល់/បញ្ជាក់គុណវុឌ្ឍ អនុម័តអោយអ្នកផ្តល់សេវាមានសិទ្ធិជាតំណាងចេញវិញ្ញាបនបត្រ ឬគុណវុឌ្ឍ ដោយមានកំណត់ត្រាលទ្ធផលនិស្សិតដែលរក្សាទុកនៅស្ថាប័ន/អង្គភាពផ្តល់សេវា ឬនៅស្ថាប័ន/អង្គភាពមានសមត្ថកិច្ចផ្តល់/បញ្ជាក់គុណវុឌ្ឍ
- ស្ថាប័ន/អង្គភាពមានសមត្ថកិច្ចផ្តល់/បញ្ជាក់គុណវុឌ្ឍ អនុម័តឱ្យស្ថាប័ន/អង្គភាពផ្តល់សេវាចេញវិញ្ញាបនបត្រ ឬគុណវុឌ្ឍ។

ចំពោះស្ថាប័ន/អង្គភាពទាំងឡាយណាដែលអនុវត្តស្តង់ដាអន្តរជាតិ ស្តីពីភាពអនុលោមនៃការវាយតម្លៃសមត្ថភាព (ISO/IEC 17024:2012) – លក្ខខណ្ឌតម្រូវទូទៅសម្រាប់ស្ថាប័ន/អង្គភាព ឬបុគ្គលអនុវត្តការផ្តល់គុណវុឌ្ឍស្តង់ដាទាមទារឱ្យ៖

- ចងក្រងឯកសារវិធីសាស្រ្ត និងយន្តការវាយតម្លៃសមត្ថភាព បំពេញតម្រូវការពិសេសរបស់បេក្ខជនធានាថា ការវាយតម្លៃសមត្ថភាព ប្រកាន់ខ្ជាប់នូវគោលការណ៍វាយតម្លៃសមត្ថភាពមានសុពលភាព និងភាពជឿជាក់បាន
- បង្កើតលក្ខខណ្ឌតម្រូវសម្រាប់ការអនុម័តអ្នកវាយតម្លៃសមត្ថភាពនិងសម្រាប់ការត្រួតពិនិត្យតាមដានដំណើរការប្រតិបត្តិរបស់អ្នកវាយតម្លៃសមត្ថភាព
- ទទួលខុសត្រូវចំពោះការចេញគុណវុឌ្ឍ និងធានាថាភស្តុតាងមានគ្រប់គ្រាន់ពាក់ព័ន្ធក្នុងការផ្តល់គុណវុឌ្ឍ។[36]

ស្ថាប័ន/អង្គភាពមានសមត្ថកិច្ចផ្តល់គុណវុឌ្ឍ តម្រូវឱ្យមានឯកសារពិធីសារច្បាស់លាស់សម្រាប់ដំណើរការ ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងការរៀបចំត្រួតពិនិត្យ ការវាយតម្លៃសមត្ថភាព និងការចេញគុណវុឌ្ឍ។

៥. ការវាយតម្លៃគុណភាពអប់រំបណ្តុះបណ្តាលបច្ចេកទេស និងវិជ្ជាជីវៈ

នៅក្នុងប្រព័ន្ធអប់រំបណ្តុះបណ្តាលបច្ចេកទេស និងវិជ្ជាជីវៈ មានតម្រូវការ និងការទាក់ទងគ្នាទៅវិញទៅមកប្រកបដោយការប្រកួតប្រជែង ហើយភ្នាក់ងារដែលទទួលបន្ទុកនីមួយៗគួរត្រូវត្រួតពិនិត្យឡើងវិញ និងឆ្លុះបញ្ចាំងពីគោលដៅទៅលើប្រព័ន្ធនោះ ដើម្បីកំណត់បញ្ហា និងរាយការណ៍បញ្ហាដែលខ្វះចន្លោះ។ ប្រទេសខ្លះ បានបង្កើតភ្នាក់ងារដើម្បីផ្តល់យោបល់ដល់រដ្ឋមន្ត្រីជាន់ខ្ពស់ពីបញ្ហាថ្នាក់ជាតិ (ឬកង្វល់) ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងប្រព័ន្ធបណ្តុះបណ្តាលរបស់ប្រទេសនោះ។

ការវាយតម្លៃទាមទារនូវលទ្ធភាពក្នុងការស្នើសុំ ឬទទួលទិន្នន័យសូចនាករគុណភាព ផ្តល់របាយការណ៍ និងព័ត៌មានដល់ក្រសួងពាក់ព័ន្ធ ព្រមទាំងទីភ្នាក់ងារផ្សេងៗទៀត។ ការវាយតម្លៃគុណភាពលើប្រព័ន្ធអប់រំបណ្តុះបណ្តាលបច្ចេកទេស និងវិជ្ជាជីវៈ ផ្តល់ដល់ភាគីពាក់ព័ន្ធនូវព័ត៌មានថាតើគោល

[36] This is known as traceability.

នយោបាយ អ.ប.វ ឆ្លើយតបទៅនឹងគោលដៅថ្នាក់ជាតិ ឬតាមវិស័យ ឬតាមតម្រូវការដៃរបួទ។ ការវាយតម្លៃអាចត្រូវបានអនុវត្តដោយភ្នាក់ងារពីខាងក្រៅ។ អង្គភាពមានសមត្ថកិច្ច ត្រូវធ្វើរបាយការណ៍សង្ខេបបញ្ជាក់ពីការរកឃើញជាទូទៅអំពីការត្រួតពិនិត្យឡើងវិញ ការវាយតម្លៃ និងការវាយតម្លៃសមត្ថភាពរបស់ខ្លួន។

៦. ការផ្តល់ព័ត៌មានជាសាធារណៈ

ចំពោះស្ថាប័ន/អង្គភាពមានសមត្ថកិច្ច តម្លាភាព គឺជាគោលការណ៍សំខាន់នៃអភិបាលកិច្ចល្អ។ ការផ្តល់ព័ត៌មានជាសាធារណៈអំពីការប្រតិបត្តិរបស់ស្ថាប័ន/អង្គភាពមានសមត្ថកិច្ច និងការប្រតិបត្តិរបស់អ្នកផ្តល់សេវា និងផ្តល់នូវទំនុកចិត្តនៅក្នុងប្រព័ន្ធធានាគុណភាព។

ស្ថាប័ន/អង្គភាពមានសមត្ថកិច្ចត្រូវរាយការណ៍ពីសកម្មភាពតាមរយៈ យុទ្ធសាស្ត្រនានា ដូចជារបាយការណ៍ប្រចាំឆ្នាំ បញ្ជីសកម្មភាពសមត្ថភាព ដែលត្រូវអនុវត្តធៀបនឹងអង្គភាពផ្តល់សេវា និងការធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពគេហទំព័រ។ លើសពីនេះទៀត សម្រាប់ស្ថាប័ន/អង្គភាពដែលអនុវត្ត*ស្តង់ដាអន្តរជាតិស្តីពីភាពអនុលោមនៃការវាយតម្លៃសមត្ថភាព (IS0/IEC 17024:2012) – លក្ខខណ្ឌតម្រូវទូទៅសម្រាប់ស្ថាប័ន/អង្គភាព ឬបុគ្គលអនុវត្តការផ្តល់គុណវុឌ្ឍិ* ស្តង់ដាតម្រូវសម្រាប់ការផ្តល់ព័ត៌មានសាធារណៈ ពាក់ព័ន្ធនឹងដំណើរការការផ្តល់គុណវុឌ្ឍិ វិសាលភាពនៃកម្រងសមត្ថភាពសម្រាប់ការផ្តល់គុណវុឌ្ឍិសមត្ថភាព និងលក្ខខណ្ឌតម្រូវទទួលបាននូវកម្រងសមត្ថភាពសម្រាប់គុណវុឌ្ឍិដែលបានកំណត់។

សូចនាករទិន្នន័យគុណភាព

ការធានាគុណភាពអប់រំបណ្តុះបណ្តាលបច្ចេកទេស និងវិជ្ជាជីវៈ ពឹងផ្អែកមួយផ្នែកធំទៅលើ ទិន្នន័យដែលមានស្រាប់ ប្រកបដោយសុពលភាព ភាពជឿជាក់អំពីការអនុវត្ត និងលទ្ធផលនៃការអប់រំបណ្តុះបណ្តាលបច្ចេកទេស និងវិជ្ជាជីវៈ (ក្របខណ្ឌធានាគុណភាពការអប់រំបណ្តុះបណ្តាលបច្ចេកទេស និងវិជ្ជាជីវៈ នៃកិច្ចប្រជុំកំពូលអាស៊ីបូព៌ា ២០១២ (EAS TVET QAF ២០១២)។ ដើម្បីអាចតាមដានការប្រតិបត្តិ និងការផ្តល់របាយការណ៍វាយតម្លៃពឹងផ្អែកទាំងស្រុងទៅលើប្រព័ន្ធដែលមានការប្រមូលផ្តុំទិន្នន័យច្បាស់លាស់ និងមានស្តង់ដាត្រឹមត្រូវ។

ជាទូទៅ សូចនាករគុណភាពត្រូវបានធ្វើចំណាត់ថ្នាក់ដោយផ្អែកលើធាតុចូល និងលទ្ធផល។ ក្របខណ្ឌ ធានាគុណភាពការអប់រំបណ្តុះបណ្តាលបច្ចេកទេស និងវិជ្ជាជីវៈនៃកិច្ចប្រជុំកំពូលអាស៊ីបូព៌ា ២០១២ (EAS TVET QAF ២០១២) បានកត់សម្គាល់ថា សូចនាករធាតុចូលរួមមាន៖

- ក្រុមឧស្សាហកម្ម វិជ្ជាជីវៈអាជីព និងអ្នកជំនាញឯកទេសមុខរបរពាក់ព័ន្ធ ផ្តល់ការយល់ព្រមលើកម្រិតស្តង់ដាសមិទ្ធផលនៃការអប់រំបណ្តុះបណ្តាលបច្ចេកទេស និងវិជ្ជាជីវៈ
- ស្ថាប័ន/អង្គភាពផ្តល់សេវាផ្តល់ការយល់ព្រមលើគុណភាព និងប្រើប្រាស់ស្តង់ដាសមិទ្ធផលនៃការអប់រំបណ្តុះបណ្តាលបច្ចេកទេស និងវិជ្ជាជីវៈ
- ព័ត៌មានស្តីពីសមត្ថភាព និងបទពិសោធន៍របស់បុគ្គលិកស្ថាប័ន/អង្គភាពផ្តល់សេវា ប្រសិទ្ធភាពនៃប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រង និងហិរញ្ញវត្ថុព្រមទាំងគុណភាព និងភាពឆ្លើយតបនៃអគារសិក្សា សម្ភារបរិក្ខារ និងបរិក្ខាររបស់អង្គភាពផ្តល់សេវាដែលមាន
- ព័ត៌មានស្តីពីមាតិកាសិក្សា រចនាបទ និងគុណភាពនៃដំណើរការបណ្តុះបណ្តាលរបស់ស្ថាប័ន/អង្គភាពផ្តល់សេវាការអប់រំបណ្តុះបណ្តាលបច្ចេក-ទេស និងវិជ្ជាជីវៈ
- ព័ត៌មានស្តីពីសេវាគាំទ្រ សិស្ស និស្សិត សម្ភារបរិក្ខារ អគារសិក្សា និងប្រព័ន្ធរបស់ស្ថាប័ន/អង្គភាពផ្តល់សេវា
- ព័ត៌មានស្តីពីលក្ខខណ្ឌតម្រូវ និងនីតិវិធីចុះឈ្មោះសិក្សា
- គំរូនៃការចុះឈ្មោះសិស្សចូលសិក្សា ដែលទាក់ទងនឹងគោលបំណងនៃគោលនយោបាយស្ថាប័ន/អង្គភាពផ្តល់សេវា
- ការវិនិយោគដោយស្ថាប័ន/អង្គភាពផ្តល់សេវាអប់រំបណ្តុះបណ្តាលបច្ចេកទេស និងវិជ្ជាជីវៈ និងបុគ្គលក្នុងការអភិវឌ្ឍវិជ្ជាជីវៈអាជីព ការកែលម្អអគារសិក្សា សម្ភារបរិក្ខារ ប្រព័ន្ធធានាគុណភាព និងការច្នៃប្រឌិតផ្សេងៗទៀត
- កម្រិត និងគំរូនៃការចុះឈ្មោះសិស្សចូលសិក្សាសម្រាប់ស្ថាប័ន/អង្គភាពផ្តល់សេវា
- ភាពទូលំទូលាយ ភាពពាក់ព័ន្ធ និងភាពអាចចូលយកបានលើប្រព័ន្ធព័ត៌មាន
- យន្តការក្នុងការកំណត់វិស័យ និងប្រភេទនៃជំនាញដែលត្រូវការដោយឧស្សាហកម្ម (ទំព័រ ១៨-១៩)

សូចនាករលទ្ធផលត្រូវបានកត់សម្គាល់ដូចខាងក្រោម៖

- លទ្ធផលវាយតម្លៃសមត្ថភាព និងលទ្ធផលសវនកម្មលើការវាយតម្លៃសមត្ថភាពសម្រាប់ផ្នែកសមត្ថភាពនិងគុណវុឌ្ឍិ
- កំណត់ត្រានៃដំណើរការកម្មវិធីបណ្តុះបណ្តាល សកម្មភាពសិស្ស និស្សិត និងការវាយតម្លៃសមត្ថភាពសិស្ស និស្សិត
- អត្រាបញ្ចប់ការសិក្សា កម្រិតនៃការពេញចិត្ត និងគោលដៅសិក្សាបន្តរបស់និស្សិត រួមទាំងអត្រាបានការងារធ្វើ និងអត្រាសម្រាប់ក្រុមជំនាញតាមមុខរបរ/ឧស្សាហកម្ម និងសង្គមផ្សេងៗគ្នា

- ព័ត៌មានស្តីពីការប្រើប្រាស់ជំនាញនៅកន្លែងការងារ
- ការពេញចិត្តរបស់និយោជក និងអ្នកប្រើប្រាស់ផ្សេងទៀតជាមួយនឹងលទ្ធផលរបស់អ្នកបញ្ចប់ការសិក្សា
- ភស្តុតាងនៃភាពសុក្រឹតប្រព័ន្ធព័ត៌មាន ប្រព័ន្ធកំណត់តម្រូវការជំនាញ និងកំណត់តម្រូវការក្រុមជនងាយរងគ្រោះ និង/ឬសង្គមផ្សេងៗទៀត (ទំព័រ ១៩)។

ស្ថាប័ន/អង្គភាពមានសមត្ថកិច្ច គួរមានយុទ្ធសាស្ត្រសម្រាប់ការប្រមូលទិន្នន័យដោយអនុលោមតាមស្តង់ដាទិន្នន័យដែលបានឯកភាព ដើម្បីអាចអនុវត្តមុខងារនៃការវាយតម្លៃ និងការរាយការណ៍។

ក្របខណ្ឌអន្តរជាតិ

ក្របខណ្ឌគុណវុឌ្ឍយោងអាស៊ាន តម្រូវឱ្យប្រទេសជាសមាជិកត្រូវធ្វើការពណ៌នាអំពីប្រព័ន្ធធានាគុណភាពជាតិសម្រាប់ការអប់រំ និងបណ្តុះបណ្តាល ដោយផ្អែកលើក្របខណ្ឌ ឬប្រព័ន្ធគុណវុឌ្ឍជាតិ នៅពេលធ្វើការផ្ទៀងផ្ទាត់។ ក្របខណ្ឌធានាគុណភាពចំនួន៣ ដែលបានប្រើធ្វើជាមូលដ្ឋានបង្អែកសម្រាប់ដំណើរការផ្ទៀងផ្ទាត់៖

- ក្របខណ្ឌធានាគុណភាពអាស៊ាន
- ក្របខណ្ឌធានាគុណភាពការអប់រំបណ្តុះបណ្តាលបច្ចេកទេស និងវិជ្ជាជីវៈនៃកិច្ចប្រជុំកំពូលអាស៊ីបូព៌ា (EAS TVET QAF)
- បណ្តាញទីភ្នាក់ងារអន្តរជាតិសម្រាប់ធានាគុណភាពក្នុងការអប់រំឧត្តមសិក្សា (INQAAHE)។

ក្របខណ្ឌធានាគុណភាពអាស៊ាន នឹងប្រើជាចំណុចយោងរួមមួយសម្រាប់ភ្នាក់ងារធានាគុណភាព និងស្ថាប័នឧត្តមសិក្សាក្នុងការខិតខំរបស់គេឱ្យមានសុខដុមនីយកម្មនឹងគ្នាលើពិពិធកម្មប្រព័ន្ធអប់រំឧត្តមសិក្សា វប្បធម៌ ប្រពៃណីដែលមានភាពខុសៗគ្នានៅក្នុងតំបន់។ ក្របខណ្ឌនេះ ប្រើប្រាស់គោលការណ៍ទូទៅ និងសេចក្តីថ្លែងការណ៍ស្តីពីការអនុវត្តល្អ។

ក្របខណ្ឌធានាគុណភាពការអប់រំបណ្តុះបណ្តាលបច្ចេកទេស និងវិជ្ជាជីវៈនៃកិច្ចប្រជុំកំពូលអាស៊ីបូព៌ា (EAS TVET QAF) ផ្តល់ជាមូលដ្ឋានដើម្បីជួយដល់សេដ្ឋកិច្ចនៃប្រទេសសមាជិកក្នុងការត្រួតពិនិត្យកែលម្អឡើង ឬបង្កើតប្រព័ន្ធធានាគុណភាពដែលមានភាពរឹងមាំ។ ក្របខណ្ឌនេះ មានឧបករណ៍ស្វ័យវាយតម្លៃដែលរួមបញ្ចូលនូវជំហានដំណើរការសម្រាប់បង្កើតផែនការសកម្មភាពផងដែរ។

សេចក្តីណែនាំរបស់បណ្តាញទីភ្នាក់ងារអន្តរជាតិ សម្រាប់ធានាគុណភាពក្នុងការអប់រំឧត្តមសិក្សា(INQAAHE) ស្តីពីការអនុវត្តល្អក្នុងការធានាគុណភាព មានបំណងលើកកម្ពស់ការអនុវត្តល្អសម្រាប់ការធានាគុណភាពផ្ទៃក្នុង និង/ឬខាងក្រៅ។ សេចក្តីណែនាំនោះ ត្រូវបានរៀបចំ និងប្រើប្រាស់ដោយគ្រប់ភ្នាក់ងារធានាគុណភាព ដែលនេះជាជំហាននៃការអភិវឌ្ឍរបស់គេ។

ព័ត៌មានបន្ថែមអំពីក្របខណ្ឌធានាគុណភាពទាំងបីនេះ ត្រូវបានបញ្ជាក់នៅក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ។

ការផ្លាស់ប្តូរខ្នាតអន្តរជាតិ

ប្រព័ន្ធមួយចំនួន ដែលផ្តល់ព័ត៌មានច្បាស់លាស់ និងមានតម្លាភាពអំពីដំណើរការធានាគុណភាពរបស់ស្ថាប័ន/អង្គភាពមានសមត្ថកិច្ចទៅកាន់អ្នកពាក់ព័ន្ធផ្សេងទៀតទាំងថ្នាក់ជាតិ និងអន្តរជាតិ ជាចំណុចចម្បង ក្នុងការលើកកម្ពស់ការយល់ដឹង និងជំនឿជាក់នៅក្នុងប្រព័ន្ធអប់រំបណ្តុះបណ្តាលបច្ចេកទេស និងវិជ្ជាជីវៈរបស់ប្រទេសជាសមាជិកអាស៊ាន។

វិសាលភាពនៃព័ត៌មានដែលស្ថាប័ន/អង្គភាពមានសមត្ថកិច្ចនៃប្រទេសជាសមាជិកអាស៊ាន គួរត្រូវពិចារណាដាក់បញ្ចូលនៅក្នុងគេហទំព័ររបស់គេទាំងភាសាជាតិ និងភាសាអង់គ្លេស៖[37]

- បញ្ញត្តិច្បាប់ដែលទាក់ទងនឹងភ្នាក់ងារផ្តល់គុណវុឌ្ឍ និងតួនាទីរបស់ខ្លួន បទប្បញ្ញត្តិ ឬបទបញ្ជាណាមួយ នៃសេចក្តីណែនាំពាក់ព័ន្ធនឹងដំណើរការសំខាន់ៗ
- ក្របខណ្ឌជំនាញ និងការផ្សារភ្ជាប់ទៅនឹងក្របខណ្ឌគុណវុឌ្ឍ (ប្រសិនបើអាច)

[37] ជាភាសាផ្លូវការរបស់អាស៊ាន

- កម្រងសមត្ថភាពសម្រាប់ការផ្ដល់គុណវុឌ្ឍិសមត្ថភាព (ឬក្របខណ្ឌគុណវុឌ្ឍិ) ដែលទាក់ទងនឹងស្ដង់ដា បណ្ដុះបណ្ដាល និងតម្រូវការផ្ដល់គុណវុឌ្ឍិឡើងវិញ
- ឯកសារយុទ្ធសាស្ត្រធានាគុណភាពត្រូវបានចងក្រងនៅក្នុងសេចក្ដីណែនាំ ឬទិដ្ឋភាពទូទៅរួមមានដំណើរការអភិវឌ្ឍ និងអនុម័តកម្រងសមត្ថភាពសម្រាប់ការផ្ដល់គុណវុឌ្ឍិសមត្ថភាព ដំណើរការអនុម័តស្ថាប័ន/អង្គភាពផ្ដល់សេវាបណ្ដុះបណ្ដាល និង/ឬការវាយតម្លៃសមត្ថភាព និងការរៀបចំការត្រួតពិនិត្យតាមដាន
- បញ្ជីឈ្មោះស្ថាប័ន/អង្គភាពផ្ដល់សេវាបណ្ដុះបណ្ដាល និង/ឬការវាយតម្លៃសមត្ថភាព រួមទាំងទីកន្លែងវាយតម្លៃសមត្ថភាព និងអ្នកវាយតម្លៃសមត្ថភាព ដែលសហការអនុវត្តជាមួយស្ថាប័ន/អង្គភាពផ្ដល់សេវាខាងក្រៅ (ប្រសិនបើមាន)
- របាយការណ៍ទិន្នន័យ និងសកម្មភាពរួមបញ្ចូលទាំងការដាក់ទណ្ឌកម្ម ឬការបិទដំណើរការផ្ដល់សេវា
- របាយការណ៍វាយតម្លៃប្រព័ន្ធ អ.ប.វ

លើសពីនេះទៀត ការផ្សារភ្ជាប់ទំនាក់ទំនងទិន្នន័យទីផ្សារការងារ និងដំណើរការទទួលស្គាល់ជំនាញសម្រាប់ការចល័តកម្លាំងពលកម្មជំនាញ ឬសិស្សនិស្សិតអន្តរជាតិគួរត្រូវបញ្ចូលនៅក្នុងព័ត៌មានជាសាធារណៈ។

ផ្នែកទី៤៖
គោលការណ៍ណែនាំ និងពិធីសារ
សម្រាប់ការធានាគុណភាព

ផ្នែកទី ៤៖ គោលការណ៍ណែនាំ និងពិធីសារសម្រាប់ការធានាគុណភាព

ប្រទេសជាសមាជិកអាស៊ាននឹងអនុវត្តប្រព័ន្ធធានាគុណភាពរបស់ខ្លួន សម្រាប់ការអប់រំបណ្តុះបណ្តាលបច្ចេកទេស និងវិជ្ជាជីវៈ ដោយប្រើវិធីសាស្ត្រផ្សេងៗគ្នាទៅតាមកម្រិតនៃការអនុវត្តនីមួយៗ។ ដើម្បីសម្របសម្រួល ដល់ការយោគយល់ និងជឿជាក់គ្នាទៅវិញទៅមកនៅក្នុងប្រទេសជាសមាជិកអាស៊ាន ដែលវិធីសាស្ត្រនៃការធានាគុណភាពការអប់រំបណ្តុះបណ្តាល និងវិជ្ជាជីវៈ គឺជាបណ្តុំគោលការណ៍ និងពិធីសាររួមមួយដែលមានការឯកភាពគ្នាសម្រាប់៖

- ស្ថាប័ន/អង្គភាពមានសមត្ថកិច្ច។ ស្ថាប័ន/អង្គភាពមានសមត្ថកិច្ចទទួលបន្ទុកលើគ្រប់ទិដ្ឋភាពទាំងអស់ ឬទិដ្ឋភាពមួយចំនួន នៃប្រព័ន្ធផ្តល់គុណវុឌ្ឍិសមត្ថភាព។ ស្ថាប័ន/អង្គភាពមានសមត្ថកិច្ច អាចជាអាជ្ញាធរផ្តល់គុណវុឌ្ឍិ ស្ថាប័ន/អង្គភាពទទួលបន្ទុកការបង្កើត/ការអនុម័តស្តង់ដាមុខរបរ ស្ថាប័ន/អង្គភាពផ្តល់ការបញ្ជាក់ឬផ្តល់គុណវុឌ្ឍិសមត្ថភាព។
- ស្ថាប័ន/អង្គភាពផ្តល់សេវាវាយតម្លៃសមត្ថភាព។ ជាស្ថាប័ន/អង្គភាពទាំងឡាយណាដែលផ្តល់សេវាវាយតម្លៃសមត្ថភាព (និងអាចជាអ្នកផ្តល់សេវាបណ្តុះបណ្តាល) ហើយក៏អាចជាស្ថាប័ន/អង្គភាពផ្តល់នូវការបញ្ជាក់ឬផ្តល់វិញ្ញាបនបត្រសមត្ថភាពផងដែរ។

ស្ថាប័ន/អង្គភាពមានសមត្ថកិច្ច

១. គោលការណ៍ណែនាំសម្រាប់ស្ថាប័ន/អង្គភាពមានសមត្ថកិច្ច

គោលការណ៍ណែនាំនេះ បញ្ជាក់ពីការធានាគុណភាព និងដំណើរការនៃការត្រួតពិនិត្យគុណភាពដែលត្រូវបានប្រើប្រាស់ជាបុគ្គល និងជាសមូហភាពដោយស្ថាប័ន/អង្គភាពមានសមត្ថកិច្ចនីមួយៗដូចខាងក្រោម។

អភិបាលកិច្ច

ស្ថាប័ន/អង្គភាពមានសមត្ថកិច្ចត្រូវមានឯកសារច្បាស់លាស់ ស្តីពីការរៀបចំចាត់ចែងអភិបាលកិច្ច ដែលកំណត់អំពីការទទួលខុសត្រូវ និងការអនុវត្តគោលនយោបាយ និងនីតិវិធីនានា ដែលអនុវត្តដោយនាយកប្រតិបត្តិរបស់ទីភ្នាក់ងារ ដើម្បីផ្តល់ទិសដៅយុទ្ធសាស្ត្រសំដៅធានាឱ្យសម្រេចបាននូវគោលដៅគ្រប់គ្រងហានិភ័យ និងប្រើប្រាស់ធនធានប្រកបដោយទំនួលខុសត្រូវ ។

គណនេយ្យភាព

ស្ថាប័ន/អង្គភាពមានសមត្ថកិច្ចត្រូវមានក្របខណ្ឌច្បាប់ ឬរបាយការណ៍ ដើម្បីវាយតម្លៃការអនុវត្ត និងការប្រតិបត្តិរបស់ខ្លួន ឆ្លើយតបទៅនឹងលក្ខណវិនិច្ឆ័យដែលបានកំណត់។ ស្ថាប័ន/អង្គភាពមានសមត្ថកិច្ចនានា គួរតែធានាថារាល់លទ្ធផលនៃការធានាគុណភាព និងសកម្មភាពនៃការពិនិត្យគុណភាពឡើងវិញ ត្រូវបានរាយការណ៍ជាសាធារណៈយ៉ាងហោចណាស់មួយឆ្នាំម្តង។

តម្លាភាព

ស្ថាប័ន/អង្គភាពមានសមត្ថកិច្ច ត្រូវផ្តល់នូវព័ត៌មានឱ្យបានត្រឹមត្រូវ និងច្បាស់លាស់ ដែលទាក់ទងនឹងមុខងារសំខាន់ៗរបស់ខ្លួន រួមមាន ដំណើរការធានាគុណភាព ស្តង់ដា និងការប្រតិបត្តិ។

ឯករាជ្យភាព

ស្ថាប័ន/អង្គភាពមានសមត្ថកិច្ចត្រូវមានអាណត្តិ សេចក្តីណែនាំ ដំណើរការនិងការអនុវត្ត ដែលធានាបាននូវឯករាជ្យភាព នៃធាតុផ្សេងៗក្នុងប្រព័ន្ធធានាគុណភាព ការជៀសវាងនូវទំនាស់ផលប្រយោជន៍ និងឯករាជ្យភាពនៃការធ្វើសេចក្តីសម្រេចចិត្ត។

ទំនុកចិត្ត និងស្តង់ដា

ស្ថាប័ន/អង្គភាពមានសមត្ថកិច្ចត្រូវមានដំណើរការ និងការអនុវត្ត ដើម្បីផ្តល់នូវទំនុកចិត្តដល់ភាគីពាក់ព័ន្ធថាលទ្ធផលនៃការធានាគុណភាពឆ្លើយតបទៅនឹងស្តង់ដា (ទាំងធាតុចូល និងលទ្ធផល) ដែលបានកំណត់។

ការកែលម្អជាប្រចាំ

វិធីសាស្ត្រ នៃការធានាគុណភាពរបស់ស្ថាប័ន/អង្គភាពមានសមត្ថកិច្ចត្រូវធានាបាននូវការប្រើប្រាស់តុល្យភាព នៃយុទ្ធសាស្ត្រដើម្បីបង្កើនការផ្តល់សេវាកាន់តែល្អប្រសើរឡើងឆ្លើយតបទៅនឹងការផ្លាស់ប្តូរ និងតម្រូវការនាពេលអនាគតរបស់ភាគីពាក់ព័ន្ធនានា។

សមាមាត្រភាព

ស្ថាប័ន/អង្គភាពមានសមត្ថកិច្ចត្រូវតែមានវិធីសាស្ត្រនៃការធានាគុណភាព និងការត្រួតពិនិត្យគុណភាពឡើងវិញ ដែលត្រូវនឹងគោលបំណង និងឆ្លុះបញ្ចាំងពីបរិបទ និងភាពចម្រុះគ្នានៃប្រទេសជាសមាជិកអាស៊ាន។

ភាពទន់ភ្លន់នៃសេវាកម្ម

ស្ថាប័ន/អង្គភាពមានសមត្ថកិច្ចធានាថាពិធីសារ ត្រូវបង្កើតឡើងមានលក្ខណៈជាតិ ដើម្បីសម្របសម្រួលដល់សេវាវាយតម្លៃសមត្ថភាព ឬដំណើរការទទួលស្គាល់សមត្ថភាព ទាំងបេក្ខជនជាតិ និងអន្តរជាតិ។

ការសហការ

ស្ថាប័ន/អង្គភាពមានសមត្ថកិច្ចត្រូវសហការជាមួយស្ថាប័ន/អង្គភាពមានសមត្ថកិច្ចផ្សេងៗទៀតទាំងថ្នាក់ជាតិ
និងអន្តរជាតិ។

២. ពិធីសារ ណែនាំសម្រាប់ស្ថាប័ន/អង្គភាពមានសមត្ថកិច្ច

ស្ថាប័ន/អង្គភាពមានសមត្ថកិច្ចត្រូវសង្កេតមើលនូវពិធីសារក្នុងការគ្រប់គ្រងចាត់ចែង ការធានាគុណភាព និងសកម្មភាព ត្រួតពិនិត្យគុណភាពឡើងវិញ ដូចខាងក្រោម។

១. ស្ថាប័ន/អង្គភាពមានសមត្ថកិច្ច ត្រូវរៀបចំចងក្រងឯកសារ និងអនុវត្តប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងគុណភាព ដោយ បញ្ជាក់គ្រប់មុខងាររបស់ខ្លួន រួមមាន៖
   - ការអនុម័ត និងត្រួតពិនិត្យតាមដានស្តង់ដាសមិទ្ធផល ដែលការងារនេះត្រូវមានការចូលរួមពីវិស័យឧស្សាហកម្ម
   - ការអនុម័ត ការត្រួតពិនិត្យតាមដាន[38] និងការវាយតម្លៃស្ថាប័ន/អង្គភាពផ្តល់សេវាបណ្តុះបណ្តាល និង/ឬការវាយតម្លៃសមត្ថភាពត្រូវផ្អែកលើលក្ខណៈវិនិច្ឆ័យ ឬស្តង់ដា
   - ការត្រួតពិនិត្យតាមដានលទ្ធផល នៃការវាយតម្លៃសមត្ថភាព
   - ការចេញគុណវុឌ្ឍិ
   - ការគ្រប់គ្រងកំណត់ត្រា រួមទាំងស្តង់ដាទិន្នន័យ
   - សុវត្ថិភាពទិន្នន័យ
   - ការប្រើប្រាស់សេវាខាងក្រៅ (Outsourcing)[39]
   - ការដោះស្រាយពាក្យបណ្តឹង
   - កាតព្វកិច្ចរាយការណ៍
   - ការកែលម្អជាប្រចាំ និងការត្រួតពិនិត្យកែលម្អផ្ទៃក្នុង។

២. ស្ថាប័ន/អង្គភាពមានសមត្ថកិច្ចត្រូវផ្សព្វផ្សាយពីដំណើរការធានាគុណភាពរបស់ខ្លួនជាសាធារណៈ ជាភាសាជាតិ និងជាភាសាអង់គ្លេស។

៣. ស្ថាប័ន/អង្គភាពមានសមត្ថកិច្ចត្រូវគ្រប់គ្រងការប្រតិបត្តិរបស់ស្ថាប័ន/អង្គភាពផ្តល់សេវាវាយតម្លៃសមត្ថភាពតាមរយៈយន្តការនានា ដូចជាការលើកទឹកចិត្ត និងការដាក់ទណ្ឌកម្មជាក់លាក់ណាមួយ។

៤. ស្ថាប័ន/អង្គភាពមានសមត្ថកិច្ចត្រូវរក្សាទុកបញ្ជីឈ្មោះស្ថាប័ន/អង្គភាព ដែលបានអនុម័តលើការផ្តល់សេវាបណ្តុះបណ្តាល និង/ឬការវាយតម្លៃសមត្ថភាព និងស្តង់ដាសមិទ្ធផល ដូចជាកម្រងសមត្ថភាពសម្រាប់ការផ្តល់គុណវុឌ្ឍិសមត្ថភាពឬផ្តល់គុណវុឌ្ឍិ។

៥. ស្ថាប័ន/អង្គភាពមានសមត្ថកិច្ចត្រូវបង្កើតពិធិសារសម្រាប់ការផ្លាស់ប្តូរថ្នាក់អន្តរជាតិ រួមទាំងការប្តេជ្ញាចិត្តក្នុងការថែរក្សា ការប្រាស្រ័យទាក់ទងជាមួយទីភ្នាក់ងារមានសមត្ថកិច្ចថ្នាក់ជាតិ និងអន្តរជាតិ ព្រមទាំងការចូលរួមក្នុងវេទិកាអន្តរជាតិ ការផ្លាស់ប្តូរការអភិវឌ្ឍសមត្ថភាព និងសកម្មភាពផ្លូវផ្គងនានា។

៦. ស្ថាប័ន/អង្គភាពមានសមត្ថកិច្ច ប្តេជ្ញាពិនិត្យមើលឡើងវិញពីផ្នែកខាងក្រៅលើការប្រតិបត្តិរបស់ខ្លួនដោយឈរលើមូលដ្ឋានវដ្តនៃការពិនិត្យឡើងវិញ ហើយផ្សព្វផ្សាយជាសាធារណៈពីរបកគំហើញនៃការពិនិត្យឡើងវិញនោះ។

---

[38] Monitoring could include: reporting of student outcomes and/or stakeholder feedback data collection and analysis, surveillance, auditing etc.

[39] Qualifications systems or competency certification schemes whereby assessment services are futher approved to parties at a third level, e.g. to individual organizations or individual sites. This application is variously temed: ការជួយឧបត្ថម្ភគាំទ្រនីតិវិធីដំណើរការ និងស្តង់ដាគុណភាព (Auspice) ការទិញសិទ្ធិក្នុងការអនុវត្ត (Franchising) ការសហការអនុវត្ត ពី/ជាមួយស្ថាប័ន/អង្គភាពផ្តល់សេវាវាយតម្លៃសមត្ថភាពក្រៅប្រទេសដែលមានការទទួលស្គាល់គុណភាពអន្តរជាតិ (Outsourcing)។

ស្ថាប័ន/អង្គភាពផ្តល់សេវាវាយតម្លៃសមត្ថភាព

១. គោលការណ៍ណែនាំសម្រាប់ស្ថាប័ន/អង្គភាពផ្តល់សេវា

គោលការណ៍ណែនាំនេះ បញ្ជាក់ពីការធានាគុណភាព និងដំណើរការត្រួតពិនិត្យគុណភាពដែលត្រូវបានប្រើប្រាស់ដោយស្ថាប័ន/អង្គភាពផ្តល់សេវាវាយតម្លៃសមត្ថភាពនីមួយៗ ដូចជាស្ថាប័ន/អង្គភាពវាយតម្លៃសមត្ថភាព ឬស្ថាប័ន/អង្គភាពផ្តល់ការបណ្តុះបណ្តាលនិងវាយតម្លៃសមត្ថភាព មានដូចខាងក្រោមៈ

អភិបាលកិច្ច

ស្ថាប័ន/អង្គភាពផ្តល់សេវាត្រូវមានគោលដៅនិងគោលបំណង ការរៀបចំអភិបាលកិច្ច និងវិធានការ ដែលបានចងក្រងជាឯកសារទៅតាមតម្រូវការ និងបទប្បញ្ញត្តិនានារបស់ស្ថាប័ន/អង្គភាពមានសមត្ថកិច្ចពាក់ព័ន្ធ។
ពួកគេគួរតែមានធនធានហិរញ្ញវត្ថុជាចាំបាច់សម្រាប់ការធ្វើប្រតិបត្តិការរបស់ខ្លួន។

គណនេយ្យភាព

ស្ថាប័ន/អង្គភាពផ្តល់សេវាត្រូវត្រួតពិនិត្យ និងវាយតម្លៃការអនុវត្ត និងការប្រតិបត្តិរបស់ខ្លួន ដោយផ្អែកលើតម្រូវការដែលបានកំណត់របស់ស្ថាប័ន/អង្គភាពមានសមត្ថកិច្ច និងប្រើប្រាស់ព័ត៌មានត្រឡប់របស់ភាគីពាក់ព័ន្ធដែលជាអតិថិជន។ ស្ថាប័ន/អង្គភាពផ្តល់សេវាគួរតែធានាថាលទ្ធផលនៃការធានាគុណភាព និងសកម្មភាពនៃការត្រួតពិនិត្យគុណភាពត្រូវបានរាយការណ៍ជាសាធារណៈ។

តម្លាភាព

ស្ថាប័ន/អង្គភាពផ្តល់សេវាត្រូវមានព័ត៌មានត្រឹមត្រូវ និងច្បាស់លាស់ ទាក់ទងនឹងសេវាវាយតម្លៃសមត្ថភាព និងការគាំទ្រសម្រាប់អតិថិជន។

ឯករាជ្យភាព

ស្ថាប័ន/អង្គភាពផ្តល់សេវាត្រូវធានាថាពួកគេអនុវត្តសេវាកម្មរបស់ខ្លួន (ឧទាហរណ៍ៈ ការវាយតម្លៃសមត្ថភាព) ដោយមិនលម្អៀង ជៀសវាងទំនាស់ផលប្រយោជន៍ និងធានានូវឯករាជ្យភាពលើការធ្វើសេចក្តីសម្រេចចិត្ត ជាពិសេសការសម្រេចចិត្តលើលទ្ធផលនៃការវាយតម្លៃសមត្ថភាព។

ទំនុកចិត្ត និងស្តង់ដា

ស្ថាប័ន/អង្គភាពផ្តល់សេវាត្រូវមានដំណើរការ និងការអនុវត្តដើម្បីធានាថាសេវាកម្មនានាបានអនុវត្តដោយខ្លួនឯងឬក្នុងនាមខ្លួន ឱ្យឆ្លើយតបនឹងស្តង់ដាបានកំណត់ និងការរំពឹងទុក។ ដំណើរការ និងការអនុវត្តរបស់ស្ថាប័ន/អង្គភាពផ្តល់សេវា គួរផ្តល់ជូនស្ថាប័ន/អង្គភាពមានសមត្ថកិច្ច និងភាគីពាក់ព័ន្ធនូវការធានាចំពោះការឆ្លើយតបទៅនឹងស្តង់ដាសមិទ្ធផល។

ការកែលម្អជាប្រចាំ

គុណភាពនៃដំណើរការ និងការអនុវត្តរបស់ស្ថាប័ន/អង្គភាពផ្តល់សេវាត្រូវអនុលោមតាមលក្ខខណ្ឌតម្រូវ និងមានការកែលម្អជាប្រចាំ ដើម្បីធានាថាសេវាកម្មរបស់ពួកគេឆ្លើយតបនឹងតម្រូវការរបស់ភាគីពាក់ព័ន្ធ និងអតិថិជន។

សមាមាត្រភាព

វិធីសាស្ត្រនៃការត្រួតពិនិត្យ និងធានាគុណភាពរបស់ស្ថាប័ន/អង្គភាពផ្តល់សេវា ត្រូវឆ្លើយតបនឹងគោលបំណង និងផ្តោតលើការធានាបាននូវគុណភាពនៃលទ្ធផល។

ភាពទន់ភ្លន់នៃសេវាកម្ម

ស្ថាប័ន/អង្គភាពផ្តល់សេវា ត្រូវប្រាកដថាឧបសគ្គរបស់បេក្ខជនជាតិ ឬអន្តរជាតិបានកាត់បន្ថយនៅកម្រិតអប្បបរមា នៅពេលដែលខ្លួនផ្តល់សេវាវាយតម្លៃសមត្ថភាព។

២. ពិធីសារណែនាំសម្រាប់ស្ថាប័ន/អង្គភាពផ្តល់សេវា

ស្ថាប័ន/អង្គភាពផ្តល់សេវាត្រូវសង្កេតមើលពិធីសារ ក្នុងការគ្រប់គ្រងការធានាគុណភាព និងសកម្មភាពពិនិត្យគុណភាពឡើងវិញរបស់ខ្លួនដូចខាងក្រោម។

១. ស្ថាប័ន/អង្គភាពផ្តល់សេវាត្រូវរៀបចំចងក្រងឯកសារ និងអនុវត្តប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងគុណភាព ដើម្បីធានាផ្តល់សេវាវាយតម្លៃសមត្ថភាពមានគុណភាព រួមមាន៖

- ធានាថាមានធនធានវាយតម្លៃសមត្ថភាពសមស្រប ធនធានរូបវន្ត មានលក្ខណៈត្រឹមត្រូវតាមកម្រងសមត្ថភាពសម្រាប់ការផ្តល់គុណវុឌ្ឍិសមត្ថភាព ឬកម្មវិធីផ្តល់គុណវុឌ្ឍិ
- ប្រាកដថាកម្រិតសមត្ថភាពរបស់បុគ្គលិកសមស្រប សម្រាប់សេវាវាយតម្លៃសមត្ថភាព រួមទាំងការអភិវឌ្ឍវិជ្ជាជីវៈអាជីព
- ធាននូវសេវាគាំទ្រសមស្របដល់បេក្ខជនដែលត្រូវវាយតម្លៃសមត្ថភាព
- ត្រួតពិនិត្យសេវាកម្មតាមរយៈព័ត៌មានត្រឡប់របស់អតិថិជន និងភាគីពាក់ព័ន្ធ
- លទ្ធផលនៃការវាយតម្លៃសមត្ថភាពមានសុពលភាព និងអាចទុកចិត្តបាន
- ការចេញគុណវុឌ្ឍិ ឬវិញ្ញាបនបត្រ (ប្រសិនបើអាច)
- ការគ្រប់គ្រងកំណត់ត្រា
- សុវត្ថិភាពទិន្នន័យ
- ការរៀបចំប្រើប្រាស់សេវាខាងក្រៅ (Outsourcing arrangements)
- ដោះស្រាយពាក្យបណ្តឹងរបស់អតិថិជន
- កាតព្វកិច្ចក្នុងការរាយការណ៍
- ការកែលម្អជាប្រចាំ និងការត្រួតពិនិត្យផ្ទៃក្នុង។

២. ស្ថាប័ន/អង្គភាពផ្តល់សេវាត្រូវទទួលខុសត្រូវរាល់សេវាវាយតម្លៃសមត្ថភាពទាំងអស់ដែលខ្លួនបានធ្វើឡើង។ អ្នកផ្តល់សេវា ត្រូវថែរក្សាបញ្ជីទ្រព្យសម្បត្តិជាសាធារណៈ ក្នុងបរិវេណអគារ មជ្ឈមណ្ឌល ឬទីកន្លែងវាយតម្លៃសមត្ថភាពរបស់ខ្លួន និងផ្តល់ព័ត៌មានពីការប្រតិបត្តិនៃផ្នែកទាំងនេះជាសាធារណៈ។

៣. ស្ថាប័ន/អង្គភាពផ្តល់សេវាត្រូវអនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រប្រកបដោយសមធម៌ និងទទួលយកបាននៅក្នុងការផ្តល់សេវាកម្មនានា រួមមានលក្ខខណ្ឌតម្រូវនៃការទទួលបានសេវា ការគាំទ្រចំពោះអតិថិជនដែលជាជនពិការនៅក្នុងការសិក្សា និង/ឬការវាយតម្លៃសមត្ថភាព ការទទួលស្គាល់ការសិក្សាដែលមានពីមុន[40] និងការទទួលស្គាល់ការវាយតម្លៃសមត្ថភាព ដោយស្ថាប័ន/អង្គភាពផ្តល់សេវាធានាគុណភាព ឬស្ថាប័ន/អង្គភាពមានសមត្ថកិច្ចផ្សេងៗទៀត។

៤. ស្ថាប័ន/អង្គភាពផ្តល់សេវា ត្រូវអនុវត្តដំណើរការ និងការប្រតិបត្តិ ដើម្បីធានាថាការសម្រេចចិត្តត្រូវបានធ្វើឡើងដោយមិនលម្អៀង និងមិនមានទំនាស់ផលប្រយោជន៍ ឬឥទ្ធិពលមិនត្រឹមត្រូវ។

៥. ស្ថាប័ន/អង្គភាពផ្តល់សេវាត្រូវអនុវត្តតាមនីតិវិធី ដើម្បីកាត់បន្ថយឧបសគ្គឱ្យនៅកម្រិតអប្បបរមា នៃការផ្តល់សេវាវាយតម្លៃសមត្ថភាព រួមទាំងការ-ផ្តល់ការវាយតម្លៃសមត្ថភាពនៅពេលវេលាកំណត់ជាក់លាក់ណាមួយដែលថ្លៃសេវានេះត្រូវមានតម្លៃសមរម្យនិងមានតម្លាភាព ព្រមទាំងមិនតឹងរឹងចំពោះការទទួល ឬផ្គត់ផ្គង់សេវាវាយតម្លៃសមត្ថភាព។

៦. ស្ថាប័ន/អង្គភាពផ្តល់សេវា ត្រូវបង្កើតពិធីសារសម្រាប់រក្សាការប្រាស្រ័យទាក់ទងជាមួយស្ថាប័ន/អង្គភាពមានសមត្ថកិច្ច និងស្ថាប័ន/អង្គភាពផ្តល់សេវាផ្សេងទៀត ព្រមទាំងការចូលរួមនៅក្នុងសកម្មភាពផ្គូផ្គង និង/ឬការវាយតម្លៃសមត្ថភាពដោយមិនលម្អៀង។

៧. ស្ថាប័ន/អង្គភាពផ្តល់សេវា ត្រូវតែទទួលខុសត្រូវចំពោះការរក្សានូវភាពអនុលោមជាមួយនឹងស្តង់ដាគុណភាព។ ស្ថាប័ន/អង្គភាពផ្តល់សេវាត្រូវមានវិធីសាស្ត្រក្នុងការកែលម្អជាប្រចាំលើសេវាវាយតម្លៃសមត្ថភាពរបស់ខ្លួន។ ស្ថាប័ន/អង្គភាពផ្តល់សេវា ត្រូវមានការត្រួតពិនិត្យការប្រតិបត្តិរបស់ខ្លួនឡើងវិញពីផ្នែកខាងក្រៅ ហើយផ្សព្វផ្សាយជាសាធារណៈពីអ្វីដែលបានរកឃើញ។

[40] ករណីនេះ ក៏អាចកំណត់ថា ជាការទទួលស្គាល់សមត្ថភាពបច្ចុប្បន្នផងដែរ។

ផ្នែកទី៥៖
គោលការណ៍ណែនាំ និងពិធីសារសម្រាប់ ការទទួលស្គាល់ប្រព័ន្ធផ្តល់គុណវុឌ្ឍិសមត្ថភាព របស់ប្រទេសជាសមាជិកអាស៊ាន

ផ្នែកទី ៥៖ គោលការណ៍ណែនាំ និង ពិធីសារ សម្រាប់ការទទួលស្គាល់ប្រព័ន្ធផ្តល់គុណវុឌ្ឍិសមត្ថភាពរបស់ប្រទេសជាសមាជិកអាស៊ាន

ស្ថាប័ន/អង្គភាពមានសមត្ថកិច្ចត្រូវធ្វើដូចម្តេច ដើម្បីធានាគុណភាពលើការអប់រំបណ្តុះបណ្តាលបច្ចេកទេស និងវិជ្ជាជីវៈ ដោយសារវាមានភាពខុសគ្នាយ៉ាងខ្លាំងពីប្រទេសមួយទៅប្រទេសមួយក្នុងតំបន់។ ការកើនឡើងនៃការចល័តកម្លាំងពលកម្មជំនាញ និងសិស្ស និស្សិត ជាសម្ពាធមួយនៃសមាគមអាស៊ាន ដែលពាក់ព័ន្ធតំបន់ពាណិជ្ជកម្មសេរី រួមទាំងការអំពាវនាវឱ្យមានកិច្ចព្រមព្រៀងទទួលស្គាល់គ្នាទៅវិញទៅមក និងដើម្បីជួយសម្រួលដល់ការទទួលស្គាល់សិស្ស និស្សិត និងកម្លាំងពលកម្មជំនាញដែលចល័តតាមព្រំដែន។ សម្ពាធទាំងនេះនាំឱ្យមានតម្រូវការសម្រាប់ស្ថាប័ន/អង្គភាពមានសមត្ថកិច្ច ពង្រីកការយល់ដឹងអំពីមធ្យោបាយនៃការធានាគុណភាពលើការអប់រំបណ្តុះបណ្តាលបច្ចេកទេស និងវិជ្ជាជីវៈនៅក្នុងប្រទេសរបស់ពួកគេ ដើម្បីសម្រេចបានលទ្ធផល ដែលអាចធៀបនឹងលទ្ធផលរំពឹងទុកសម្រាប់ការទំនាក់ទំនង និងទទួលស្គាល់ស្ថាប័ន/អង្គភាពមានសមត្ថកិច្ច នៃប្រទេសជាសមាជិកអាស៊ានផ្សេងទៀត។

បច្ចុប្បន្ននេះ ស្ថាប័ន/អង្គភាពមានសមត្ថកិច្ចរបស់ប្រទេសជាសមាជិកអាស៊ានមួយចំនួន បានធ្វើការសហការចុះអនុស្សរណៈនៃការយោគយល់គ្នាជាមួយស្ថាប័ន/អង្គភាពផ្សេងទៀត ហើយបានពង្រឹងកិច្ចសន្ទនាទូទាំងតំបន់។ ក្នុងនាមជាសមាគមមួយ ប្រទេសជាសមាជិកអាស៊ានមានបំណង ដើម្បីផ្តល់នូវរចនាសម្ព័ន្ធរួមមួយ និងមានសង្គតិភាពមួយចំនួននៅក្នុងការអនុវត្តទទួលស្គាល់ប្រព័ន្ធផ្តល់គុណវុឌ្ឍិសមត្ថភាព ហើយពីស្ថាប័ន/អង្គភាពមានសមត្ថកិច្ចមួយទៅមួយទៀត។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ ករណីនេះមិនមែនមានន័យថា កម្រងសមត្ថភាពជាក់លាក់សម្រាប់ការផ្តល់គុណវុឌ្ឍិសមត្ថភាពត្រូវបានទទួលស្គាល់ដោយស្វ័យប្រវត្តិនោះទេ ឬន័យម្យ៉ាងទៀតបុគ្គលដែលបានធ្វើការវាយតម្លៃសមត្ថភាពហើយចេញគុណវុឌ្ឍិដោយស្ថាប័ន/អង្គភាពមានសមត្ថកិច្ចមួយ នឹងត្រូវទទួលស្គាល់ដោយស្វ័យប្រវត្តិពីស្ថាប័ន/អង្គភាពមានសមត្ថកិច្ចផ្សេងទៀតឡើយ។
ក្នុងន័យនេះ អ្វីដែលចង់បញ្ជាក់នោះគឺថា ការវាយតម្លៃ ឬការងារដែលអនុវត្តដោយស្ថាប័ន/អង្គភាពមានសមត្ថកិច្ចនឹងត្រូវបានគេទទួលស្គាល់ ហើយបុគ្គលម្នាក់ៗចាំបាច់ត្រូវធ្វើការវាយតម្លៃបន្ថែមក្នុងគោលបំណងនៃការទទួលស្គាល់ ការផ្តល់អាជ្ញាបណ្ណ ឬការផ្តល់វិញ្ញាបនបត្រវិជ្ជាជីវៈអាជីពជាផ្លូវការ។

គោលការណ៍ណែនាំសម្រាប់ការទទួលស្គាល់

គោលការណ៍ណែនាំគាំទ្រដល់ការទទួលស្គាល់ប្រព័ន្ធផ្តល់គុណវុឌ្ឍិសមត្ថភាព រួមមាន៖

អធិបតេយ្យភាព
ប្រទេសជាសមាជិក ត្រូវធ្វើតាមរចនាសម្ព័ន្ធ និងដំណើរការធានាគុណភាពជាក់លាក់របស់ប្រទេសនីមួយៗដែលជាការឆ្លើយតបទៅនឹងអាទិភាពរបស់ជាតិ។

ការប្រៀបធៀប
ប្រទេសជាសមាជិកប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធធានាគុណភាពជាចំណុចគោល ដើម្បីកំណត់ការប្រៀបធៀបប្រព័ន្ធធានាគុណភាព ជាជាងការស្វែងរក ឬការសន្មត់ថារចនាសម្ព័ន្ធ និងដំណើរការធានាគុណភាពមានសភាពដូចគ្នា។ ប្រព័ន្ធធានាគុណភាព ត្រូវមានភាពទន់ភ្លន់ស្របនឹងការអភិវឌ្ឍជាតិ និងពិភពលោក និងមានសង្គតិភាពនៅក្នុងការអនុវត្ត ដើម្បីជំរុញការប្រៀបធៀប និងបង្កើនការជឿទុកចិត្ត។

តម្លាភាព
ប្រទេសជាសមាជិកត្រូវលើកកម្ពស់តម្លាភាពនៃស្តង់ដា និងវិធានការធានាគុណភាពរបស់ខ្លួន ព្រមទាំងលទ្ធផល នៃដំណើរការនៃការផ្ទួងផ្ទាត់។

គណនេយ្យភាព
ប្រទេសជាសមាជិក ត្រូវលើកទឹកចិត្តចំពោះការវាយតម្លៃ និងការធ្វើរបាយការណ៍ស្តីពីការប្រតិបត្តិរបស់ស្ថាប័ន/អង្គភាពមានសមត្ថកិច្ចដោយប្រៀបធៀបនឹងគោលការណ៍អន្តរជាតិដែលបានឯកភាពគ្នា។[41] ការវាយតម្លៃរួមមាន ការពិគ្រោះយោបល់ជាមួយដៃគូ និងភាគីពាក់ព័ន្ធដែលរបាយការណ៍លទ្ធផលត្រូវធ្វើជាសាធារណៈ។

ការកែលម្អជាប្រចាំ
ប្រទេសជាសមាជិក ត្រូវធ្វើតាមកម្រិតនៃការអនុវត្តប្រព័ន្ធធានាគុណភាពរបស់ប្រទេសនីមួយៗ ដោយត្រូវយល់ថាប្រព័ន្ធទាំងនេះត្រូវបានផ្អែកលើវិធីសាស្ត្រនៃការកែលម្អជាប្រចាំ។

[41] INQAAHE guidelines, EAS TVET QAF, ASEAN Quality Assurance Framework

ពិធីសារណែនាំសម្រាប់ការទទួលស្គាល់

ដើម្បីធានាថាដំណើរការទទួលស្គាល់ប្រព័ន្ធផ្តល់គុណវុឌ្ឍិសមត្ថភាព ត្រូវបានអនុវត្តប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព តម្លាភាព និងសង្គតិភាព ព្រមទាំងភាពស៊ីសង្វាក់គ្នាទូទាំងប្រទេសជាសមាជិកអាស៊ាន ពិធីសារដែលបានឯកភាពគ្នា មានដូចខាងក្រោម៖

១. ស្ថាប័ន/អង្គភាពមានសមត្ថកិច្ចរបស់ប្រទេសជាសមាជិកអាស៊ាននីមួយៗដែលបានចូលរួម ត្រូវព្រមព្រៀងលើប្រព័ន្ធទទួលស្គាល់គោល សម្រាប់ការវាយតម្លៃប្រព័ន្ធផ្តល់គុណវុឌ្ឍិសមត្ថភាពប្រទេសជាសមាជិកអាស៊ាន។

២. រចនាសម្ព័ន្ធរបស់ប្រព័ន្ធផ្តល់គុណវុឌ្ឍិសមត្ថភាពនៅក្នុងប្រទេសជាសមាជិកអាស៊ាននីមួយៗ ត្រូវបានពណ៌នាធៀបនឹងប្រព័ន្ធទទួលស្គាល់គោលដែលបានព្រមព្រៀងគ្នា។

៣. ស្ថាប័ន/អង្គភាពមានសមត្ថកិច្ចពាក់ព័ន្ធនីមួយៗ ត្រូវធ្វើការបញ្ជាក់ដោយឈរលើមូលដ្ឋានច្បាប់ និងការទទួលខុសត្រូវ។ ប្រសិនបើនៅក្នុងប្រទេសជាសមាជិកអាស៊ាន មានស្ថាប័ន/អង្គភាពមានសមត្ថកិច្ចលើសពីមួយ នោះទំនាក់ទំនងរវាងស្ថាប័ន/អង្គភាពមានសមត្ថកិច្ចនីមួយៗ ត្រូវធ្វើការពន្យល់បន្ថែម។

៤. ស្ថាប័ន/អង្គភាពមានសមត្ថកិច្ចរបស់ប្រទេសជាសមាជិកអាស៊ាននីមួយៗ ដែលបានចូលរួមត្រូវមានភាពច្បាស់លាស់ និងបង្ហាញពីភាពបន្សីគ្នានៃកម្រងសមត្ថភាពសម្រាប់ការផ្តល់គុណវុឌ្ឍិសមត្ថភាព ដែលពាក់ព័ន្ធនៃប្រព័ន្ធផ្តល់គុណវុឌ្ឍិសមត្ថភាព ទៅនឹងការពិពណ៌នាអំពីសមត្ថភាពក្នុងកម្រិតនីមួយៗ (បើអាចធ្វើបាន)។ ក្របខណ្ឌគុណវុឌ្ឍិជាតិ និងការពិពណ៌នាអំពីសមត្ថភាពក្នុងកម្រិតនីមួយៗនៃក្របខណ្ឌគុណវុឌ្ឍិយោងអាស៊ានត្រូវបានពន្យល់ពីការបន្សីគ្នា (បើអាចធ្វើបាន)។

៥. វិធីសាស្ត្រនៃការធានាគុណភាពរបស់ស្ថាប័ន/អង្គភាពមានសមត្ថកិច្ចពាក់ព័ន្ធនីមួយៗ ត្រូវធ្វើការបន្សីគ្នាទៅនឹងលក្ខណវិនិច្ឆ័យដែលបានឯកភាព។ លក្ខណៈវិនិច្ឆ័យដូចបានបញ្ជាក់នៅក្នុងវិធីសាស្ត្រគោល ដែលបានព្រមព្រៀងគ្នានឹងប្រើជាមូលដ្ឋានសម្រាប់សកម្មភាពនានា។ ឧទាហរណ៍៖

- ស្ថាប័ន/អង្គភាពមានសមត្ថកិច្ចនីមួយៗ ត្រូវធ្វើការបញ្ជាក់អំពីនីតិវិធីនៃការអនុម័តលើកម្រងសមត្ថភាព សម្រាប់ផ្តល់គុណវុឌ្ឍិសមត្ថភាព និងការអនុម័ត ព្រមទាំងការត្រួតពិនិត្យតាមដានលើអង្គភាពផ្តល់សេវាបណ្តុះបណ្តាល និង/ឬការវាយតម្លៃសមត្ថភាព។
- ការគ្រប់គ្រង និងត្រួតពិនិត្យតាមដានអ្នកវាយតម្លៃសមត្ថភាព និងការសម្រេចចិត្តលើការវាយតម្លៃសមត្ថភាព។

៦. ការធានាគុណភាពលើកម្រងសមត្ថភាពសម្រាប់ផ្តល់គុណវុឌ្ឍិសមត្ថភាព ត្រូវអនុវត្តសកម្មភាពជាសមូហភាព និងត្រូវមានអ្នកចូលរួមឯករាជ្យដែលមានបទពិសោធន៍។

៧. លទ្ធផលនៃដំណើរការលើរបាយការណ៍ដែលបានឯកភាពគ្នាតែមួយ រួមមាន៖

- ការរៀបចំដំណើរការ របកគំហើញនៃសកម្មភាពទទួលស្គាល់ កំណត់កម្រិតការប្រៀបធៀប និងកម្រិតការទទួលស្គាល់ដែលបានឯកភាពគ្នា
- ធ្វើការចងក្រងជាឯកសារ និងការឯកភាពគ្នាទៅវិញទៅមកលើសកម្មភាព សម្រាប់បង្កើនការប្រៀបធៀបរវាងប្រព័ន្ធផ្តល់គុណវុឌ្ឍិសមត្ថភាពរបស់ប្រទេសជាសមាជិកអាស៊ានដែលចូលរួម។
- ប្រសិនបើលទ្ធផលសកម្មភាពទទួលស្គាល់ស្ថិតក្នុងកម្រិតនៃការប្រៀបធៀបខ្ពស់ ស្ថាប័ន/អង្គភាពមានសមត្ថកិច្ចនីមួយៗ ត្រូវមានឆន្ទៈទទួលយកការទទួលស្គាល់ជាសាធារណៈ។

៨. របាយការណ៍នៃការទទួលស្គាល់ត្រូវផ្សព្វផ្សាយជាសាធារណៈ ក្នុងបណ្តាប្រទេសជាសមាជិកអាស៊ាន ដែលបានចូលរួមនីមួយៗ។ របាយការណ៍បច្ចុប្បន្នភាព ត្រូវប្រគល់តាមពេលកំណត់។

ផ្នែកទី៦៖
ការចូលរួមនៅក្នុងសកម្មភាពផ្ដល់ផ្ដលថ្នាក់ជាតិ

ផ្នែកទី ៦៖ ការចូលរួមនៅក្នុងសកម្មភាពផ្ទៀងផ្ទាត់ថ្នាក់ជាតិ

សាវតារ

ក្របខណ្ឌគុណវុឌ្ឍិយោងអាស៊ាន (AQRF) គឺជាក្របខណ្ឌយោងរួមមួយក្នុងតំបន់។ ក្របខណ្ឌគុណវុឌ្ឍិយោងអាស៊ាន ជាឧបករណ៍មួយក្នុងការជំរុញការប្រៀបធៀបគុណវុឌ្ឍិទូទាំងប្រទេសជាសមាជិកអាស៊ាន។

ដំណើរការផ្ទៀងផ្ទាត់ គឺជាដំណើរការស្វ័យតរបស់ជាតិ ដែលភាគីពាក់ព័ន្ធ និងអាជ្ញាធរជាតិឯកភាពគ្នាលើការបន្សុីគ្នារវាងកម្រិតគុណវុឌ្ឍិជាតិនីមួយៗ និងកម្រិតគុណវុឌ្ឍិក្នុងក្របខណ្ឌគុណវុឌ្ឍិយោងអាស៊ាន។ ការបន្សុីគ្នារវាងកម្រិតគុណវុឌ្ឍិជាតិ និងកម្រិតគុណវុឌ្ឍិយោងអាស៊ាន គឺជាលទ្ធផលមួយនៃដំណើរការផ្ទៀងផ្ទាត់ និងតាមរយៈក្របខណ្ឌគុណវុឌ្ឍិយោងអាស៊ាននឹងបង្កើនការបន្សុីគ្នាបន្ថែមទៀត ចំពោះកម្រិតគុណវុឌ្ឍិនៅក្នុង ប្រទេសជាសមាជិកអាស៊ាន។ ឧទាហរណ៍៖ ដំណើរការបន្សុីគ្នានេះ អាចនឹងឃើញគ្រប់កម្រិតគុណវុឌ្ឍិជាតិឱ្យសុីគ្នាទៅនឹងកម្រិតជាក់លាក់ក្នុងក្របខណ្ឌគុណវុឌ្ឍិយោងអាស៊ាន និងអាចប្រៀបធៀបជាមួយគុណវុឌ្ឍិប្រទេសផ្សេងៗទៀត ដែលមានកម្រិតដូចគ្នានៃក្របខណ្ឌគុណវុឌ្ឍិយោងអាស៊ាន។

ជាពិសេស ដំណើរការផ្ទៀងផ្ទាត់ដែលរំពឹងទុក ត្រូវរួមបញ្ចូលនូវការប្រឹក្សាយោបល់ជាមួយភាគីពាក់ព័ន្ធពីសំណើនៃការបន្សុីគ្នារវាងកម្រិតក្របខណ្ឌគុណវុឌ្ឍិជាតិ និងកម្រិតក្របខណ្ឌគុណវុឌ្ឍិយោងអាស៊ាននៅក្នុងប្រទេសជាសមាជិកអាស៊ាននីមួយៗ រាយការណ៍ពីលទ្ធផលនៃការផ្ទៀងផ្ទាត់ថ្នាក់ជាតិចំពោះគណៈកម្មាធិការក្របខណ្ឌគុណវុឌ្ឍិយោងអាស៊ាន ដំណើរការត្រួតពិនិត្យរបាយការណ៍លទ្ធផលផ្ទៀងផ្ទាត់ជាមួយសមាជិកនីមួយៗ នៃគណៈកម្មាធិការក្របខណ្ឌគុណវុឌ្ឍិជាតិជាមួយនឹងក្របខណ្ឌគុណវុឌ្ឍិយោងអាស៊ាន និងចុងក្រោយទទួលបានរបាយការណ៍ផ្លូវការមួយនៃការបន្សុីគ្នារវាងក្របខណ្ឌគុណវុឌ្ឍិជាតិរបស់ប្រទេសជាសមាជិកជាមួយនឹងក្របខណ្ឌគុណវុឌ្ឍិយោងអាស៊ាន។ ដំណើរការនេះ អាចមានភាពស្មុគស្មាញ និងពាក់ព័ន្ធនឹងការងារបច្ចេកទេសដែលមានផ្នែកសង្គម-នយោបាយយ៉ាងសំខាន់។

ដើម្បីធានាថា ដំណើរការផ្ទៀងផ្ទាត់នេះ ត្រូវបានអនុវត្តដោយប្រសិទ្ធភាព តម្លាភាព និងក្នុងមធ្យោបាយដែលមានសង្គតិភាព និងសុីសង្វាក់គ្នាទូទាំងសហគមន៍អាស៊ាន ក្របខណ្ឌគុណវុឌ្ឍិយោងអាស៊ាន រួមបញ្ចូលនូវលក្ខណវិនិច្ឆ័យចំនួនដប់មួយ (១១) ដែលបានឯកភាពគ្នា ដើម្បីលើកកម្ពស់ដំណើរការផ្ទៀងផ្ទាត់រួម។ លក្ខណៈវិនិច្ឆ័យទាំងនេះ មានដូចខាងក្រោម។

១. ត្រូវពណ៌នាពីរចនាសម្ព័ន្ធនៃប្រព័ន្ធអប់រំ និងបណ្ដុះបណ្ដាល។
២. ត្រូវកំណត់ឱ្យច្បាស់លាស់ពីការទទួលខុសត្រូវ និងមូលដ្ឋានច្បាប់នៃគ្រប់ស្ថាប័នជាតិទាំងអស់ ដែលពាក់ព័ន្ធនៅក្នុងដំណើរការផ្ទៀងផ្ទាត់ ហើយបោះពុម្ពផ្សាយជាសាធារណៈដោយអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចដែលទទួលបន្ទុកដំណើរការផ្ទៀងផ្ទាត់នោះ។
៣. ត្រូវមានតម្លាភាពលើនីតិវិធីនៃការដាក់បញ្ចូលគុណវុឌ្ឍិនៅក្នុងក្របខណ្ឌគុណវុឌ្ឍិជាតិ ឬការពណ៌នាអំពីទីតាំងគុណវុឌ្ឍិនៅក្នុងប្រព័ន្ធគុណវុឌ្ឍិជាតិ។
៤. ត្រូវបង្ហាញ និងមានភាពច្បាស់លាស់ពីការបន្សុីគ្នារវាងការពណ៌នាអំពីសមត្ថភាពក្នុងកម្រិតនីមួយៗ នៅក្នុងក្របខណ្ឌ ឬប្រព័ន្ធគុណវុឌ្ឍិជាតិ និងការពណ៌នាអំពីសមត្ថភាពកក្នុងកម្រិតនីមួយៗ នៃក្របខណ្ឌគុណវុឌ្ឍិយោងអាស៊ាន។
៥. ត្រូវពណ៌នាពីមូលដ្ឋានស្តង់ដានៃក្របខណ្ឌ ឬប្រព័ន្ធគុណវុឌ្ឍិជាតិ និងគុណវុឌ្ឍិដែលបានឯកភាពគ្នា។
៦. ត្រូវពណ៌នាពីប្រព័ន្ធធានាគុណភាពជាតិសម្រាប់ការអប់រំ និងបណ្ដុះបណ្ដាល ដោយផ្ដោតចំពោះក្របខណ្ឌ ឬប្រព័ន្ធគុណវុឌ្ឍិជាតិ។ ត្រូវបញ្ជាក់ឱ្យច្បាស់លាស់ពីការគាំទ្រគ្រប់ស្ថាប័ន/អង្គភាពទាំងអស់ដែលទទួលបន្ទុកក្នុងការធានាគុណភាពចំពោះលទ្ធផលនៃការផ្ទៀងផ្ទាត់។
៧. ដំណើរការនៃការផ្ទៀងផ្ទាត់ត្រូវបានបង្កើតឡើង ដោយអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចសាធារណៈទទួលបន្ទុក និងត្រូវយល់ព្រមដោយភាគីពាក់ព័ន្ធសំខាន់ៗនៅក្នុងប្រព័ន្ធគុណវុឌ្ឍិ។
៨. ត្រូវមានការចូលរួមដោយអ្នកជំនាញមានបទពិសោធន៍លើផ្នែកគុណវុឌ្ឍិមកពីប្រទេសជាសមាជិកអាស៊ានផ្សេងទៀត ដែលមានបទពិសោធន៍នៅក្នុងដំណើរការផ្ទៀងផ្ទាត់ និងការធ្វើរបាយការណ៍។
៩. ត្រូវបោះពុម្ពផ្សាយរបាយការណ៍ទូលំទូលាយមួយ ដែលបង្ហាញពីការផ្ទៀងផ្ទាត់ និងភស្តុតាងគាំទ្របញ្ជាក់ដោយឡែកពីគ្នាទៅតាមលក្ខណវិនិច្ឆ័យនៃការផ្ទៀងផ្ទាត់នីមួយៗ ដោយស្ថាប័ន/អង្គភាពមានសមត្ថកិច្ចជាតិ។
១០. លទ្ធផលនៃការផ្ទៀងផ្ទាត់ ត្រូវបោះពុម្ពផ្សាយដោយលេខាធិការដ្ឋានអាស៊ាន និងដោយស្ថាប័ន/អង្គភាព មានសមត្ថកិច្ចសាធារណៈថ្នាក់ជាតិ។
១១. បន្ទាប់ពីដំណើរការផ្ទៀងផ្ទាត់រួចហើយ គ្រប់ស្ថាប័ន/អង្គភាពផ្តល់គុណវុឌ្ឍិ និងផ្តល់វិញ្ញាបនបត្រទាំងអស់ ត្រូវបានលើកទឹកចិត្តឱ្យបង្ហាញឯកសារយោងជាក់លាក់ ស្តីពីការផ្តល់គុណវុឌ្ឍិថ្មី វិញ្ញាបនបត្រ និងសញ្ញាបត្រដែលត្រូវនឹងកម្រិតក្របខណ្ឌគុណវុឌ្ឍិយោងអាស៊ាន។

ក្របខណ្ឌគុណវុឌ្ឍិយោងអាស៊ាន ពិតជាផ្តល់នូវភាសារួមមួយដែលត្រូវប្រើប្រាស់សម្រាប់ដំណើរការផ្ទៀងផ្ទាត់ និងស្វែងរកការយោគយល់គ្នាទៅវិញទៅមក នៃគុណវុឌ្ឍិ និងប្រព័ន្ធផ្តល់គុណវុឌ្ឍិសមត្ថភាពនីមួយៗ។ ស្ថាប័ន/អង្គភាព មានសមត្ថកិច្ចចាំបាច់ត្រូវផ្តល់ការបន្សុីគ្នានៃវាក្យសព្ទបច្ចេកទេសដែលត្រូវប្រើប្រាស់នៅក្នុងប្រព័ន្ធផ្តល់គុណវុឌ្ឍិសមត្ថភាពរបស់ខ្លួន និងក្របខណ្ឌគុណវុឌ្ឍិយោងអាស៊ានដែលគេចូលរួមក្នុងដំណើរការផ្ទៀងផ្ទាត់។

បរិបទ

ប្រព័ន្ធផ្តល់គុណវុឌ្ឍិសមត្ថភាពរបស់ប្រទេសជាសមាជិកអាស៊ានត្រូវបានបន្សុីគ្នា ឬដាក់បញ្ចូលនៅក្នុងក្របខណ្ឌគុណវុឌ្ឍិ និងប្រព័ន្ធគុណវុឌ្ឍិជាតិរបស់ប្រទេសជាសមាជិកអាស៊ាននីមួយៗ។ ទោះបីជា ប្រព័ន្ធផ្តល់គុណវុឌ្ឍិសមត្ថភាពរបស់ប្រទេសសមាជិកអាស៊ាននៅក្នុងគោលការណ៍ណែនាំទាំងនេះទាក់ទងនឹងរចនាសម្ព័ន្ធវិស័យសាធារណៈក៏ដោយ ក៏មិនរារាំងដល់រចនាសម្ព័ន្ធវិស័យឯកជន (ឧទាហរណ៍៖ សហគ្រាស) ក្នុងការចូលរួមក្នុងដំណើរការទទួលស្គាល់ឡើយ។

សម្រាប់ប្រទេសជាសមាជិកអាស៊ានដែលគ្មានក្របខណ្ឌគុណវុឌ្ឍិជាតិ ត្រូវបានទទួលស្គាល់ថាប្រព័ន្ធផ្តល់គុណវុឌ្ឍិសមត្ថភាពនេះ មានតួនាទីច្បាស់លាស់មួយនៅក្នុងការអភិវឌ្ឍធនធានមនុស្សរបស់ប្រទេសជាសមាជិកអាស៊ាននីមួយៗ។ ចំពោះប្រព័ន្ធទាំងនេះ លក្ខខណ្ឌតម្រូវសំខាន់នៃបរិបទចាំបាច់ដែលត្រូវបង្កើត ដើម្បីអាចចូលរួមនៅក្នុងដំណើរការផ្ទៀងផ្ទាត់បាន មានដូចជា៖

- ចំពោះក្របខណ្ឌជំនាញ តើមានការពិពណ៌នាអំពីសមត្ថភាពក្នុងកម្រិតនីមួយៗដែលបង្ហាញនូវភាពលំបាកនៃចំណេះដឹង និងជំនាញឬទេ?
- តើកម្រងសមត្ថភាពសម្រាប់ផ្តល់គុណវុឌ្ឍិត្រូវបានផ្តោតលើលទ្ធផលសិក្សាឬទេ?
- តើមានស្ថាប័ន/អង្គភាពមានសមត្ថកិច្ចមួយ ឬច្រើន ដែលត្រូវគ្រប់គ្រង ត្រួតពិនិត្យមើលប្រព័ន្ធផ្តល់គុណវុឌ្ឍិសមត្ថភាពឬទេ? ប្រសិនបើមានស្ថាប័ន/អង្គភាពមានសមត្ថកិច្ចលើសពីមួយ តើស្ថាប័ន/អង្គភាពមួយណានឹងដឹកនាំដំណើរការនោះ?
- តើប្រព័ន្ធធានាគុណភាពមានឯកសារច្បាស់លាស់ និងអនុវត្តបាន ដែលភាគីពាក់ព័ន្ធអាចយល់បានដែរឬទេ?
- តើអាចបង្កើតការបន្សុីគ្នារវាងក្របខណ្ឌជំនាញ និងក្របខណ្ឌគុណវុឌ្ឍិជាតិឬទេ?

គោលការណ៍ផ្ទៀងផ្ទាត់នៃក្របខណ្ឌគុណវុឌ្ឍិយោងអាស៊ាន (សេចក្តីព្រាងនៅឆ្នាំ២០១៥) បញ្ជាក់អំពីបុរេលក្ខខណ្ឌនៃការផ្ទៀងផ្ទាត់សំខាន់ៗមួយចំនួន ដែលចាំបាច់ត្រូវធ្វើការពិចារណាដោយប្រទេសជាសមាជិកនីមួយៗ មុននឹងអនុវត្តការផ្ទៀងផ្ទាត់ជាផ្លូវការ រួមមាន៖

- នៅក្នុងប្រទេសនីមួយៗមើលឃើញថា ក្របខណ្ឌគុណវុឌ្ឍិយោងអាស៊ាន ជំរុញឱ្យមានការបង្កើនកិច្ចសហប្រតិបត្តិការក្នុងតំបន់ ដែលកំពុងដំណើរការផ្សព្វផ្សាយ និងធ្វើកោសល្យវិច្ច័យលើទស្សនៈ និងគុណតម្លៃរបស់ក្របខណ្ឌគុណវុឌ្ឍិយោងអាស៊ាន។
- ការកសាងសមត្ថភាពកំពុងដំណើរការទាក់ទងនឹងការយល់ដឹង និងការប្រើប្រាស់ក្របខណ្ឌ គុណវុឌ្ឍិយោងអាស៊ាន រួមទាំងការបង្កើតច្រក និងកម្រិតនៃការពិគ្រោះយោបល់ផ្លូវការជាមួយទីភ្នាក់ងារ និងអង្គភាពពាក់ព័ន្ធនានា។
- រចនាសម្ព័ន្ធអភិបាលកិច្ច និងការគ្រប់គ្រងត្រូវបានបង្កើតឡើង ឬកំពុងបង្កើត ដែលរួមបញ្ចូលទាំងការកំណត់ទំនួលខុសត្រូវចំពោះការធ្វើការផ្ទៀងផ្ទាត់ ព្រមទាំងការបង្កើតគណៈកម្មការមានសមត្ថកិច្ច។
- ប្រសិទ្ធភាពការធានាគុណភាពក្នុងប្រព័ន្ធគុណវុឌ្ឍិ ការត្រួតពិនិត្យឡើងវិញលើប្រព័ន្ធធានាគុណភាពបច្ចុប្បន្ន ដើម្បីដាក់បញ្ចូលការប្រើប្រាស់លទ្ធផលសិក្សា និងក្របខណ្ឌគុណវុឌ្ឍិជាតិ។
- ប្រាកដថា ការបន្សុីគ្នាជាមួយបរិបទផ្សេងៗសម្រាប់ការធានាគុណភាព មានលក្ខណៈច្បាស់លាស់ដោយពិចារណានូវរបៀបដែលប្រព័ន្ធធានាគុណភាពជាតិ ប្រទាក់ក្រឡាជាមួយនឹងរចនាសម្ព័ន្ធ និងគោលការណ៍ក្របខណ្ឌគុណវុឌ្ឍិយោងអាស៊ាន ឧទាហរណ៍៖ ស្តង់ដាជាចំណុចគោលសម្រាប់ការរៀបចំកម្មវិធីសិក្សា។
- បំផុសចំណេះដឹងអំពីគម្រោងបន្សុីគ្នា ដែលតម្រូវឱ្យមានវិសាលភាព និងការយល់ដឹង ឧទាហរណ៍៖ កិច្ចព្រមព្រៀងទទួលស្គាល់ជំនាញគ្នាទៅវិញទៅមក (MRA) និងការតម្រូវគ្នាផ្សេងៗទៀត រួមទាំងការយល់ដឹងអំពីភាពឯករាជ្យនៃក្របខណ្ឌគុណវុឌ្ឍិយោងអាស៊ាន ជាមួយគម្រោងពាក់ព័ន្ធនានា។

ស្ថាប័ន/អង្គភាពមានសមត្ថកិច្ច ត្រូវធ្វើការពិចារណានូវរបៀបដែលពួកគេត្រូវបានដាក់បញ្ចូលនៅក្នុងដំណើរការផ្ទៀងផ្ទាត់ជាផ្លូវការ ដើម្បីផ្តល់នូវការទទួលស្គាល់ និងអត្ថប្រយោជន៍ច្រើនបំផុតដល់អតិថិជនរបស់ពួកគេ។

តើសេចក្តីណែនាំទាំងនេះ បន្សុីទៅនឹងក្របខណ្ឌគុណវុឌ្ឍិយោងអាស៊ាន និងការធ្វើសុខដុមនីយកម្មយ៉ាងដូចម្តេច?

ប្រទេស ឬតំបន់មួយ ត្រូវប្រើប្រាស់លំដាប់នៃយុទ្ធសាស្ត្រ ដើម្បីសម្របសម្រួលការទទួលស្គាល់ជំនាញក្នុងការចល័តកម្លាំងពលកម្មជំនាញ និងសិស្ស/និស្សិត។ យុទ្ធសាស្ត្រទាំងនេះ ត្រូវរួមបញ្ចូលគ្នាដើម្បីផ្តល់នូវទំនុកចិត្តក្នុងការសម្រេចចិត្តដែលត្រូវធ្វើឡើងដោយអង្គភាពផ្តល់សេវាវាយតម្លៃសមត្ថភាព។

១. ចំពោះក្របខណ្ឌគុណវុឌ្ឍិយោងអាស៊ាន សកម្មភាពផ្ទៀងផ្ទាត់ និងរបាយការណ៍ថ្នាក់ជាតិនឹងផ្តល់ជំហានដំបូងផ្តើមនៅក្នុងការកសាងទំនុកចិត្តជាមួយប្រទេសជាសមាជិកអាស៊ាន។ របាយការណ៍នៃការផ្ទៀងផ្ទាត់របស់ប្រទេសជាសមាជិកអាស៊ានមួយ រួមមាន៖ ព័ត៌មាននៃក្របខណ្ឌគុណវុឌ្ឍិជាតិ ឬក្របខណ្ឌគុណវុឌ្ឍិវិស័យអប់រំ ការបន្សុីគ្នានៃកម្រិតក្នុងក្របខណ្ឌគុណវុឌ្ឍិជាតិទៅនឹងក្របខណ្ឌគុណវុឌ្ឍិយោងអាស៊ាន និងផ្តល់នូវទិដ្ឋភាពទូទៅមួយលើការរៀបចំអនុវត្តការធានាគុណភាពធៀបទៅនឹងគោលការណ៍គោល ដែលបានឯកភាពគ្នា។ ស្ថាប័ន/អង្គភាពមានសមត្ថកិច្ច គ្រឹះស្ថាន និងក្រុមនិយោជកដែលមានចំណាប់អារម្មណ៍ អាចប្រើប្រាស់ព័ត៌មាននេះ ដើម្បីផ្តល់ព័ត៌មានអំពីការអនុវត្តការទទួលស្គាល់របស់ពួកគេឱ្យកាន់តែប្រសើរ។

២. ប្រទេសជាសមាជិកអាស៊ាន ក៏កំពុងអភិវឌ្ឍផងដែរនូវកិច្ចព្រមព្រៀងការទទួលស្គាល់គ្នាទៅវិញទៅមកសម្រាប់មុខរបរ និងជំនាញផ្សេងៗ។ កិច្ចព្រមព្រៀងទាំងនេះ រួមមានស្តង់ដាមុខរបរថ្នាក់តំបន់សម្រាប់ប្រទេសជាសមាជិកអាស៊ានប្រើប្រាស់ជាចំណុចយោងមួយដើម្បីអភិវឌ្ឍស្តង់ដាសមត្ថភាព និងគុណវុឌ្ឍិ។ កិច្ចព្រមព្រៀងទទួលស្គាល់គ្នាទៅវិញទៅមក ផ្តល់នូវការប្រៀបធៀបស្តង់ដាសមត្ថភាព ដែលបានប្រើប្រាស់នៅក្នុងប្រទេសជាសមាជិកអាស៊ាននីមួយៗ និងកម្មវិធីសិក្សាដែលពាក់ព័ន្ធ (ឧទាហរណ៍៖ គុណវុឌ្ឍិ)។

៣. គោលការណ៍ណែនាំទាំងនេះ បង្កើតជាមូលដ្ឋាននៃការយល់ដឹងលើការធានាគុណភាពតាមរយៈស្ថាប័ន/អង្គភាពមានសមត្ថកិច្ច។ គោលការណ៍ណែនាំនេះ បានបញ្ជាក់លម្អិតពីគោលការណ៍ និងពិធីសារសម្រាប់ទីភ្នាក់ងារមានសមត្ថកិច្ច និងស្ថាប័ន/អង្គភាពផ្តល់សេវាវាយតម្លៃសមត្ថភាព។ គោលការណ៍ទាំងនេះ តម្រូវឱ្យស្ថាប័ន/អង្គភាព មានសមត្ថកិច្ចនៃប្រទេសជាសមាជិកអាស៊ានអនុវត្តការវាយតម្លៃផ្ទៃក្នុង និងពីផ្នែកខាងក្រៅ និងការធានាគុណភាពការផ្តល់សេវាវាយតម្លៃសមត្ថភាពតាមរយៈស្ថាប័ន/អង្គភាពផ្តល់សេវាវាយតម្លៃរបស់ពួកគេ។

ជាមួយយុទ្ធសាស្ត្រទាំងនេះ និងព័ត៌មានត្រូវបានផ្សព្វផ្សាយជាសាធារណៈ បណ្តាស្ថាប័ន/អង្គភាពមានសមត្ថកិច្ច គ្រឹះស្ថានសិក្សា និងនិយោជកកាន់តែមានទំនុកចិត្តខ្លាំងឡើងនៅក្នុងការធ្វើសេចក្តីសម្រេចចិត្តលើការទទួលស្គាល់។

ឧបសម្ព័ន្ធ៖ ក្របខណ្ឌធានាគុណភាពអន្តរជាតិ

លក្ខណៈវិនិច្ឆ័យទី៦ នៃការផ្ទៀងផ្ទាត់ក្របខណ្ឌគុណវុឌ្ឍិយោងអាស៊ាន តម្រូវឱ្យបញ្ជាក់ពីប្រព័ន្ធធានាគុណភាពជាតិសម្រាប់ការអប់រំ និងបណ្តុះបណ្តាល ដែលផ្តោតទៅលើការបរិយាយពីក្របខណ្ឌគុណវុឌ្ឍិជាតិ ឬប្រព័ន្ធគុណវុឌ្ឍិជាតិ។ របាយការណ៍នៃការផ្ទៀងផ្ទាត់ចាំបាច់ត្រូវពន្យល់ពីប្រព័ន្ធធានាគុណភាពជាតិសំខាន់ៗ ដែលប្រតិបត្តិការនៅក្នុងប្រព័ន្ធអប់រំបណ្តុះបណ្តាល និងការផ្តល់គុណវុឌ្ឍិ។ ក្របខណ្ឌគុណវុឌ្ឍិយោងអាស៊ានស្នើឡើងនូវក្របខណ្ឌធានាគុណភាពចំនួនបី ដែលអាចត្រូវបានប្រើជាចំណុចគោល សម្រាប់ដំណើរការផ្ទៀងផ្ទាត់៖

- **សេចក្តីណែនាំរបស់បណ្តាញទីភ្នាក់ងារអន្តរជាតិសម្រាប់ការធានាគុណភាពក្នុងការអប់រំឧត្តមសិក្សា (INQAAHE) ស្តីពីការអនុវត្តល្អ នៅក្នុងការធានាគុណភាព**
- **ក្របខណ្ឌធានាគុណភាពការអប់រំបណ្តុះបណ្តាលបច្ចេកទេស និងវិជ្ជាជីវៈក្នុងកិច្ចប្រជុំកំពូលអាស៊ីបូព៌ា (EAS TVET QAF)**
- **ក្របខណ្ឌធានាគុណភាពអាស៊ាន។**

សេចក្តីណែនាំរបស់បណ្តាញទីភ្នាក់ងារអន្តរជាតិសម្រាប់ធានាគុណភាពក្នុងការអប់រំឧត្តមសិក្សា ស្តីពីការអនុវត្តល្អនៅក្នុងការធានាគុណភាព

សេចក្តីណែនាំរបស់បណ្តាញទីភ្នាក់ងារអន្តរជាតិ សម្រាប់ធានាគុណភាពក្នុងការអប់រំឧត្តមសិក្សាមានបំណងលើកកម្ពស់ការអនុវត្តល្អ សម្រាប់ការធានាគុណភាពផ្ទៃក្នុង និង/ឬពីផ្នែកខាងក្រៅ។ ក្របខណ្ឌនេះត្រូវបានរៀបចំឡើងសម្រាប់គ្រប់ទីភ្នាក់ងារធានាគុណភាពទាំងអស់ប្រើប្រាស់។ សេចក្តីណែនាំរបស់បណ្តាញទីភ្នាក់ ងារអន្តរជាតិសម្រាប់ការធានាគុណភាពក្នុងការអប់រំឧត្តមសិក្សា ផ្តោតលើតួនាទីរបស់ទីភ្នាក់ងារធានាគុណភាពពីខាងក្រៅដោយបញ្ជាក់នូវកិច្ចការដូចខាងក្រោម៖

- ទីភ្នាក់ងារធានាគុណភាពពីខាងក្រៅ (EQAA)៖ គណនេយ្យភាព តម្លាភាព និងធនធាន
    - អភិបាលកិច្ច
    - ធនធាន
    - ការធានាគុណភាពទីភ្នាក់ងារធានាគុណភាពពីខាងក្រៅ
    - ការរាយការណ៍ព័ត៌មានជាសាធារណៈ។
- គ្រឹះស្ថានឧត្តមសិក្សា និងទីភ្នាក់ងារធានាគុណភាពពីខាងក្រៅ៖ ភាពទាក់ទងគ្នា ស្តង់ដាគុណភាព និងការត្រួតពិនិត្យផ្ទៃក្នុង
    - ទំនាក់ទំនងរវាងទីភ្នាក់ងារធានាគុណភាពពីខាងក្រៅ និងគ្រឹះស្ថានឧត្តមសិក្សា
    - លក្ខខណ្ឌតម្រូវរបស់ទីភ្នាក់ងារធានាគុណភាពពីខាងក្រៅ សម្រាប់ការប្រតិបត្តិរបស់គ្រឹះស្ថាន/កម្មវិធីអប់រំឧត្តមសិក្សា
    - លក្ខខណ្ឌតម្រូវរបស់ទីភ្នាក់ងារធានាគុណភាពពីខាងក្រៅសម្រាប់គ្រឹះស្ថានឧត្តមសិក្សា ស្វ័យវាយតម្លៃ និងការរាយការណ៍ទៅទីភ្នាក់ងារធានាគុណភាពពីខាងក្រៅ
- ការត្រួតពិនិត្យរបស់ទីភ្នាក់ងារធានាគុណភាពពីខាងក្រៅទៅលើគ្រឹះស្ថានឧត្តមសិក្សា៖ការវាយតម្លៃ ការសម្រេចចិត្ត និងបណ្តឹងតវ៉ា
    - ការវាយតម្លៃរបស់ទីភ្នាក់ងារធានាគុណភាពពីខាងក្រៅទៅលើគ្រឹះស្ថានឧត្តមសិក្សា និង/ឬកម្មវិធីអប់រំឧត្តមសិក្សា
    - ការសម្រេចចិត្ត
    - បណ្តឹងតវ៉ា
    - សកម្មភាពខាងក្រៅ៖ ការសហការជាមួយទីភ្នាក់ងារផ្សេងទៀត និងការអប់រំឆ្លងដែន/ឆ្លងកាត់ ព្រំដែន
    - ការសហការ
    - ការអប់រំឧត្តមសិក្សាឆ្លងដែន/ឆ្លងកាត់ព្រំដែន។

ក្របខណ្ឌធានាគុណភាព អ.ប.វ នៃកិច្ចប្រជុំកំពូលអាស៊ីបូព៌ា

ក្របខណ្ឌធានាគុណភាពអប់រំបណ្តុះបណ្តាលបច្ចេកទេស និងវិជ្ជាជីវៈនៃកិច្ចប្រជុំកំពូលអាស៊ីបូព៌ាមានមុខងារជាក្របខណ្ឌធានាគុណភាពយោងរួមមួយ។ ក្របខណ្ឌនេះ មិនជំនួស ឬប៉ុនប៉ងកំណត់ប្រព័ន្ធធានាគុណភាពថ្នាក់ជាតិនោះទេ ផ្ទុយទៅវិញ មានបំណងគាំទ្រ និងជាមគ្គុទ្ទេសក៍គំនិតផ្តួចផ្តើមនៅក្នុងការទំនាក់ទំនងគ្នាទៅនឹងការធានាគុណភាពនៅកម្រិតទីភ្នាក់ងារជាតិ។

ស្តង់ដាគុណភាពនៃក្របខណ្ឌធានាគុណភាពអប់រំបណ្តុះបណ្តាលបច្ចេកទេស និងវិជ្ជាជីវៈនៃកិច្ចប្រជុំកំពូលអាស៊ីបូព៌ាត្រូវបានគាំទ្រដោយគោលការណ៍សំខាន់ៗចំនួនប្រាំដូចខាងក្រោម៖

- តម្លាភាព
- គណនេយ្យភាព
- វិធីសាស្ត្រនៃការកែលម្អជាប្រចាំ
- ភាពទន់ភ្លន់ និងភាពឆ្លើយតប
- ភាពអាចប្រៀបធៀបបាន

ស្តង់ដាគុណភាពនៃក្របខណ្ឌធានាគុណភាពអប់រំបណ្តុះបណ្តាលបច្ចេកទេស និងវិជ្ជាជីវៈនៃកិច្ចប្រជុំកំពូលអាស៊ីបូព៌ា ត្រូវអនុវត្តនៅពីរកម្រិត និងរួមបញ្ចូលលក្ខខណ្ឌតម្រូវរបស់ទីភ្នាក់ងារ និងលក្ខខណ្ឌតម្រូវរបស់ស្ថាប័ន/អង្គភាពផ្តល់សេវា ដែលបានសំណូមពរ។ ក្របខណ្ឌនោះ រួមមាន៖

- ស្តង់ដាធានាគុណភាពសម្រាប់ទីភ្នាក់ងារ
- គំរូស្តង់ដាធានាគុណភាពសម្រាប់អង្គភាពផ្តល់សេវា

ទាំងស្តង់ដាគុណភាពរបស់ទីភ្នាក់ងារ និងស្តង់ដាធានាគុណភាពសម្រាប់ស្ថាប័ន/អង្គភាពផ្តល់សេវា ត្រូវបានពណ៌នា ក្នុងវាក្យសព្ទបច្ចេកទេស ដូចខាងក្រោម៖

- អភិបាលកិច្ច
- ការអនុម័ត និងការត្រួតពិនិត្យលើអង្គភាពផ្តល់សេវា និង
- ការអនុម័ត និងការត្រួតពិនិត្យតាមដានលើស្តង់ដាសមិទ្ធផល ឧទាហរណ៍៖ គុណវុឌ្ឍិ កម្រងសមត្ថភាពសម្រាប់ផ្តល់គុណវុឌ្ឍិ

ក្របខណ្ឌនោះ ក៏រួមបញ្ចូលផងដែរនូវសូចនាករគុណភាពដើម្បីគាំទ្រដល់ដំណើរការវាយតម្លៃ និងការកែលម្អជាប្រចាំរបស់ទីភ្នាក់ងារ និងស្ថាប័ន/អង្គភាពផ្តល់សេវា។ សូចនាករអាចត្រូវបានប្រើដើម្បីវាយតម្លៃការប្រតិបត្តិវិស័យ អ.ប.វ ទាំងកម្រិតជាតិ និងកម្រិតអង្គភាពផ្តល់សេវា។

ក្របខណ្ឌធានាគុណភាពអប់រំបណ្តុះបណ្តាលបច្ចេកទេស និងវិជ្ជាជីវៈនៃកិច្ចប្រជុំកំពូលអាស៊ីបូព៌ាផ្តល់នូវលក្ខខណ្ឌតម្រូវសម្រាប់សូចនាករគុណភាពដូចខាងក្រោម។

តារាងទី ៧៖ សូចនាករគុណភាពនៃក្របខណ្ឌធានាគុណភាព អ.ប.វ នៃកិច្ចប្រជុំកំពូលអាស៊ីបូព៌ា

	ទិដ្ឋភាព (Aspect)			
	បរិបទ (Context)	ធាតុចូល (Input)	ដំណើរការ (Process)	លទ្ធផល/ផលិតផល (Output/Product)
ប្រធានបទ	ប.១ ចរិតលក្ខណៈរបស់អ្នកសិក្សា ប.២ ចរិតលក្ខណៈ របស់អង្គភាពផ្តល់សេវា ប.៣ ច្រក/ផ្លូវសម្រាប់អ្នកសិក្សា ប.៤ ការទទួលស្គាល់ការសិក្សាដែលមានពីមុននៅក្នុងគ្រប់បរិបទ ប.៥ ឥទ្ធិពលទីផ្សារការងារ	ធ.១ ធនធាន និងការគាំទ្រការសិក្សា ធ.២ ការរៀបចំកម្មវិធី និងការអភិវឌ្ឍកម្មវិធីសិក្សា ធ.៣ គុណភាពនៃបុគ្គលិកបង្រៀន	ដ.១ ការបណ្តុះបណ្តាល និងការវាយតម្លៃសមត្ថភាព	ល.១ វឌ្ឍនភាព និងការសម្រេចបានរបស់អ្នកសិក្សា ល.២ ភាពអាចប្រៀបធៀបបាននៃស្តង់ដាសមិទ្ធផល ល.៣ គោលដៅរបស់អ្នកបញ្ចប់ការសិក្សា ល.៤ ការពេញចិត្តរបស់ភាគីពាក់ព័ន្ធ

ប្រភព៖ ***EAS TVET QAF 2012***

ក្របខណ្ឌធានាគុណភាពអាស៊ាន

ក្របខណ្ឌធានាគុណភាពអាស៊ាន នឹងបម្រើជាចំណុចយោងរួមសម្រាប់ទីភ្នាក់ងារធានាគុណភាព និងគ្រឹះស្ថានសិក្សា ខណៈដែលពួកគេខំប្រឹងប្រែង ដើម្បីធ្វើឱ្យប្រព័ន្ធធានាគុណភាព វប្បធម៌ និងប្រពៃណីផ្សេងៗគ្នានៅក្នុងតំបន់មានសុខដុមនីយកម្ម។

ក្របខណ្ឌនេះ ប្រើប្រាស់គោលការណ៍ទូទៅ និងសេចក្ដីថ្លែងការណ៍ស្ដីពីការអនុវត្តល្អ។ ក្របខណ្ឌនោះមិនមែនជាការដាក់បញ្ញត្តិនោះទេ គោលបំណង គឺដើម្បីលើកកម្ពស់ការអនុវត្តការធានាគុណភាពផ្ទៃក្នុងនិងពីផ្នែក
ខាងក្រៅឱ្យកាន់តែល្អប្រសើរ។

ក្របខណ្ឌធានាគុណភាពនេះ បានផ្អែកទៅលើបួនចំណុច គឺ៖

១. ទីភ្នាក់ងារធានាគុណភាពពីខាងក្រៅ (EQAA)
២. ដំណើរការធានាគុណភាពពីខាងក្រៅ (EQA)
៣. ការធានាគុណភាពក្នុងគ្រឹះស្ថានសិក្សា
៤. ក្របខណ្ឌគុណវុឌ្ឍិជាតិ

ចំណុចទាំងនេះ ត្រូវបានលម្អិតបន្ថែមទៀតនៅក្នុងលក្ខណវិនិច្ឆ័យ។

ឯកសារយោង

អាស៊ាន (២០០៧) *ផែនការសហគមន៍សេដ្ឋកិច្ចអាស៊ាន ខែសីហា ឆ្នាំ២០១៥ តាមរយៈគេហទំព័រ៖* http://www.asean.org/archieve/5187-10.pdf

អាស៊ាន(២០០៧) *ធម្មនុញ្ញរបស់សមាគមប្រជាជាតិអាស៊ីអាគ្នេយ៍*

ក្របខណ្ឌគុណវុឌ្ឍិយោងអាស៊ាន (២០១៥) លេខាធិការដ្ឋានអាស៊ាន ទីក្រុងហ្សាការតា។

គោលការណ៍ណែនាំយោងតាមក្របខណ្ឌគុណវុឌ្ឍិយោងអាស៊ាន (សេចក្តីព្រាងឆ្នាំ ២០១៥) លេខាធិការដ្ឋានអាស៊ាន ទីក្រុងហ្សាការតា។

រដ្ឋាភិបាលអូស្ត្រាលី ឆ្នាំ២០០៧ *ស្តីពីការពង្រឹងអភិបាលកិច្ច* ប្រព័ន្ធច្បាប់នៃប្រទេសអូស្ត្រាលី នៃទីក្រុងកង់បារ៉ា (Canberra)។

ស្តង់ដាអូស្ត្រាលី/ញូហ្ស៊ីលែន (AS/NZS) *ISO 9000:2006 ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងគុណភាព – មូលដ្ឋានគ្រឹះ និងវាក្យសព្ទ* ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០០៦។

លោកស្រី Bateman, A & លោក Coles, M 2015 *ក្របខណ្ឌគុណវុឌ្ឍិយោងអាស៊ាន និងក្របខណ្ឌគុណវុឌ្ឍិជាតិ៖ State of play*, SHARE-ASEAN Secretariat, ទីក្រុងហ្សាការតា។

អត្ថបទទស្សនទាន របស់លោកស្រី Bateman, A, Keating, J, Gillis, S, Dyson, C, Burke, G & Coles, M (ឆ្នាំ ២០១២) *Concept Paper: ក្របខណ្ឌធានាគុណភាពអប់រំ និងបណ្តុះបណ្តាលវិជ្ជាជីវៈនៃកិច្ចប្រជុំកំពូលអាស៊ីបូព៌ា ច្បាប់ទី២* រដ្ឋាភិបាលអូស្ត្រាលី ទីក្រុងកង់បារ៉ា (Canberra)។

CEDEFOP (២០១១) *សទ្ទានុក្រម៖ គុណភាពក្នុងការអប់រំ និងបណ្តុះបណ្តាល* នៃការិយាល័យសហគមន៍ អឺរ៉ុប ប្រទេសលុចសំបួរ។

Coles, M, Keevy, J, Bateman, A and Keating, J, (2014), 'Flying Blind: សនិទានភាពគោលនយោបាយសម្រាប់ក្របខណ្ឌគុណវុឌ្ឍិជាតិ និងរបៀបដែលពួកគេមានទំនោរទៅរកការវិវត្ត' *ទិនានុប្បវត្តិអន្តរជាតិនៃការអប់រំបន្តនិងការសិក្សាពេញមួយជីវិត* ភាគ ៧ លេខ ១ (២០១៤)។

លោក Coles, M. and Werquin, P. (២០០៦) *ប្រព័ន្ធគុណវុឌ្ឍិ៖ ស្ពានចម្លងសម្រាប់ការសិក្សាពេញមួយជីវិតរបស់* OECD នៅទីក្រុងប៉ារីស។

Gillis, S & Bateman, A (២០១៥) *ក្រមនៃការអនុវត្តវិជ្ជាជីវៈ ចំពោះការគ្រប់គ្រងគុណភាពនៃការវាយតម្លៃសមត្ថភាព* របស់រដ្ឋាភិបាលអូស្ត្រាលី ទីក្រុងកង់បារ៉ា។

គោលការណ៍ណែនាំរបស់ INQAAHE ស្តីពីការអនុវត្តល្អ ក្នុងការធានាគុណភាព (២០០៧) លេខាធិការដ្ឋានរបស់ INQAAHE។

ការិយាល័យអន្តរជាតិខាងការងារ (២០១៦) *គោលការណ៍គំរូសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍគំរូស្តង់ដាសមត្ថភាពតំបន់* នៃការិយាល័យអង្គការអន្តរជាតិខាងការងារ (ILO) ទីក្រុងហ្សឺណែវ។

ISO/IEC 17024:2012 អនុលោមភាពនៃការវាយតម្លៃ – លក្ខខណ្ឌតម្រូវទូទៅសម្រាប់ស្ថាប័ន/អង្គភាព ផ្តល់វិញ្ញាបនបត្រ របស់អង្គការស្តង់ដាអន្តរជាតិ (ISO) ប្រទេសស្វីស។

គោលការណ៍ និងសេចក្តីថ្លែងការណ៍នៃក្របខណ្ឌធានាគុណភាពអាស៊ាន (សេចក្តីព្រាង ឆ្នាំ២០១៥) លេខាធិការដ្ឋានអាស៊ាន ទីក្រុងហ្សាការតា។

អង្គការយូណេស្កូ (២០១២) *អនុសញ្ញាតំបន់អាស៊ីប៉ាស៊ីហ្វិក ស្តីពីការទទួលស្គាល់គុណវុឌ្ឍិក្នុងការអប់រំឧត្តមសិក្សា* របស់អង្គការយូណេស្កូ ទីក្រុងបាងកក។

ក្រុមការងារធនាគារពិភពលោក (សេចក្តីព្រាងឆ្នាំ (២០១៥) *ក្របខណ្ឌគុណវុឌ្ឍិជាតិ និងស្តង់ដាជាតិ សមត្ថភាព នៅក្នុងតំបន់អាស៊ីបូព៌ា-ប៉ាស៊ីហ្វិក៖ របាយការណ៍សំយោគ* របស់ក្រុមធនាគារពិភពលោកទីក្រុងវ៉ាស៊ីនតោន។

ស្ថាប័ន/អង្គភាពមានសមត្ថកិច្ចរបស់ប្រទេសជាសមាជិកអាស៊ាន

ប្រទេសប្រ៊ុយណេ
ក្រសួងអប់រំ - http://moe.gov.bn/bdnac

ប្រទេសកម្ពុជា
គណៈកម្មាធិការជាតិបណ្ដុះបណ្ដាល - http://www.ntb.gov.kh/

ប្រទេសឥណ្ឌូនេស៊ី
អាជ្ញាធរផ្ដល់វិញ្ញាបនបត្រវិជ្ជាជីវៈអាជីពប្រទេសឥណ្ឌូនេស៊ី /Badan Nasional Sertifikasi Profesi (BNSP) www.bnsp.go.id
ក្រសួងធនធានមនុស្ស (សម្របសម្រួលលើការអភិវឌ្ឍស្តង់ដាជាតិសមត្ថភាព) www.naker.go.id

ប្រទេសឡាវ
នាយកដ្ឋានអភិវឌ្ឍន៍ជំនាញ និងមុខរបរ (DoSDE)
ក្រសួងការងារ និងសុខមាលភាពសង្គមនៃប្រទេសឡាវ - www.molsw.gov.la/

ប្រទេសម៉ាឡេស៊ី
ទីភ្នាក់ងារគុណវុឌ្ឍិម៉ាឡេស៊ី (MQA) - www.mqa.gov.my
នាយកដ្ឋានអភិវឌ្ឍន៍ជំនាញ (DSD) - www.dsd.gov.my

ប្រទេសភូមា (មីយ៉ាន់ម៉ា)
អាជ្ញាធរជាតិស្តង់ដាជំនាញ - www.nesdmyanmar.org

ប្រទេសហ្វីលីពីន
អាជ្ញាធរអប់រំបច្ចេកទេស និងអភិវឌ្ឍជំនាញ (TESDA) - http://www.tesda.gov.ph/

ប្រទេសសិង្ហបុរី
ក្រសួងអប់រំនៃប្រទេសសិង្ហបុរី - www.moe.gov.sg

ប្រទេសថៃ
នាយកដ្ឋានអភិវឌ្ឍន៍ជំនាញ - www.dsd.go.th

ប្រទេសវៀតណាម
នាយកដ្ឋានអភិវឌ្ឍន៍ជំនាញ នៃអគ្គនាយកដ្ឋានបណ្ដុះបណ្ដាលវិជ្ជាជីវៈ ក្រសួងការងារ សង្គមកិច្ច និងអតីតយុទ្ធជន - http://www.molisa.gov.vn/en/Pages/Home.aspx

បកប្រែ និងកែសម្រួលដោយក្រុមការងារ នៃក្រសួងការងារ និងបណ្ដុះបណ្ដាលវិជ្ជាជីវៈ
ខែ សីហា ឆ្នាំ២០១៩

ASSOCIATION OF SOUTHEAST ASIAN NATIONS

@ASEAN ASEAN ASEAN www.asean.org